

JAARVERSLAG
VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT
OVER HET JAAR 1989

BEKNOPTE TEKST

overgezonden door de Minister van Binnenlandse Zaken in uitvoering van artikel 55 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik der talen in bestuurszaken (artikel 62 van het Koninklijk Besluit van 18 juli 1966, houdende coördinatie van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken).

INLEIDING

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht heeft de eer, overeenkomstig de wet, haar activiteitsverslag over het jaar 1989 voor te leggen.

Dit verslag is het 25e sinds de inwerkingtreding van de wet van 2 augustus 1963.

I. SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE EN DE ADMINISTRATIEVE DIENST

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht werd pijnlijk getroffen door het schielijk overlijden van haar Voorzitter, de heer J. FLEERACKERS; hij overleed de V.C.T. op 11 maart 1989, na haar 11 jaar lang te hebben voorgezeten.

Ter zitting van 30 november 1989 heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers, met toepassing van artikel 60, § 3, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, de nieuwe Voorzitter van de V.C.T. benoemd : Mevrouw Van Cauwelaert-de Wyels.

Mevrouw A.M.A. VAN CAUWELAERT-DE WYELS werd geboren te O.L.Vr. Lonbeek op 26 februari 1947. Zij promoveerde tot doctor in de rechten aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Zij startte in 1970 haar loopbaan als journalist. Sedert 1972 was zij verbonden aan verschillende ministeriële kabinetten. In die hoedanigheid was zij o.m. Kabinetschef van de Minister van Nederlandse Cultuur.

1. Samenstelling van de Commissie

De samenstelling van de Commissie, zoals ze werd vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 28 juli 1986, heeft in 1989 geen enkele wijziging ondergaan; al de vaste en plaatsvervangende leden hebben inderdaad hun mandaat behouden, wat, in dat vlak, een normale werking heeft mogelijk gemaakt, zowel wat de vergaderingen der verenigde afdelingen als de vergaderingen van de Nederlandse en de Franse afdeling afzonderlijk betreft :

1. Nederlandse afdeling :

Vaste leden :

de hh. E. VAN LEUVEN, (ondervoorzitter), H. VAN IMPE, P. DECLERCK, E. DIRIX en E. VAN LERBERGHE.

Plaatsvervangende leden :

de hh. C. VAN EECKAUTE, G. CROISIAU, H. VAN BUYTEN, H. MACHIELSEN, M. BOES;

2. Franse afdeling :

Vaste leden :

de hh. H. PLUNUS (ondervoorzitter), J.P. JACOBS, J.M. BUSINE, J. BERTOUILLE en M. VAN DOOSSELAERE;

Plaatsvervangende leden :

de hh. G. MOORAT, J.F. DECHAMPS, M. DEHU, R. BOSSAUX, Mevr. S. HENRION-GIELE.

3. Duitstalig lid : M. WEHR;

Plaatsvervangend lid : mevr. L. WIESEN

2. Samenstelling van de administratieve dienst

De leiding van de administratieve dienst omvatte de h. J. VOSSSEN, bestuursdirecteur, die op 1 maart 1989 aan de V.C.T. werd verbonden, mevr. VANDERMEIREN, bestuursdirecteur, tw. adj., de hh. PIESENS en PIRET, adviseurs.

Het secretariaat van de Commissie, verenigde afdelingen, werd waargenomen door de h. R. PIESENS en mevr. S. VANDERMEIREN.

De h. A. RASKIN en, tot 31 mei 1989, de h. P. VERMEULEN hebben het ambt van secretaris-verslaggever uitgeoefend respectievelijk m.b.t. de Franse en de Nederlandse afdeling.

11. WERKZAAMHEDEN VAN DE COMMISSIE

Tijdens het jaar 1989 heeft de verenigde vergadering 62 zittingen gehouden.

De werkzaamheden van de verenigde afdelingen worden in de hoofdstukken I, II en V behandeld.

De werkzaamheden van de Nederlandse en van de Franse afdeling worden in de hoofdstukken III en IV behandeld.

Algemene statistische gegevens

Betreffende de klachten en vragen om advies geven de volgende tabellen alle nuttige inlichtingen :

VERENIGDE VERGADERING

	Totaal	Vragen om advies	Klachten	Onderzoeken
<i>Ingediende zaken</i>	N 108	N 17	N 87	N 4
174	F 61	F 14	135 F 43	8 F 4
	D 5	D -	D 5	D -
<i>Afgehandelde zaken (1)</i>	N 92	N 16	N 74	N 2
167	F 61	F 15	131 F 43	5 F 3
	D 14	D -	D 14	D -

(1) met inbegrip van de zaken die in de loop van de vorige jaren werden ingediend.

NEDERLANDSE AFDELING

	Totaal	Vragen om advies	Klachten	Onderzoeken
Ingediende zaken	23	1	21	1
Afgehandelde zaken	17	-	17	-

FRANSE AFDELING

Ingediende zaken	2	-	2	-
Afgehandelde zaken	2	-	2	-

RECHTSPRAAK

Ten einde een zo klaar mogelijk overzicht te geven van de activiteiten van de Commissie, worden hiernavolgend de in 1989 uitgebrachte adviezen op beknopte wijze, maar met enige toelichting (aangelegenheden met algemene draagkracht) weergegeven.

DEEL I (verenigde afdelingen)

I. TOEPASSINGSSFEER VAN DE GEÛRDINEERDE TAAIWETTEN

- Vrederecht van Eupen - Administratieve handelingen van de gerechtelijke overheid (artikel 1, § 1, 4°): eentalig Franse aanduidingen.

Die aanduidingen zijn berichten bestemd voor het publiek en als administratieve handelingen van een rechterlijk gezag zijn ze onderworpen aan de gecoördineerde taalwetten. Volgens de voornoemde wetten is het Vrederecht te Eupen een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, b.

(Advies nr. 19.163/19.164 van 23 februari 1989).

- Ministerie Buitenlandse Zaken - Coördinatievergaderingen = Vraag om advies:

De V.C.T. stipt aan dat dergelijke vergaderingen waaraan vertegenwoordigers van verscheidene ministeriële departementen, evenals vertegenwoordigers van de gemeenschappen of de gewesten deelnemen, moeten gelijkgesteld worden met de commissies of comité's waarop wordt gedoeld door de kommentaar van verslaggever Saint-Remy:

" De gecentraliseerde openbare diensten omvatten de ministeriële departementen met inbegrip van de ministeriële Kabinetten, de Commissies, de Comité's, de gecentraliseerde uitvoeringsdiensten waarvan de werkring het ganse land bestrijkt". (Kamer parl. stuk 331 (1961-1962) nr. 27, blz. 5). De samengevatte wetten op het taalgebruik zijn ook van toepassing krachtens het artikel 1, § 1, 1°.

(Advies nr. 21.041/1/PF van 11 mei 1989).

Opmerkingen:

- Onder de termen "gecoördineerde taalwetten" die in de teksten worden gebruikt, dient te worden verstaan "wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966".
- De vermelde artikelen verwijzen naar de bepalingen van de gecoördineerde taalwetten.

- Bestendige Deputatie die optreedt als administratief rechtscollege.

Ingevolge de vraag om advies van de Minister van Binnenlandse Zaken die luidt als volgt :
 "Wanneer de bestendige deputatie optreedt als administratief rechtscollege, wordt ze dan beheerst door het Koninklijk Besluit van 18 juli 1966 of door de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken ?"

heeft de V.C.T. overwogen dat :

artikel 1, § 1, 1° van de gecoördineerde taalwetten bepaalt dat zij toepasselijk zijn op de gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de Staat, van de provinciën en van de gemeenten voor zover zij inzake taalgebruik niet beheerst worden door een andere wet;

dat de wetgever heeft, met toepassing van artikel 93 van de Grondwet, talrijke administratieve rechtscolleges en buitengerechtelijke rechtscolleges opgericht om uitspraak te doen over geschillen lopende over subjectieve rechten die geen burgerlijke rechten zijn;

dat met uitzondering van het geval van de Raad van State, waarvoor de gecoördineerde wetten van 23 december 1946 het taalgebruik hebben geregeld, of dat van het Rekenhof dat onder de wetgevende macht ressorteert en dus niet als een administratief rechtscollege kan worden beschouwd, deze rechtscolleges, bij ontstentenis van een bijzondere wet, aan de gecoördineerde taalwetten zijn onderworpen;

dat het op grond van het in die zin geformuleerde V.C.T.-advies nr. 1173 van 22 september 1966 is, dat de Brusselse Commissie van Beroep in zaken van werkloosheid, op 14 december 1966, heeft geoordeeld dat, in tegenstelling tot wat op 14 november 1964 door de Brusselse Commissie voor klachten inzake werkloosheid werd beslist, een beslissing van de directeur van het Gewestelijk Bureau voor werkloosheid wel degelijk onder toepassing van de gecoördineerde taalwetten valt;

dat het feit dat de administratieve rechtscolleges thans zijn opgeheven en vervangen door arbeidsrechtbanken die onder toepassing van de wet op het gebruik van de talen in gerechtszaken vallen, evenwel niets afdoet aan de administratieve aard van de beslissing van de directeur van het Gewestelijk Bureau voor werkloosheid;

dat de bestendige deputatie, ten aanzien van de gecoördineerde taalwetten, een gecentraliseerde dienst van de provincie is;

dat artikel 104bis van de provinciewet, zoals dat voortvloeit uit de wet van 6 juli 1987, principes opsomt die van toepassing zijn in de gevallen waarin de bestendige deputatie een rechtsprekende opdracht uitoefent, maar dat er nergens wordt gezinspeeld op het gebruik van de talen;

dat, anderdeels, die rechtsprekende opdracht deel uitmaakt van de taak van de bestendige deputatie in het vlak van het algemeen bestuur;

dat de beslissingen van de bestendige deputatie in hoedanigheid van administratieve rechtspraak, naargelang van het geval, vatbaar zijn voor een beroep bij de Koning of de Raad van State, voor een voorziening in cassatie (wanneer de wet uitdrukkelijk de bevoegdheid van het Hof van Cassatie voorschrijft), of voor een administratief cassatieberoep bij de Raad van State (bij het zwijgen der wet). (Zie Mast, "Précis de droit administratif belge", p. 220).

dat de bestaande mogelijkheid tot voorziening in Cassatie niet tot gevolg heeft dat de bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de talen in gerechtszaken op de bestendige deputatie van toepassing zijn;

dat het Hof van Cassatie aldus heeft geoordeeld in zijn arrest van 12 februari 1975, uitgebracht met toepassing van artikel 50 van de militiewetten samengevat bij Koninklijk Besluit van 30 april 1962 en volgens welke de rechtscolleges inzake militie onderworpen zijn aan de regels van het taalgebruik in bestuurszaken en de procedure voor de Hoge Militieraad terecht in het Nederlands werd voorgezet, terwijl zij betrekking had op een Franstalig verzoeker van de gemeente Voeren die zijn verzoek tot vrijstelling en zijn beroepschrift in het Frans had ingediend;

en als volgt geadviseerd :

De bestendige deputatie van Limburg die als administratief rechtscollege optreedt (d.w.z. binnen de uitoefening van een opdracht van algemeen bestuur) blijft onder toepassing vallen van de gecoördineerde taalwetten.

(zie ook advies nr. 21.072 van 8 juni 1989 betreffende de bestendige deputatie van Brabant, in rubriek "III - Brussel-Hoofdstad - gewestelijke en plaatselijke-niet gemeentelijke diensten", bladzijde 46).

(Advies nr. 21.045/1/PN van 8 juni 1989).

- Ministerie van Landsverdediging - Burgerlijk algemeen bestuur.

In haar advies nr. 3667 van 8 november 1973 oordeelde de V.C.T. dat zowel uit de tekst van artikel 1, § 1 van de taalwetgeving in bestuurszaken, als uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, het gebruik van de talen regelen in de besturen van het ministerie van Landsverdediging die niet ressorteren onder de Krijgsmacht.

Het Burgerlijk algemeen bestuur van het ministerie van Landsverdediging is een dienst waarvan de werkkring het ganse land bestrijkt.

(Advies nr. 21.058 van 15 juni 1989).

- Brusselse huisvestingsmaatschappijen.

De V.C.T. heeft eraan herinnerd dat volgens haar vaste rechtspraak de gewestelijke huisvestingsmaatschappijen die erkend zijn door de Nationale Maatschappij voor Huisvesting en zich onderwerpen aan alle wettelijke en reglementaire voorwaarden, beschouwd worden als openbare diensten waarop artikel 1, § 1, 2de lid, van de gecoördineerde taalwetten van toepassing zijn.

(Advies nr. 19.140/III/PN van 22 juni 1989).

- Ministeriële kabinetten.

De Ministeriële kabinetten zijn gecentraliseerde staatsdiensten (cfr. Parl. Doc. Kamer van Volksvertegenwoordigers - Verslag doc. 331 (1961-1962) nr. 27, p. 5). Het zijn dus centrale diensten in de zin van de bij K.B. van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken, zij het van bijzondere aard (advies nr. 19.194/III/P van 26 mei 1983).

(Advies nr. 21.067/III/PF van 22 juni 1989 en advies nr. 21.078/III/PN van 9 november 1989).

II. KLACHTEN WAAROVER DE V.C.T. ZICH NIET HEEFT UITGESPROKEN WEGENS ONBEVOEGDHEID.

A. Gecoördineerde taalwetten niet van toepassing.

- SABAM: Nederlandstalige brief aan een Franstalige private vereniging.

De V.C.T. bevestigt haar vaste rechtspraak volgens dewelke de gecoördineerde taalwetten niet van toepassing zijn op de SABAM en zij terzake niet bevoegd is aangezien uit de wet op de auteursrechten van 22 maart 1968 en uit de statuten van de SABAM, blijkt dat die vereniging niet onder toezicht van de overheid staat, dat zij niet belast is met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten haar hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen en dat zij geen subsidies van de overheid krijgt.

(Advies nr. 21.034/III/PF van 1 juni 1989).

- Europese Economische Gemeenschap.

De gecoördineerde taalwetten vinden geen toepassing op de documenten die komen van de E.E.G., enerzijds omdat artikel 1 van die wetten slechts de Belgische publiekrechtelijke diensten en instellingen en niet de supra-nationale instellingen viseren, anderzijds omdat de E.E.G. een eigen beslissingsbevoegdheid heeft en, met het oog op de vervulling van haar taken, voorrechten en immuniteiten geniet.

(Advies nr. 20.186 van 19 januari 1989).

B. Wet op het taalgebruik in gerechtszaken.

- Rechtbanken die bevoegd zijn voor het Duitse taalgebied.

Zie rubriek VI "Duits taalgebied en gemeenten uit het Malmedyse - Administratieve handelingen van de gerechtelijke overheid", blz. 74, advies nr. 19.163-19.164 van 23 februari 1989.

(Advies nr. 19.163)19.164/II/PD van 23 februari 1989).

- Verkeerspolitie - Rijkswacht St.-Martens-Voeren.

Een vaststelling van overtreding (ormiddellijke inning) is een gerechtelijke handeling die onder toepassing valt van de wet op het gebruik van de talen in gerechtszaken.

De Commissie heeft zich onbevoegd verklaard.

(Advies nr. 21.127/III/PF van 28 september 1989).

- Gerechtelijke politie van het arrondissement Brussel.

Een proces-verbaal dat werd opgesteld door een lid van de Gerechtelijke politie, valt onder toepassing van de wetgeving op het taalgebruik in gerechtszaken.

De V.C.T. heeft zich onbevoegd verklaard.

(Advies nr. 21.117/III/PN van 12 oktober 1989).

C. Taalgebruik in het leger.

- Leopoldskazerne te Gent : tweetalige plaat.

De gecoördineerde taalwetten zijn toepasselijk op de gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten van de Staat, van de provincies en van de gemeenten, voor zover zij inzake taalgebruik niet beheerst worden door een andere wet (artikel 1, § 1, 1° van de voornoemde wetten).

Aangezien de wet van 30 juli 1938, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 15 oktober 1963, het gebruik der talen bij het leger regelt, o.a. op het stuk der berichten en mededelingen voor het publiek (cfr. artikel 27), verklaart de V.C.T. zich onbevoegd.

(Advies nr. 21.085/III/PN van 29 juni 1989).

- Recruterings- en Selectiecentrum.

De V.C.T. heeft gemeend dat de documenten uitgaande van het Recruterings- en Selectiecentrum, dat een militaire organisme is, niet onder toepassing van de gecoördineerde taalwetten vallen. De V.C.T. heeft zich onbevoegd verklaard.

(Advies nr. 21.080/III/PN van 28 september 1989).

DEEL II (verenigde afdelingen)I.A. DIENSTEN WAARVAN DE WERKKRING HET HELE LAND BESTRIJKTA. Behandeling in binnendienst (artikel 39, § 1 en 17, § 1).- Ministerie van Buitenlandse Zaken - Coördinatievergaderingen : vraag om advies.

De gecoördineerde taalwetten zijn op dergelijke vergaderingen van toepassing naar luid van artikel 1, § 1, 1° (cfr. zelfde advies in rubriek I. "Toepassingsfeer", bladzijde 4).

Het mondeling taalgebruik wordt, wat dergelijke vergaderingen betreft, niet geregeld door uitdrukkelijke bepalingen van de gecoördineerde taalwetten en elke deelnemer heeft het recht gebruik te maken van de taal die hem eigen is. Het komt de verantwoordelijke overheid echter toe, de maatregelen te treffen die nodig zijn - en aangepast aan het belang van de vergadering - opdat alle deelnemers ten volle kunnen deelnemen aan de besprekingen (V.C.T.-advies nr. 18.136 van 8 januari 1987).

Daarentegen moet het verslag worden beschouwd als een niet gelocaliseerde of niet localiseerbare binnendienstzaak en moet het opgemaakt worden in het Frans of in het Nederlands (artikel 39 dat verwijst naar artikel 17, § 1, B van de gecoördineerde taalwetten).

Het zal dus worden gesteld in de taal van de ambtenaar die fungeert als secretaris van de vergadering, maar integraal in de tweede taal worden vertaald, ten behoeve van de deelnemers die tot de andere taalgroep behoren.

De Franse Gemeenschap vraagt dus terecht dat het verslag haar bezorgt wordt in de versie die overeenstemt met haar bestuurstaal.

(Advies nr. 21.041/II/PF van 11 mei 1989).

- Rijkdienst voor Pensioenen : Nederlandstalige brieven gestuurd aan Franstalige Voerenaars.

Daar bij de behandeling in binnendienst geen melding werd gemaakt van een taalvoorkeur, is artikel 39, § 1, dat verwijst naar artikel 17, § 1, van de gecoördineerde taalwetten van toepassing.

Dit artikel stelt dat de diensten waarvan de werkkring het hele land bestrijkt, voor de behandeling in binnendienst, van een zaak die in het Nederlandse taalgebied gelocaliseerd of localiseerbaar is, de taal van dat gebied gebruiken.

De V.C.T. heeft akte genomen van het feit dat de Rijkdienst voor Pensioenen het verzoek van de klager i.v.m. het ontvangen van Franstalige documenten heeft ingewilligd teneinde hem voortaan alle documenten die hen aanbelangen, in het Frans te sturen.

(Advies nr. 20.073/III/PF van 26 oktober 1989).

B. Berichten en mededelingen aan het publiek - (artikel 40).

- Staatssecretariaat voor herstructurering van Openbare Werken : eentalig Nederlandse tekst "Voorbehouden voor Kabinet" op een bord in de Wetstraat te Brussel.

Dit bord staat er op last van het Kabinet van de Staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen, belast met de herstructurering van het Ministerie van Openbare Werken.

Een dergelijk bord moet worden beschouwd als een mededeling aan het publiek.

Met toepassing van artikel 40 van de gecoördineerde taalwetten, worden de berichten en de mededelingen die de centrale diensten rechtsreeks aan het publiek richten, in het Nederlands en het Frans gesteld.

(Advies nr. 21.108/II/PN van 12 oktober 1989).

- Algemene Spaar- en Lijfrentekas : tweetalige advertentie en tweetalig overschrijvingsformulier in "Magazine van de Kust".

Deze bankinstelling heeft haar medewerking verleend aan een promotionele actie van de V.Z.W. "Dorpen Koningin Fabiola"

De A.S.L.K. heeft bij de organisatoren aangedrongen in het Nederlands taalgebied uitsluitend Nederlandstalige A.S.L.K. overschrijvingsformulieren en advertenties te gebruiken.

De V.C.T. heeft geoordeeld dat de A.S.L.K. gehandeld heeft in overeenstemming met de gecoördineerde taalwetten.

(Advies nr. 21.113/II/PN van 16 november 1989).

- Ministerie van Landsverdediging : gevaarsborden betreffende hogedruk pijpleidingen in Voeren.

De V.C.T. heeft geoordeeld dat overeenkomstig artikel 40, 2e lid, van de gecoördineerde taalwetten, de centrale diensten van de Belgische Divisie voor uitbating van de Navo-pijpleidingen de gevaarsmededeling, gericht aan de inwoners van de taalgrensgemeente 's Gravenvoeren, op die gevaarsborden in het Nederlands en het Frans moet aanbrengen met voorrang voor de taal van het gebied, in casu het Nederlands (cfr. V.C.T.-advies nrs. 1980 van 29 september 1967 en 19.231 van 11 februari 1988).

(Advies nr. 21.038/II/PF van 26 oktober 1989).

C. Betrekkingen met particulieren - (artikel 41, § 1).

- Centrum voor Informatica voor het Brusselse Gewest : raadpleging van de syndicale organisaties.

Klacht tegen het feit dat een Nederlandstalige representatieve syndicale organisatie een in het Frans gestelde vraag om raadpleging kreeg toegestuurd i.v.m. ontwerpen van trappen van de hiërarchie en taalkaders.

Die raadpleging gebeurt met toepassing van artikel 54, § 2 volgens hetwelk de erkende syndicale organisaties moeten geraadpleegd worden wanneer maatregelen rechtstreeks betrekking hebben op de rechtspositie van het personeel, o.a. wanneer de trappen van de hiërarchie en de taalkaders vastgesteld worden.

Artikel 41, § 1 van de gecoördineerde taalwetten bepaalt dat de centrale diensten voor hun betrekkingen met de particulieren gebruik moeten maken van de taal waarvan die particulieren zich bedienen.

Aangezien een syndicale organisatie als een particulier dient te worden beschouwd en aangezien de taal die de vereniging gebruikt, gemakkelijk kan worden opgemaakt uit haar benaming, had die brief in het Nederlands moeten worden gestuurd.

(Advies nr. 20.182/III/P van 19 januari 1989).

- Rijksdienst voor Pensioenen : fiche met Nederlandstalige vermeldingen in een Nederlandstalige omslag gestuurd aan een Franstalige inwoners van Sint-Genesius-Rode.

Overeenkomstig artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten gebruikt een centrale dienst in zijn betrekkingen met de particulieren die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Verwijzend naar haar vaste rechtspraak (cfr. adviezen nr. 20.171 van 19 januari 1989 en nr. 20.161 van 19 januari 1989) oordeelt de V.C.T. dat de omslag deel uitmaakt van de briefwisseling en moeten alle vermeldingen op de omslag aangebracht, in de taal van deze brief gesteld zijn.

Nederlandstalige vermeldingen en het gebruik van een Nederlandstalig voorgedrukte omslag in de briefwisseling met een Franstalige zijn in strijd met de gecoördineerde taalwetten.

(Advies nr. 21.042/III/PF van 11 mei 1989).

- Rijksdienst voor Pensioenen : in het Frans gesteld document met Nederlandstalige vermeldingen gestuurd aan een Franstalige inwoner van Voeren.

Overeenkomstig artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten moet een centrale dienst in zijn betrekkingen met particulieren gebruik maken van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. maken de voorgedrukte vermeldingen op de briefomslag deel uit van de briefwisseling en moeten derhalve in dezelfde taal gesteld zijn.

Aan een Franstalig particulier uit Voeren moet het document en het adres uitgaande van de Rijksdienst voor Pensioenen in het Frans gesteld zijn.

(Advies nr. 21.031/II/PF van 11 mei 1989).

- Ministerie van Financiën : postassignatie gestuurd aan een Franstalig inwoner van Voeren.

Met toepassing van artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten gebruiken de centrale diensten in hun betrekkingen met particulieren, die van de drie talen waarvan de particulieren zich hebben bediend.

In haar advies nr. 16.015 van 12 december 1984, heeft de V.C.T. geconstateerd dat de gemeente Voeren weliswaar tot het Nederlandse taalgebied behoort, maar dat zulks niets afdoet aan haar karakter van taalgrensgemeente.

Bijgevolg moest op de Franstalige assignatie "Fourons" staan i.p.v. "Voeren" in het adres.

(Advies nr. 21.036/II/P van 18 mei 1989).

- Ministerie van Landsverdediging - Burgerlijk algemeen bestuur : brieven gestuurd in enveloppen met Franstalige voorgedrukte vermeldingen.

In haar advies nr. 3667 van 8 november 1973 oordeelde de V.C.T. dat zowel uit de tekst van artikel 1, § 1, van de gecoördineerde taalwetten, als uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de voornoemde wetten, het gebruik van details regelen in de besturen van het ministerie van Landsverdediging die niet ressorteren onder de Krijgsmacht.

Het Burgerlijk algemeen bestuur van het ministerie van Landsverdediging is een dienst waarvan de werkkring het hele land bestrijkt.

Overeenkomstig artikel 41, § 1, maakt deze dienst voor zijn betrekkingen met de particulieren gebruik van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. moet de envelop in dezelfde taal gesteld zijn als de brief.

(Advies nr. 21.058/III/PN van 15 juni 1989).

- Minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen : brieven door het kabinet in een Franstalige omslag gestuurd aan een Nederlandstalige te Gent.

Volgens het verslag St.-Remy en de rechtspraak van de V.C.T. ontvangt het ministerieel kabinet de kwalificatie van "centrale dienst" waarop de gecoördineerde taalwetten toepasselijk zijn (advies nr. 13.150 van 16 september 1982).

Overeenkomstig artikel 41, § 1, maken de centrale diensten voor hun betrekkingen met de particulieren gebruik van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. maken de voorgedrukte vermeldingen op de envelop deel uit van de brief en moeten derhalve in dezelfde taal gesteld zijn.

(Advies nr. 21.059/II/PN van 15 juni 1989).

- Algemene Spaar- en Lijfrentekas : tweetalig voorgedrukt rekeninguittreksel gestuurd aan een Nederlandstalige.

Overeenkomstig art. 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten maken centrale en daarmee gelijkgestelde diensten, in hun betrekkingen met particulieren, gebruik van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. moeten alle vermeldingen die de particulier betreffen uitsluitend gesteld worden in de taal van de belanghebbende. Het gebruik van tweetalige vermeldingen in deze zin is op geen enkele manier in overeenstemming te brengen met de gecoördineerde taalwetten in bestuurszaken (cfr. advies nr. 10.066 van 27 september 1979 m.b.t. postassignaties).

De voorgedrukte vermeldingen op het rekeninguittreksel dienen i.c. eveneens in het Nederlands gesteld te zijn.

(Advies nr. 21.060/II/PN van 15 juni 1989).

- Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen : Franse brief in een envelop met Nederlandstalige vermeldingen, gestuurd aan een Franstalige inwoner van Voeren.

Het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen is een uitvoeringsdienst waarvan de werkring het hele land bestrijkt.

Overeenkomstig artikel 41, § 1 maken de centrale diensten voor hun betrekkingen met de particulieren gebruik van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. maakt de envelop deel uit van de brief. Hij moest dus ook in het Frans zijn gesteld.

(Advies nr. 21.066/II/PF van 22 juni 1989).

- Rijksdienst voor Pensioenen : brief in een voorgedrukte Nederlandstalige envelop met de vermelding "Moelingen" in het Franstalig adres.

Overeenkomstig artikel 41, § 1, van gecoördineerde taalwetten gebruikt deze dienst in zijn betrekkingen met de particulieren die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. (o.a. adviezen nr. 20.171 van 19 januari 1989, nr. 20.161 van 19 januari 1989) maakt de envelop deel uit van de brief en moeten alle vermeldingen op de envelop aangebracht, in de taal van deze briefwisseling gesteld zijn.

De vermelding "Moelingen" en het gebruik van een in het Nederlands voorgedrukte envelop voor een brief met een Franstalige zijn in strijd met de gecoördineerde taalwetten.

(Advies nr. 21.071/II/PF van 22 juni 1989).

- Ministerie van Binnenlandse Zaken: ondertekende brief uitgaande van het kabinet over de lijst der mandatarissen gestuurd aan een Franstalige inwoner van Remersdaal (Voeren).

De ministeriële kabinetten zijn gecentraliseerde staatsdiensten (cfr. Parl. St. Kamer van Volksvertegenwoordigers-Verslag doc. 331 (1961-1962) nr. 27, pag. 5). Het zijn dus centrale diensten in de zin van de bij gecoördineerde taalwetten, zij het van bijzondere aard, (advies nr. 14.194 van 26 mei 1983).

Overeenkomstig artikel 41, § 1, van de voornoemde wetten maken de centrale diensten voor hun betrekkingen met de particulieren gebruik van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Anderdeels maakt, volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T., het gedrukte hoofd op een brief deel uit van de brief of maakt er in elk geval een aanvullend bestanddeel van uit, en zijn de aanvullende bestanddelen aan hetzelfde taalstelsel onderworpen als de hoofdzaak, dit o.m. met toepassing van de rechtsregel "de bijzaak volgt de hoofdzaak" (adviezen nrs. 15.912 van 5 januari 1984 en 16.226 van 24 januari 1985).

(Advies nr. 21.067/II/PF van 22 juni 1989).

- Ministerie van Sociale Voorzorg - Bestuursdirectie der Tegemoetkomingen aan Gehandicapten. : Nederlandstalig document gestuurd aan een Nederlandstalige van Gent in een envelop met Franstalige vermeldingen.

Conform artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten maken de centrale diensten, voor hun betrekkingen met de particulieren gebruik van die van de drie talen, het Nederlands, het Frans of het Duits, waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. maken de voorgedrukte vermeldingen op de envelop deel uit van de brief en deinen ze derhalve in dezelfde taal te zijn gesteld.

(Advies nr. 21.096/III/PN van 7 september 1989).

- Algemene Spaar- en Lijfrentekas : tweetalig (N-F) voorgedrukt rekening-uittreksel gestuurd aan een Nederlandstalige.

Overeenkomstig artikel 41, § 1, geschiedt een betrekking met een particulier in de taal van de betrokkene.

De V.C.T. bevestigt derhalve haar advies nr. 21.060 van 15 juni 1989. De A.S.L.K. beschikte over de nodige gegevens om de taal van de particulier te kennen. Het gebruik van tweetalige rekeninguittreksels is in strijd met de gecoördineerde taalwetten

(Advies nr. 21.060/III/PN van 21 september 1989).

- Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België : kwitantie uitgereikt aan een Franstalige lezer.

De Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België zijn een wetenschappelijke instelling van de Staat, waarvan de werkring het hele land bestrijkt en de zetel is gevestigd in Brussel-Hoofdstad.

Met toepassing van artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten, gebruiken de centrale diensten in hun betrekkingen met particulieren, die van de drie talen (Frans, Nederlands of Duits) waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Een kwitantie uitgereikt aan een bezitter van een Franstalige lezerskaart moet in het Frans zijn gesteld.

(Advies nr. 21.097/III/PF van 5 oktober 1989).

- Regie voor Telegrafie en Telefonie - Dienst Kijk- en Luistergeld: Franstalige brief en envelop gestuurd aan een Nederlandstalige particulier uit Sint-Lambrechts-Woluwe.

Krachtens artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten maken de centrale diensten voor hun betrekkingen met de particulieren gebruik van die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend (cfr. advies 1309 van 11 april 1967).

De R.T.T., Dienst Kijk- en Luistergeld kon aan de hand van de adressering, gemakkelijk de taalaanhorigheid van de particulier bepalen.

Derhalve diende de brief en envelop uitgaande van de Dienst Kijk- en Luistergeld integraal in het Nederlands te zijn gesteld, daar ze bestemd waren voor een Nederlandstalig particulier uit Brussel-Hoofdstad.

(Advies nr. 21.093/II/PN van 12 oktober 1989).

- Rijksdienst voor Pensioenen : Nederlandstalige pensioenfiche met Franstalige naam en adres gestuurd aan Franstalige Voerenaar.

Conform artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten, gebruiken de centrale diensten in hun betrekkingen met particulieren, die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Daar het adres op de pensioenfiche in het Frans voorkomt, dient het formulier helemaal in het Frans te zijn gesteld.

De Rijksdienst voor Pensioenen heeft de wens van de klager ingewilligd.

(Advies 20.084/II/PF van 26 oktober 1989).

- Ministerie van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve : brochure over premies van het gewest gestuurd aan een particulier uit Brussel-Hoofdstad.

De ministeriële kabinetten zijn gecentraliseerde diensten van de Staat. Het zijn bijgevolg centrale diensten in de zin van de gecoördineerde taalwetten, ofschoon ze van een bijzondere aard zijn (advies nr. 14.194 van 26 mei 1983).

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. maakt het hoofd op een brief en een envelop deel uit van de brief en moet het uitsluitend in dezelfde taal als die brief zijn gesteld (adviezen nrs. 15.912 van 5 januari 1984, 16.226 van 24 januari 1985 en 20.161 van 19 januari 1989).

(Advies nr. 21.078/II/PN van 9 november 1989).

D: Handelingen en getuigschriften : P.M.

E. Betrekkingen met andere diensten (artikel 39).

- Toezending van documenten aan het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap door bemiddeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is een centrale dienst die, conform de geest en de letter van artikel 39 van de gecoördineerde taalwetten, in zijn betrekkingen met de diensten van de Vlaamse Gemeenschap, de taal van het gebied, i.c. het Nederlands moet gebruiken.

Het secretariaat-generaal van het Ministerie van Buitenlandse Zaken had ervoor moeten zorgen dat de inlichtingen i.v.m. het openstellen van 10 betrekkingen van deskundigen bij de Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.) in het Nederlands naar de Vlaamse Gemeenschap werden gestuurd.

F. Betrekkingen met een privaat bedrijf (artikel 41, § 2).

- Rijksdienst voor Pensioenen : omzendbrief gestuurd aan een privaat bedrijf.

Overeenkomstig artikel 41, § 2, van de gecoördineerde taalwetten gebruikt de Rijksdienst voor Pensioenen in zijn betrekkingen met de private bedrijven die gevestigd zijn in een gemeente zonder speciale regeling uit het Nederlandse of uit het Franse taalgebied, de taal van het gebied.

De Rijksdienst voor Pensioenen diende een Franstalige omzendbrief te sturen aan de firma S ... I ... te Waterloo.

(Advies nr. 21.021/II/PF van 11 mei 1989).

G. Trappen van de hiërarchie en taalkaders. (artikel 43).

1. Aantal uitgebrachte adviezen

In 1989 hebben de verenigde afdelingen van de V.C.T. tien adviezen uitgebracht over ontwerpen van trappen van de hiërarchie, waarvan vijf een wijziging van trappen behandelen. Over dezelfde periode brachten zij vijftien adviezen uit over ontwerpen van taalkaders; van die laatste hebben er 10 betrekking op wijzigingen van bestaande taalkaders.

2. Controle op de naleving van de taalkaders

Ter zitting van 31 maart 1983 besliste de V.C.T. voor de eerste maal een onderzoek in te stellen omtrent de toepassing van artikel 43, § 3, van de gecoördineerde taalwetten, met name of de betrekkingen, die in de taalkaders op elke trap van de hiërarchie zijn vastgelegd, werkelijk werden ingenomen en of de N-F verhouding werd nageleefd in het personeelsbestand.

Aan de hand van de cijfergegevens die ze van de betrokken ministers ontving betreffende het personeelsbestand van die diensten, gegevens die sloegen op een toestand die gesitueerd was in de loop van het eerste semester van 1983, stelde de V.C.T. vast dat in bijna alle diensten de verhouding N-F die er door de taalkaders is opgelegd, niet werd toegepast.

Zij bracht dan ook de Eerste Minister bij brief van 18 juli 1984 van deze toestand op de hoogte en vroeg hem bij zijn collega's te willen aandringen op een strikte toepassing van artikel 43 van de gecoördineerde taalwetten en van de taalkaders.

Ten einde een betere controle te kunnen uitoefenen op de naleving van de taalkaders besliste de V.C.T. op 17 januari 1985 om voor alle diensten die bij de vaststelling van taalkaders betrokken zijn, vanaf 1 juli 1985 en nadien om de 6 maanden, de personeelssituatie t.o.v. de bestaande taalkaders op te vragen.

De verkregen cijfergegevens werden telkens samengevat in een tabel en uitvoerig besproken in de vergaderingen van de V.C.T.

Bij brief van 14 april 1986 stelde de V.C.T. de Eerste Minister opnieuw op de hoogte van de blijvende bestaande wanverhoudingen met betrekking tot de naleving van de taalkaders.

Zij vestigde er zijn aandacht op dat in de Ministerraad van 8 februari 1985 een tekst werd besproken en goedgekeurd die de maatregelen bevatte waarmee de regering zou zorgen voor de volledige naleving van de gecoördineerde taalwetten. In diezelfde brief stelde de V.C.T. voor dat de aanwerving van statutaire ambtenaren, de bevorderingen en de mobiliteit van de in dienst zijnde ambtenaren, het herstel van de vastgestelde verhoudingen tot doel zouden moeten hebben, met dien verstande dat eerst in het zwakste taalkader moet aangeworven worden zonder daarom het andere te verwaarlozen. Met betrekking tot de niet-statutaire ambtenaren merkte zij op dat volgens een logische en nauwkeurige toepassing van de gecoördineerde taalwetten, deze personeelsleden afzonderlijk in rekening zouden moeten worden gebracht volgens de door de taalkaders vastgestelde verhoudingen.

Na een grondige bespreking van de verkregen cijfergegevens betreffende de personeelssituatie per 1 januari 1989 besliste de V.C.T., ter zitting van 8 juni 1989, de Eerste Minister van haar bevindingen op de hoogte te stellen.

In haar brief van 27 juli 1989 deelde zij de Eerste Minister mee dat de conclusies die zij kon trekken uit de cijfergegevens betreffende de situatie van de effectieven op datum van 1 januari 1989 weinig verschilden van die welke werden afgeleid uit de vorige onderzoeken.

De V.C.T. deelde aan de Eerste Minister de volgende vaststellingen mee :

- In de meeste diensten liggen de cijfers van de effectieven ver beneden het over de taalkaders verdeelde aantal betrekkingen.
- In het tweetalige kader bestaat er, op enkele uitzonderingen na, een gebrek aan evenwicht ten nadele van het Franse kader.
- Men kan in verschillende diensten voor het eentalige kader op de eerste twee trappen van de hiërarchie een gebrek aan evenwicht vaststellen zowel ten nadele van het Franse als van het Nederlandse kader.
- Men kan voor de meeste diensten ter hoogte van de 3de tot 12de trap van de hiërarchie een gebrek aan overeenkomst met de taalkaderverhoudingen vaststellen, zowel per trap afzonderlijk als in de totalen van de bezette betrekkingen.
- Hoewel dit gebrek aan overeenkomst zich zowel voor de tijdelijken als voor de statutairen in beide richtingen manifesteert, d.i. zowel in het nadeel van Nederlandstaligen als Franstaligen, kan men globaal toch een groter verschil bemerken ten nadele van het Franse kader. De V.C.T. merkte eveneens op dat de verklaringen van de bevoegde overheden erop wijzen dat de bestaande toestand te wijten is aan een combinatie van vele oorzaken. Een van de oorzaken is nog steeds de wervingsstop en de afvloeiing van het personeel die leiden tot een onderbezetting van de personeelsformatie. M.b.t. de bevorderingsgraden wordt gewezen op de aan gang zijnde bevorderingsprocedures en het gebrek aan kandidaten van de taalrol die in minderheid is.

Ook werd vermeld dat het overhevelen van personeelsleden naar de Gemeenschappen en de Gewesten tot gevolg heeft dat een gebrek aan evenwicht in het personeelsbestand voortduurt.

Als laatste opmerking wees de V.C.T. erop dat zij zich ervan bewust was dat de eerstvolgende regionalisering het moeilijker maakt om de juiste conclusies te trekken, maar dat het juist in het vooruitzicht van die regionalisering wenselijk zou zijn te streven naar een stipt naleven van de taalkaders.

Tijdens het jaar 1989 werd eveneens een grondig onderzoek ingesteld naar het naleven van de taalkaders in het hoofdbestuur van het Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu, de Regie der Posterijen, het hoofdbestuur van het Ministerie van Economische Zaken en de Kanselarij en het Logistiek Bestuur van de Diensten van de Eerste Minister. Dit onderzoek bestond uit 2 delen, enerzijds een bespreking van de evolutie van de effectieven sinds de eerste verkregen semestriële cijfergegevens, anderzijds een grondige bespreking van de toestand van de effectieven op 1 januari 1989.

De conclusies werden, in de vorm van een advies, aan de betrokken Ministers meegedeeld.

Wat het hoofdbestuur van het Ministerie van Volksgezondheid betreft, constateerde de V.C.T. in haar advies nr. 21.135 van 12 oktober 1989 vast dat de numerieke gelijkheid die door de taalkaders is vastgesteld op de eerste twee trappen van de hiërarchie, niet wordt nageleefd. Het globale bestand van de trappen 3 tot 12 strookt evenmin met de taalkaderverhoudingen; er bestaat een evenwichtsverstoring te nadele van het Franse kader en dit met een verschil in de verhoudingen van 7 %. De V.C.T. maakte eveneens de opmerking dat voor de beide taalrollen slechts enkele betrekkingen van de bij de taalkaders verdeelde uitdovende personeelsformatie ingenomen zijn en dan nog in ongelijke mate.

In zijn gevolg aan dat advies van 29 januari 1990 deelde de minister mee dat de numerieke gelijkheid in trap 1 hersteld zal worden van zodra de titularissen van de betrekkingen die deel uitmaken van de uitdovende personeelsformatie, op rust worden gesteld.

Bovendien meldde hij dat de toestand van trap 2 genormaliseerd zal worden door de in de loop van dit jaar voorziene bevorderingen.

Hij merkte ook op dat het globale bestand van de trappen 3 tot 12 in het jaar 1989 verbeterd werd met 1 %.

Tenslotte wees hij erop dat de gevolgen van de communautarisering en regionalisering de geringe personeelsbezetting (72 %) en het wervingsbeleid van de regering duidelijk verklaren dat het evenwicht van de taalkaders slechts langzaam kan worden bijgewerkt en verbeterd.

Wat de dienst Algemene Directie van de Functionele Aangelegenheden van de Regie der Posterijen betreft stelde de V.C.T. in haar advies nr. 21.138 van 12 oktober 1989 dat het globale bestand van de trappen 3 tot 12 niet strookt met de taalkaderverhoudingen; er bestaat een evenwichtsverstoring ten nadele van het Franse kader met een verschil in de verhouding van 5,24 %.

In haar advies nr. 21.136 van 12 oktober 1989 betreffende het naleven van de taalkaders in het hoofdbestuur van het Ministerie van Economische Zaken heeft de V.C.T. eveneens een numerieke ongelijkheid geconstateerd op de eerste twee trappen van de hiërarchie. In het globale bestand van de trappen 3 tot 12 bestaat er een evenwichtsverstoring ten nadele van het Frans kader.

Wat tenslotte de Kanselarij en het Logistiek Bestuur betreft, constateerde de V.C.T. in haar advies nr. 21.137 van 12 oktober 1989 dat op de eerste twee trappen van het eentalig kader de numerieke gelijkheid niet strikt wordt nageleefd.

Zij maakte de opmerking dat waar de afwijking op de eerste twee trappen eerder klein is, de globale toestand op de trappen 3 tot 12 geenszins strookt met de taalkaderverhoudingen; er bestaat een evenwichtsverstoring ten nadele van het Franse kader.

Met zijn brief van 7 maart 1990 gaf de Eerste Minister gevolg aan dat advies. Hij vestigde de aandacht op de inwerkingtreding van de personeelsformatie en van de taalkaders van de nieuw gestructureerde Kanselarijdienst die de vroegere Kanselarij en het vroegere Logistiek Bestuur omvat.

De in deze nieuwe eenheid in het vooruitzicht gestelde maatregelen i.v.m. benoemingen en wervingen, samen met de inruststellingen, zullen volgens de Eerste Minister bijdragen tot een progressieve verbetering van het evenwicht op elke trap van de hiërarchie. De Eerste Minister meende tenslotte dat de algemene toestand zal verbeteren door werving van Franstalig personeel waar dat volgens de taalkaders nodig is.

De V.C.T. wees er dan ook op in alle 4 de adviezen dat indien niet alle betrekkingen van de personeelsformatie zijn ingenomen, toch rekening moet gehouden worden met de verdeelverhouding zoals die door de taalkaders is vastgesteld. Het taalkader dat het grootst aantal betrekkingen beneden zijn rechtens vastgelegd aandeel is gezakt, moet eerst worden opgetrokken tot een peil, gelijk verwijderd van het maximum als het andere taalkader.

Tenslotte volgt een onderzoek van de personeelssituatie per 1 juli 1989. De bedoeling is na te gaan of de betrokken diensten de taalkaderverhoudingen naleven.

Er bestaan op dit ogenblik 107 diensten met taalkaders wat een totaal van 51.305 verdeelde betrekkingen + 46 voorbehouden betrekkingen oplevert. In dit totaal werd geen rekening gehouden met de verdeelde betrekkingen van de Nationale Bank van België en Sabena omdat zij enkel over percentsgewijze taalkaders beschikken. Voor de R.T.T. en de Dienst voor de Overzeese Sociale Zekerheid werden enkel de verdeelde betrekkingen ter hoogte van de 1ste en de 2de trap in rekening gebracht, aangezien de taalkaders van de 3de tot 12de trap werden vernietigd.

Dit totaal van 51.305 verdeelde betrekkingen omvat :

- 802 verdeelde betrekkingen op de 1ste trap waarvan 334 N en 330 F betrekkingen op het eentalige kader; het tweetalige kader voorziet in 69 N en 69 F betrekkingen;
- 1318 verdeelde betrekkingen op de 2de trap waarvan 537 N en 525 F betrekkingen op het eentalige kader; het tweetalige kader voorziet in 120 N en 120 F betrekkingen.

- 49.185 verdeelde betrekkingen op de 3de tot 12de trap waarvan 25.776 voor het Nederlandse kader en 23.409 voor het Franse kader.

Het bovenvermelde onderzoek handelt slechts over 91 diensten. Voor vijf diensten werden de taalkaders heel recent vastgesteld. Zoals hoger vermeld wordt evermin rekening gehouden met de cijfers die meegedeeld werden door de Nationale Bank van België aangezien zij over percentsgewijze taalkaders beschikken. Sabena die ook over percentsgewijze taalkaders beschikt deelde geen cijfers mee en maakt dus evermin deel uit van het onderzoek.

De Dienst voor de Overzeese Sociale Zekerheid beschikt nog slechts over taalkaders op de eerste 2 trappen van de hiërarchie en deelde dan ook geen cijfers mee. De diensten van de R.T.T. waarvan de taalkaders voor de 3de tot 12de trap eveneens vernietigd zijn, deelden wel hun cijfers mee. In het onderzoek wordt dan ook enkel rekening gehouden met de cijfers voor de 1ste en de 2de trap.

Tenslotte lieten nog 8 diensten het na hun personeels-toestand per 1 juli 1989 mee te delen.

In dit onderzoek dat zoals reeds vermeld 91 diensten omvat zijn er 90 met taalkaders op de 3de tot 12de trap, 77 diensten met taalkaders op de 1ste trap en 68 diensten met taalkaders op de 2de trap van het eentalige kader, 38 diensten met taalkaders op de 1ste trap en 40 diensten met taalkaders op de 2de trap van het tweetalige kader.

Bij het verwerken van de verkregen cijfergegevens betreffende de situatie per 1 juli 1989 werd waar mogelijk rekening gehouden met de hogere functies.

Naleving van de taalkaders op de 1ste en 2de trap van de hiërarchie.
(artikel 43, § 3).

Eentalig kader.

1ste trap.

- Het N. en F. personeelsbestand is numeriek gelijk in 50,6 % van de diensten.
- Bij 20,8 % van de diensten is er een overwicht van F. personeelsleden.
- Bij 27,3 % van de diensten is er een overwicht van N. personeelsleden.
- In 1,3 % van de diensten blijft zowel het Nederlandse als het Franse kader onbezet.
- In 11 van de 77 diensten, wat 14,3 % betekent, kan men een overschrijden van het Nederlandse of het Franse of van beide kaders constateren.

2de trap.

- Het N. en F. personeelsbestand is numeriek gelijk in 47 % van de diensten.
- Bij 22 % van de diensten is er een overwicht van F. personeelsleden.
- Bij 29,5 % van de diensten is er een overwicht van N. personeelsleden.
- In 1,5 % van de diensten blijft zowel het Nederlandse als het Franse kader onbezet.
- In 16 van de 68 diensten, wat 23,5 % betekent, kan men een overschrijden van het Nederlandse of het Franse of van beide kaders vaststellen.

Tweetalig kader (artikel 43, § 3, 2e lid).

1ste trap.

- Bij 47,5 % van de diensten zijn de ambtenaren gelijk verdeeld over het N. en het F. tweetalige kader.
- Bij 5,2 % van de diensten is er een overwicht van F. tweetalige ambtenaren.
- Bij 39,5 % van de diensten is er een overwicht van N. tweetalige ambtenaren.
- In 7,9 % van de diensten blijft zowel het N. tweetalige als het F. tweetalige kader onbezet.
- In 2 van de 38 diensten, wat 5,3 % betekent, kan men een overschrijden van het Nederlandse of van beide kaders vaststellen.

2e trap.

- Bij 40 % van de diensten zijn de ambtenaren gelijk verdeeld over het N. en het F. tweetalige kader.
- Bij 5 % van de diensten is er een overwicht van F. tweetalige ambtenaren.
- Bij 42,5 % van de diensten is er een overwicht van N. tweetalige ambtenaren.
- In 12,5 % van de diensten blijft zowel het N. tweetalige als het F. tweetalige kader onbezet.
- In 1 van de 40 diensten, wat 2,5 % betekent kan men een overschrijden van het tweetalige kader constateren.

Naleving van de taalkaders op de trappen 3 tot 12 (artikel 43, § 3).

Van de 90 onderzochte diensten zijn er :

- 56 diensten waar de door de taalkaders vastgestelde N-F verhouding nageleefd wordt of waar de afwijking minder dan 5 % bedraagt.
- 2 diensten waar de afwijking minder dan 5 % bedraagt maar waar een overschrijden van beide kaders bestaat.
- 14 diensten waar het personeelsbestand met 5 tot 10 % afwijkt van de door de taalkaders vastgestelde verhouding.
In 1 van die 14 diensten bestaat een overschrijden van het N. kader, in 10 betreft het een overwicht van N. ambtenaren en in 3 betreft het een overwicht van F. ambtenaren.
- 17 diensten waar de afwijking groter is dan 10 %.
In 3 van die 17 diensten bestaat een overschrijden van het N. kader; in 10 betreft het een overwicht van N. ambtenaren en in 4 betreft het een overwicht van F. ambtenaren.
- 1 dienst waar enkel tijdelijken werden aangeworven.

De bestaande bij koninklijk besluit vastgestelde taalkaders van de 90 bij het onderzoek betrokken diensten wijzen, op de trappen 3 tot 12, globaal 52,32 % van het aantal betrekkingen toe aan het Nederlandse kader en 47,68 % aan het Franse. Wat de personeelsbezetting betreft, telt men langs N. kant 45,24 % effectief bezette betrekkingen en 7,08 % vacante betrekkingen, langs F. kant 34,14 % bezette en 13,54 % vacante betrekkingen.

3. Ontstentenis van taalkaders.

De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan over het verzoekschrift dat de V.C.T. indiende wegens het uitblijven van de taalkaders van het Studiecentrum voor Kernenergie. Wat het Nationaal Instituut voor Extractiebedrijven betreft, heeft de 3de Kamer (F) van de Raad van State, bij arrest nr. 32.993 van 13 september 1989 de beslissing van de Minister van Economische Zaken vernietigd, waarbij deze weigerde de taalkaders te laten vaststellen.

Zoals in vorige jaarverslagen reeds werd meegedeeld dagvaardde de V.C.T. op 21 september 1984 het Gemeentekrediet van België voor de Arbeidsrechtbank van Brussel met het oog op de nietigverklaring van een reeks benoemingen die er werden verleend bij ontstentenis van taalkaders.

De 24e Kamer (F.) van de Arbeidsrechtbank van Brussel, die deze zaak behandelde met betrekking tot de Franstalige personeelsleden van het Gemeentekrediet, heeft zich op 5 december 1989 onbevoegd verklaard en heeft de zaak verwezen naar de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel. De Arbeidsrechtbank oordeelde dat de vordering van de V.C.T. geen betrekking heeft op de arbeidsovereenkomsten en dat de ingeroepen nietigheid niet is gegrond op de wet betreffende de arbeidsovereenkomst of op enig andere bepaling m.b.t. die wetgeving, doch op de taalwetgeving die enkel van toepassing is op administraties en openbare besturen.

De 12e Kamer (N.) van de Arbeidsrechtbank van Brussel, die de Nederlandstalige zaak behandelt, heeft een gelijkaardig vonnis uitgesproken op 15 december 1989.

4. Rechtspraak van de V.C.T.

Zoals in de vorige jaarverslagen werd aangestipt, zijn de adviezen die i.v.m. de ontwerpen van trappen van de hiërarchie en de ontwerpen van taalkaders werden uitgebracht, hoofdzakelijk van technische aard. Om die reden wordt van die adviezen niet telkens een afzonderlijke samenvatting gegeven, zoals voor de andere adviezen wel het geval is. De beginselen die werden vastgesteld en goedgekeurd bij het onderzoek van die vragen om advies, worden hieronder echter wel meegedeeld.

4. a. Trappen van de hiërarchie (artikel 43, § 3, 4e lid).

4. a. 1. Terugwerkende kracht van koninklijke besluiten tot vaststelling van de trappen van de hiërarchie.

De V.C.T. heeft eraan herinnerd dat geen enkele terugwerkende kracht kan worden verleend aan koninklijke besluiten tot vaststelling of wijziging van de trappen van de hiërarchie, behalve als het wijzigingen betreft die voortvloeien uit uitvoeringsmaatregelen van de sociale programmatie en dan nog onder bepaalde voorwaarden.

(Adviezen nr. 18.215A/I/P van 15 juni 1989 en 21.062/I/P van 28 september 1989).

4.a.2. Graad van industrieel ingenieur.

De V.C.T. adviseert dat, aangezien de graad van industrieel ingenieur, in het Museum voor Schone Kunsten, tot de 4e trap van de hiërarchie behoort, de betrekking van die graad op de 4e trap en niet op de 5e trap moet worden gerangschikt.

(Advies nr. 18.215A/I/P van 15 juni 1989).

4.a.3. Wijziging van de personeelsformatie en de hiërarchische rangschikking van de graden.

Indien de reglementaire vaststelling van de personeelsformatie of van de hiërarchische rangschikking van de graden zou afwijken van de ontwerpen die bij de vraag om advies zijn gevoegd, dan moeten de trappen van de hiërarchie opnieuw aan het advies van de V.C.T. worden voorgelegd.

(Advies nr. 21.018A/I/P van 27 april 1989 - advies nr. 20.074/I/P van 18 mei 1989 - advies nr. 21.007A/I/P van 28 september 1989 - advies nr. 21.016/I/P van 18 mei 1989).

4.b. Taalkaders (artikel 43, § 3).

4.b.1.. Terugwerkende kracht van kininklijke besluiten houdende vaststelling van taalkaders.

De V.C.T. heeft eraan herinnerd dat geen enkele terugwerkende kracht kan worden verleend aan koninklijke besluiten tot vaststelling of wijziging van de taalkaders, behalve als het wijzigingen betreft die voortvloeien uit uitvoeringsmaatregelen van de sociale programmatie en dan nog onder bepaalde voorwaarden.

(Adviezen nr. 18.215/B/I/P van 15 juni 1989 en nr. 21.063/I/P van 28 september 1989).

4.b.2. Verdeling van de betrekkingen op de eerste en/of de tweede trap van de hiërarchie.

De V.C.T. bevestigt haar rechtspraak volgens welke de directiebetrekkingen, conform artikel 43, § 3, van de taalwetten, op een strikt paritaire wijze moeten worden verdeeld op elke trap van de hiërarchie. De V.C.T. heeft steeds geadviseerd dat de bevoegde Minister, wanneer een personeelsformatie op de eerste en/of de tweede trappen oneven aantal betrekkingen telt, dat aantal vooraf even moet maken teneinde de bewuste betrekkingen in gelijke mate toe te wijzen aan beide kaders.

(Advies nr. 18.215B/I/P van 15 juni 1989).

4.b.3. Tweetalig kader (artikel 43, § 3, 2e lid).

Artikel 43, § 3, 2e lid, van de gecoördineerde taalwetten schrijft voor dat het tweetalig kader 20 % moet omvatten van het globaal aantal betrekkingen gelijk aan of hoger dan die van directeur.

Met toepassing van die wetsbepaling is de V.C.T. van oordeel dat bij een personeelsformatie met acht betrekkingen op de eerste twee trappen, twee betrekkingen moeten worden ingeschreven op het tweetalig kader.

Daarentegen vergt een personeelsformatie van 6 betrekkingen geen tweetalig kader.

(Advies nr. 21.026/I/P van 23 november 1989).

4.b.4. Vaststelling van taalkaders in percenten.

De V.C.T. bevestigt haar vroegere rechtspraak volgens welke taalkaders vastgesteld in percentages worden geweigerd.

(Advies nr. 20.170/I/P van 11 mei 1989).

4.b.5. Betrekking van telefonist(e) - taal bij toewijzing

De V.C.T. dringt erop aan dat de dienst derwijze moet worden georganiseerd dat elke particulier die telefonisch met de centrale in contact komt, in het Nederlands of in het Frans kan worden te woord gestaan.

(Advies nr. 21.016B/I/P van 25 mei 1989).

4.b.6. CANAC-centrum van de Regie der Luchtwezen (R.L.W.).

De verenigde afdelingen van de V.C.T. hebben geen advies kunnen uitbrengen, zoals bedoeld bij artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 4 augustus 1969 tot vaststelling van de rechtstoestand van de voorzitter en de leden van de V.C.T. en tot regeling van dezer werking.

Elke afdeling blijft bij haar vroeger standpunt : de Franse afdeling is van oordeel dat het gaat om een uitvoeringsdienst waarvan de werkring het hele land bestrijkt en de Nederlandse gaat ervan uit dat de diensten gevestigd op de luchthaven, met inbegrip van het CANAC-centrum, plaatselijke of gewestelijke diensten zijn, naargelang van hun ambtsgebied.

(Advies nr. 21.083/I/P van 5 oktober 1989).

4.b.7. Publiceren en van kracht worden van personeelsformaties m.b.t. taalkaders.

Het publiceren en het van kracht worden van een koninklijk besluit tot goedkeuring van een personeelsformatie moet het publiceren en van kracht worden van het koninklijk besluit tot vaststelling van de taalkaders voorafgaan.

(Advies nr. 21.112/I/P van 28 september 1989).

4.c. Niet-naleving van de taalkaders.

4.c.1. Centrale dienst voor sociale en culturele actie (C.D.S.C.A.)

De globale personeelsverhouding komt overeen met de 52 % N - 48 % F-verdeling van de taalkaders, maar die verhouding wordt niet op alle trappen van de hiërarchie nageleefd. Zij wordt evenmin nageleefd in elk van de drie onderafdelingen van de C.D.S.C.A.

In haar advies nr. 19.162 had de V.C.T. geoordeeld dat de C.D.S.C.A. één ondeelbare dienst is, maar dat elk van zijn onderafdelingen de globale verhouding niettemin moet naleven. Zo daarvan wordt afgeweken dan moet het N-F werkvolume zulks verantwoorden.

Wat de binnendienstbehandeling van de dossiers in Keulen betreft, kan door niets worden bewezen dat een eventuele behandeling van Nederlandstalige dossiers door Franstaligen in Keulen het F. werkvolume van het hoofdbestuur te Brussel doet aanzwellen. In die dienst is artikel 43 van de gecoördineerde wetten van toepassing, zodat de kennis van de tweede taal niet aan alle personeelsleden is opgelegd.

(Advies nr. 19.019/III/P van 15 juni 1989).

4.c.2. Nationale Zuiveldienst (N.Z.)

Klacht tegen een ambtenaar van de N.Z. die werd bevorderd tot de graad van hoofdingenieur-directeur in de centrale diensten, maar zijn nieuwe functie niet daadwerkelijk zou uitoefenen en verder zou werken te Hasselt, voor de regionale bureaus van Brabant en Limburg.

De bepalingen van artikel 43 van de gecoördineerde taalwetten worden nageleefd wanneer de betrekkingen die op de taalkaders staan ingeschreven ook echt worden bekleed. Aangezien de betrokkene in dit geval zijn ambt bij de centrale diensten daadwerkelijk uitoefent, behalve op één dag van de week waarop hij, in het belang van de continuïteit van de dienst, voorlopig een superviserende opdracht blijkt uit te oefenen te Hasselt, is de situatie conform de gecoördineerde wetten en de taalkaders.

(Advies nr. 20.178/III/P van 29 juni 1989).

4.c.3. Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu

De V.C.T. heeft geconstateerd dat de taalkaderverhoudingen in alle diensten van het Ministerie van Volksgezondheid werden veronachtzaamd, op enkele uitzonderingen na. Zij is derhalve van oordeel dat, ingeval niet alle betrekkingen van de personeelsformatie zijn bezet, er niettemin rekening moet worden gehouden met de verdeelverhouding die door de taalkaders werd vastgesteld. De Raad van State deelt die mening.

Het taalkader dat het grootst aantal betrekkingen beneden zijn rechtens vastgelegd aandeel is gezakt, moet eerst worden opgetrokken tot op een peil, gelijk verwijderd van het maximum als het andere taalkader.

(Advies nr. 21.135/V/P van 12 oktober 1989).

4.c.4. Ministerie van Economische Zaken

Het onderzoek van de toestand, trap per trap, wijst uit dat de voorgeschreven 50% N - 50% F verhouding op iedere trap wordt veronachtzaamd en zulks steeds in het nadeel van het Frans kader.

Ook al constateert zij een lichte verbetering op bepaalde trappen, onderstreept de Commissie dat er, ingeval de betrekkingen van de personeelsformatie niet allemaal zijn bezet, niettemin rekening moet worden gehouden met de verdeelverhouding die door de taalkaders werd vastgesteld.

(Advies nr. 21.136/V/P van 12 oktober 1989).

4.c.5. Kanselarij en Logistiek Bestuur van de Diensten van de Eerste Minister

De toestand op de trappen 3 tot 12 van de hiërarchie stemt geenszins overeen met de verhoudingen vastgesteld door de taalkaders: het evenwicht is verbroken ten nadele van het Franstalig kader.

Wat de eerste twee trappen van de hiërarchie betreft, is de V.C.T. van oordeel dat de bestaande wanverhouding makkelijk kan worden weggewerkt door bevorderingen.

(Advies nr. 21.137/V/P van 12 oktober 1989).

4.c.6. Algemene Directie Functionele Zaken - Regie der Posten

Die directie vertoont een gebrek aan evenwicht van 5,24 % ten nadele van het Franse taalkader.

Aangezien sommige trappen die niet in evenwicht zijn, bevorderingsgraden omvatten, vraagt de V.C.T. zich af of de ongelijkheid van de gedane bevorderingen aan de basis kan liggen van die belangrijke evenwichtsverstoringen.

De V.C.T. constateert niettemin dat er, voor de graden 3 tot 12, tussen 1 januari 1988 en 1 januari 1989, een lichte verbetering is opgetreden.

(Advies nr. 21.138/V/P van 12 oktober 1989).

4.c.7. Dienst voor regeling van de Binnenvaart (D.R.B.)

Niet-naleving van de taalkaders op de 3e trap van de hiërarchie.

Het niet-naleven van de taalwetten bij de D.R.B. waaraan op 1 juli 1989 een einde werd gesteld, kan niet worden goedge maakt door een bevordering te verrichten met terugwerkende kracht tot op het ogenblik dat de betrekking vacant werd. Terugwerkende kracht doet niets af aan de gebreken die tijdens de bedoelde periode werden geconstateerd. De V.C.T. is verder van oordeel dat het probleem buiten haar bevoegdheid valt.

(Advies nr. 21.101/II/P van 26 oktober 1989).

4.d. Bevordering met terugwerkende kracht in een taalkaderbetrekking

- Nationale Zuiveldienst : Bevorderingen in vacante betrekkingen

De V.C.T. heeft gunstig geadviseerd over bevorderingen in vacante betrekkingen van eerstaanwezend ingenieur - hoofd van een dienst/eerstaanwezend inspecteur - hoofd van een dienst (1 betrekking) en hoofdingenieur-directeur/hoofdinspecteur-directeur (3 betrekkingen) bij de centrale dienst van de Nationale Zuiveldienst.

Zij heeft geoordeeld dat alle betrekkingen konden worden toegekend op de taalkaders die bij Koninklijk Besluit van 3 maart 1980 werden vastgesteld. Tevens was zij van mening dat er tegen verleende of te verlenen terugwerking geen bezwaren bestonden, aangezien al die bevorderingen konden gebeuren in taalkaders die bestonden op het ogenblik dat de bevorderingen van kracht werden.

(Advies nr. 20.143/II/P van 26 januari 1989).

4.e. Ontstentenis van taalkaders

4.e.1. Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (N.M.B.S.)

De taalkaders van de NMBS, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 16 december 1981, werden bij arrest nr. 26.770 van 26 juni 1986 van de Raad van State vernietigd. Aangezien het taalkaderbesluit wordt geacht nooit te hebben bestaan, beschikt de NMBS niet over taalkaders.

Derhalve was de V.C.T. van oordeel dat de klacht ontvankelijk is en gegrond. Zij verzocht de Minister haar zo vlug mogelijk een ontwerp van taalkaders voor te leggen en adviseerde dat de bevorderingen en benoemingen bij het hoofdbestuur van de N.M.V.B. bij ontstentenis van taalkaders nietig zijn.

(Advies nr. 21.084/II/P van 21 september 1989).

4.e.2. Financiële instellingen onder toezicht van de Minister van Financien

De vaststelling van taalkaders is een organieke maatregel die krachtens de wet verplicht moet worden genomen; de taalkaders bepalen, per trap van de hiërarchie, het aantal betrekkingen dat aan elk taalkader moet worden toegekend en beïnvloeden aldus de rechten der ambtenaren van beide taalrollen die het slachtoffer zouden kunnen worden van onwettige benoemingen en bevorderingen. Benoemingen en bevorderingen kunnen immers slechts gebeuren binnen het raam van aldus vastgestelde taalkaders.

De klacht wordt gegrond geacht t.o.v. de volgende instellingen: Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet, Bankcommissie, Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid (N.M.K.N.) en Nationale Investeringsmaatschappij (N.I.M.).

(Advies nr. 21.082/III/P van 21 september 1989).

4.e.3. Culturele en wetenschappelijke inrichtingen van de Staat.

Het ontbreken van taalkaders in de betrokken instellingen wordt beschouwd als een overtreding van artikel 43 van de gecoördineerde taalwetten.

Wat de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium en de Nationale Dienst voor Opgravingen betreft, ligt een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de trappen van de hiërarchie en een ontwerp van taalkaders ter studie.

Over het ontwerp van trappen en taalkaders voor het Paleis voor Schone Kunsten, heeft de V.C.T. een advies uitgebracht op 18 mei 1989.

M.b.t. de Koninklijke Muntschouwborg, het Nationaal Orkest van België, de Nationale Dienst voor de Congressen en de Koninklijke Academie van Overzeese Wetenschappen werd nog geen ontwerp van advies aan de V.C.T. voorgelegd.

Bijgevolg was deze laatste van oordeel dat de klacht tegen de laatste vier instellingen gegrond was.

(Advies nrs. 21.049/III/P van 18 mei 1989).

H. Taalrol (artikel 43, § 2, 2e lid).

- Ministerie van Financiën : overgang van een ambtenaar van de Franse taalrol naar een evenwaardige betrekking in het Vlaamse gewest.

1. Overgang van een ambtenaar van een ministerieel departement naar een gewestelijke dienst in de zin van artikel 33, § 1, of naar een plaatselijke dienst als bedoeld bij artikel 10 van de taalwetten, gevestigd in het Nederlandse taalgebied.

Wie zijn kennis van de taal van het gebied heeft bewezen (op grond van genoten onderwijs of door een taalexamen vooraf), kan overgaan naar een taalgebied waarvan de taal niet overeenstemt met die van zijn taalrol. Die overgang kan slechts gebeuren in een evenwaardige en niet in een bevorderingsbetrekking.

2. Artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 25 juli 1989 tot vaststelling van de regels betreffende het overplaatsen van personeelsleden van een traditioneel ministerie naar een Gewestexecutieve, bepaalt dat de personeelsleden worden overgeplaatst volgens hun taalrol en -stelsel. De overplaatsing van een ambtenaar van de Franse taalrol naar een dienst van de Vlaamse Executieve is dus niet mogelijk.

(Advies nr. 21.100/III/P van 21 september 1989).

1. Talenkennis

1.1. Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (R.S.Z.) en Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers (N.P.M.) : Talenkennis van de regeringscommissarissen

De wet legt geen enkele benoemingsvoorwaarde en ook geen enkele taalvoorwaarde op aan kandidaten voor de functie van regeringscommissaris. Behoudens enkele overenigbaarheden en, in voorkomend geval, andersluidende bepalingen van de organieke wetten, heeft de minister de vrije keuze om de kwaliteiten en de waarde van zijn vertegenwoordiger te beoordelen.

De regeringscommissarissen moeten niettemin in staat zijn, in de al dan niet collegiale uitoefening van hun ambt, de taalwetten toe te passen en na te leven.

Aangezien er, in de twee aangeklaagde instellingen, twee commissarissen van verschillende taalrollen werden benoemd, zij voor het volbrengen van hun taak over de meest uitgebreide machten beschikken en zij zich niet hoeven te beperken tot de materie waarover hun Minister de voogdij uitoefent, kan ieder dossier dus hoe dan ook in de geschikte taal behandeld worden, zelfs wanneer de betrokkenen niet tweetalig zouden zijn.

(Advies nr. 20.134/II/P van 12 januari 1989).

1.2. Ministerie van Sociale Voorzorg.

1. Een eentalig Franse bestuursdirecteur kan niet worden verplicht aan zijn ondergeschikten onderrichtingen te geven in een andere taal dan die van zijn taalrol. Nochtans belet niets hem om het op eigen initiatief te doen.

De dienst moet derwijze worden georganiseerd dat de bevelen en onderrichtingen worden gegeven in de taal van de ondergeschikte.

Ingeval zulks nodig mocht blijken, moet de bestuursdirecteur die in een ministerieel kabinet een opdracht vervuld, via hogere functies worden vervangen teneinde de numerieke gelijkheid te vrijwaren.

2. I.v.m. de supervisie van het nazicht en de coördinatie van juridische teksten die aan een eentalig Frans bestuursdirecteur is toevertrouwd, kan hij zich, ingeval van moeilijkheden, wenden tot een officieel tweetalige hiërarchische overste van de ene of de andere taalrol en niet tot de vertaaldienst van het departement.

3. Tijdens de afwezigheden van lange duur, bv. bij langdurige ziekte, moet een directeur-generaal die een ambt van het tweetalig kader bekleedt, verplicht worden vervangen door een ambtenaar die voldoet aan de gestelde voorwaarden om de taalkaders na te leven.

(Advies nr. 20.133/II/P van 23 juni 1989).

I. 3. Algemene Spaar- en Lijfrentekas: oproepen tot kandidaten -
talenkennis van het personeel

De A.S.L.K. heeft oproepen tot kandidaten gericht waarin vermeld staat dat een actieve of passieve kennis van de tweede landstaal nodig is.

De oproepen tot kandidaten betreffen betrekkingen die zich in hoofdzetel van de A.S.L.K., nl. een centrale dienst, bevinden.

Artikel 43, § 4, van de gecoördineerde wetten moet strikt worden geïnterpreteerd en dient in die zin te worden toegepast dat de bevorderingsexamens uitsluitend in het Nederlands of in het Frans worden georganiseerd en dat het opleggen van een andere taal dan die van de taalrol strijdig is met die wetten.

Betreffende de taalkennis van het personeel van de centrale en daarmee gelijkgestelde diensten, is het principe van de eentaligheid toepasselijk.

Een uitzondering op die algemene regel is slechts mogelijk indien die uitzondering expliciet door een wet wordt geregeld. Dit is met name het geval voor de bepalingen van artikel 47, i.v.m. de buitenlandse diensten, van artikel 43, § 3, 3e lid, i.v.m. het tweetalig kader en van artikel 43, § 6, m.b.t. de tweetalig adjunct.

De klacht is gegrond voor zover de ambtenaren die als kandidaten worden opgeroepen bestemd zijn voor functies waarvoor zij de taal waarin de zaken worden behandeld, niet wettelijk moeten kennen, of functies waarvoor ze niet ingeschreven zijn op de rol die overeenstemt met de taal die erin moet worden gebruikt.

(Advies nr. 21.099/III/P van 9 november 1989).

J. Tweetalig adjunct (artikel 43, § 6).

- Ministerie van Buitenlandse Zaken : chef van een afdeling- tweetalig adjunct.

Luidens het organieke reglement worden de ambten van Secretaris-generaal en van Directeur-generaal toegekend hetzij aan ambtenaren van de carrière Buitenlandse Dienst van eerste en tweede klas, hetzij aan ambtenaren van de carrière Hoofdbestuur die ten minste de graad hebben van Directeur van administratie.

Dienen de ambtenaren van de carrière Buitenlandse Dienst, die het examen voorgeschreven door artikel 47, § 5, 2e lid, van voornoemde wetten hebben afgelegd, nog het bijkomende examen af te leggen waarin artikel 43, § 3, 3e lid, voorziet, om te vermijden dat hun een tweetalig adjunct wordt toegewezen ?

De V.C.T. meent dat de ambtenaren van de carrière Buitenlandse Dienst die het voornoemd examen hebben afgelegd, worden geacht een voldoende kennis te hebben van de 2e taal die gelijkwaardig is aan de voldoende kennis waarin artikel 43, § 3, 3e lid, van de gecoördineerde taalwetten voorziet.

Het komt het V.W.S. dus toe aan diezelfde ambtenaren het vereiste aanvullend bewijs uit te reiken.

(advies nr. 21.061/1/P van 15 juni 1989).

K. Organisatie van de diensten.

- Openbare instellingen : taalneutrale rekeningen geopend bij het Bestuur der Postcheques.

Het invoeren van een neutrale taalcode is strijdig met de gecoördineerde taalwetten, die het gebruik van de taal van de particulieren voorschrijven voor zaken die door deze laatsten worden ingeleid (artikel 17, § 1, B, 2°) en dus ook het inzetten, in de betrokken diensten, van ambtenaren die tot de overeenstemmende taalrol behoren (artikel 43, § 2).

De V.C.T. oordeelt dat zolang het aantal rekeningen geopend door openbare diensten, waarvoor de behandeling in beide talen mogelijk is, beperkt is en geen invloed heeft op de taalkaders, er geen reden bestaat om aan deze rekeningen een speciale code toe te kennen.

Indien deze toestand verandering zou komen, dienen de bedoelde rekeningen voor de helft als Nederlandstalig en voor de andere helft als Franstalig te worden beschouwd.

(Adviezen nrs. 18.012/11/PN en 19.055/11/PF van 3 maart 1988 en 12 januari 1989).

- Ministerie van Landbouw : liaisongroep belast met het verzekeren van de samenwerking van het Ministerie met het Instituut voor Veterinaire Keuring en van de deelname aan de taken ervan.

1) Artikel 45 van de gecoördineerde taalwetten bepaalt dat de diensten met zetel te Brussel-Hoofdstad waarvan de werkkring het hele land bestrijkt, zo worden georganiseerd dat het publiek zonder enige moeite in het Nederlands of in het Frans kan te woord gestaan worden.

Volgens artikel 44 zijn de bepalingen m.b.t. de centrale diensten erop toepasselijk, met uitzondering van de regeling die geldt voor de tweetalig adjunct.

De taalwetten voorzien derhalve niet expliciet in de tweetaligheid van de chef van een dergelijke dienst.

2) Volgens de inlichtingen verstrekt door de Staatssecretaris, heeft de chef van de liaison-groep geen omgang met het publiek. De V.C.T. heeft daaruit afgeleid dat artikel 45 niet op de chef van de op te richten liaison-groep van toepassing is.

Het komt de Staatssecretaris toe te oordelen of de betrokken ambtenaar, omwille van de eigen aard van zijn ambt en om redene inherent aan zijn functie, de tweede taal moet kennen.

(Advies nr. 21.052/1/P van 12 oktober 1989).

- Betrekking van telefoniste : taal bij toewijziging.
cfr. advies nr. 21.061B van 25 mei 1989, bladzijde 25.

L. Sabena.

- Klacht tegen het uitsluitend gebruik van het Frans tijdens de vergaderingen van de diensten D.E.A. en A.P.R.S.

De V.C.T. heeft als volgt geadviseerd.

- De beslissingen van officiële organismen van Sabena moeten worden gesteld in de taal die de wettelijke en reglementaire bepalingen terzake voorschrijven. Eventueel zal rekening worden gehouden met de bepalingen van de artikelen 2 en 3 van het Koninklijk Besluit van 10 oktober 1978 tot vaststelling van de bijzondere maatregelen met het oog op het regelen van de toepassing van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken op Sabena.
- Wanneer ambtenaren problemen bespreken, neemt eenieder notities in de taal zijner keuze.
Enkel notities van strikt persoonlijke en individuele aard mogen gesteld zijn in de taal van diegene die ze neerschrijft, maar zodra de inhoud ervan aan andere personen voor uitvoering wordt meegedeeld, moeten ze in de voorgeschreven talen gesteld zijn.
- De verslagen van de vergaderingen van de diensten D.E.A. - A.P.R.S. van Sabena zijn "executoire" beslissingen en kunnen worden beschouwd als onderrichtingen voor het personeel; of ze het gevolg zijn van formele of informele vergaderingen heeft geen belang.
- Ter uitvoering van artikel 39, § 3 van de gecoördineerde taalwetten dienden die onderrichtingen in het Frans en het Nederlands te worden gesteld.

De klacht is ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 19.027/II/PN van 19 januari 1989).

I.B. DIENSTEN VAN DE GEMEENSCHAPS- EN GEWESTEXECUTIEVEN (artikelen 35 tot 41 van de gewone wet van 9 augustus 1980).

- Vlaams Commissariaat-generaal voor Toerisme : brochure "La Flandre belge 1989 - le plat pays de vos vacances".

De klacht gaat over de hiernavolgende feiten : het eentalig gebruik van de woorden "Voerstreek" "Sint-Maartens-Voeren" en "Teuven-Voeren" en ook van de woorden "Published by the Tourist Office door Flanders-Brussels" en "Printed in Belgium by Dessain (Mechelen)", dit terwijl het om een eentalig Franse brochure gaat.

De V.C.T. heeft aan haar rechtspraak herinnerd volgens dewelke : - het publiceren van plattegronden door een openbare dienst onderworpen is aan taalverplichtingen;
- plattegronden die worden verspreid samen met een tekst of in de vorm van folders, mededelingen aan het publiek zijn;
- de beste oplossing erin bestaat het te houden bij de taalregeling van het voorgestelde gebied (Advies nr. 4167 van 1 februari 1979).

Zij heeft bevestigd dat het opportuun was een criterium te kiezen dat de geest van de gecoördineerde taalwetten zo goed mogelijk weerspiegelde; met name : voor het opstellen van een kaart, het taalstelsel van het weergegeven gebied volgen.

Zij heeft ook geconstateerd dat het feit dat de gemeente Voeren tot het Nederlandse taalgebied behoort, geen afbreuk doet aan haar karakter van taalgrensgemeente in de zin van de gecoördineerde taalwetten.

Bovendien heeft zij aangestipt dat artikel 133 van het Koninklijk Besluit van 17 december 1975 betreffende de fusies van gemeenten gewijzigd werd door een erratum dat in het Belgisch Staatsblad van 18 oktober 1975 werd gepubliceerd en als volgt was gesteld : "Artikel 133. In de Franse tekst van het besluit wordt het woord "VOEREN" vervangen door het woord "FOURONS".

Zij heeft geoordeeld dat met toepassing van dat voornoemde criterium, een landkaart waarop het grondgebied van de gemeente Voeren voorkomt, in het Frans en in het Nederlands moet gesteld zijn; niet alleen de wettelijke vertalingen van de plaatsnamen moeten erop voorkomen maar ook de vertalingen van vermeldingen die van informatieve aard zijn, ook al kan hun niet de waarde van eigennamen worden toegekend (advies nr. 16.015 van 12 december 1984).

X

X

X

Het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme kan worden beschouwd als een gedecentraliseerde dienst van de Vlaamse Executieve waarvan de werkkring het hele ambtsgebied van de gemeenschap bestrijkt en bedoeld wordt door artikel 35 van de wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Krachtens artikel 36, § 2, van de wet van 9 augustus 1980, zijn die diensten, met betrekking tot de gemeenten met een speciale taalregeling uit hun ambtsgebied, onderworpen aan de taalregeling die door de gecoördineerde taalwetten is opgelegd aan de plaatselijke diensten van die gemeenten, voor de berichten, mededelingen en formulieren die bestemd zijn voor het publiek. Artikel 11? § 2, van de voornoemde wetten bepaalt dat in de taalgrensgemeenten de berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn, in het Nederlands en het Frans worden gesteld.

Met toepassing van wat voorafgaat, moet een plattegrond waarop de gemeente Voeren voorkomt, die gemeenten in het Nederlands en in het Frans vermelden.

Bovendien moeten, in een brochure die uitgegeven wordt in het Frans, de namen van Voeren en haar deelgemeenten in het Frans worden vermeld.

In een eentalig Franse brochure zijn, tenslotte, vermeldingen in het Engels niet verantwoord.

(Advies nr. 21.023/11/PF van 29 juni 1989).

II. GEWESTELIJKE DIENSTEN

A. Kwalificatie van de dienst : P.M.

B. Berichten en mededelingen aan het publiek (artikel 36, § 1).

- Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen

De dienstregelingen in het station van Komen-Waasten, net als in alle schuilhokjes van de buslijn Komen - Le Touquet, zijn enkel in het Nederlands gesteld.

De dienstregelingen worden meegedeeld door de gewestelijke dienst van de N.M.V.B. te Ieper.

Naar luid van artikel 36 van de gecoördineerde taalwetten, dat verwijst naar artikel 34, § 1, worden de berichten en mededelingen aan het publiek gesteld in de taal of talen die ter zake opgelegd zijn aan de plaatselijke diensten van de gemeente waar de zetel zich bevindt.

Die regel moet echter worden geïnterpreteerd onder verwijzing naar het V.C.T.-advies nr. 1.868 van 5 oktober 1967, bevestigd door het advies nr. 19.070 van 26 november 1987 volgens welk de V.C.T. geoordeeld heeft dat de wetgever, door te voorzien in het gebruik van de taal opgelegd aan de plaatselijke diensten van de gemeente van de zetel, slechts heeft willen doelen op de berichten en mededelingen die rechtstreeks tot het publiek worden gericht in of op de gebouwen van die diensten; berichten en mededelingen die tot het publiek worden gericht in de andere gemeenten van het ambtsgebied moeten namelijk het stelsel volgen dat ter zake vastgesteld is voor de plaatselijke diensten van die gemeenten.

(Advies nr. 20.147/11/PF van 16 februari 1989).

- Intercommunale IVERLEK-ASVERGAZ en ASVERLEC te Huizingen

Er werd een klacht ingediend tegen het feit dat het tijdschrift "Energie voor u" dat voor de abonnees van de Intercommunale bestemd is, enige tijd voor de klacht werd ingediend, regelmatig in St.-Genesius-Rode werd verspreid in een tweetalige Frans-Nederlandse versie. Na tijdelijk te zijn verdwenen, wordt het tijdschrift opnieuw in St.-Genesius-Rode verspreid, maar dan enkel in eentalig Nederlandse versie en, meer in het bijzonder, ten behoeve van de Franstalige gebruikers van die gemeente.

Het is slechts sinds begin 1988 dat het tijdschrift per vergissing enkel in Nederlandstalige versie werd verspreid.

De Intercommunale is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, van de gecoördineerde taalwetten.

Naar luid van artikel 34, § 4, stelt de voornoemde gewestelijke dienst de berichten en mededelingen die hij rechtstreeks aan het publiek richt en de formulieren die hij op dezelfde wijze afgeeft, in de taal of talen die ter zake opgelegd zijn aan de plaatselijke diensten van de gemeenten waar zijn zetel gevestigd is. Nochtans, wanneer de gewestelijke dienst gevestigd is in een gemeente zonder speciale taalregeling geniet het publiek uit de gemeenten van het ambtsgebied die aan een andere taalregeling onderworpen zijn of die begiftigd zijn met een speciale taalregeling, ten aanzien van de rechtstreeks afgegeven formulieren, dezelfde rechten als in genoemde gemeenten.

Onder verwijzing naar de voornoemde wetsbepalingen en conform artikel 24 van de gecoördineerde taalwetten, stellen de plaatselijke diensten uit de randgemeenten, de berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek, in het Nederlands en in het Frans.

De klacht is ontvankelijk en gegrond alhoewel achterhaald aangezien de Intercommunale voortaan tegelijkertijd een Franstalige en een Nederlandstalige uitgave verdeelt en elke abonnee een exemplaar bezorgt in zijn eigen taal.

(Advies nr. 20.126/11/PF van 2 maart en 27 april 1989).

C. Betrekkingen met particulieren (artikelen 34 en 12, 3e lid).

- Ministerie van Verkeerswezen - Automobielininspectiebureau te Geel

De klacht betreft het sturen van een eentalig Nederlandstalige brief (en dito briefomslag) aan een Franstalig inwoner van Voeren om deze ervan op de hoogte te stellen dat hij voortaan de mogelijkheid heeft om zich naar het Franstalige autocontrolestation te Verviers te laten oproepen, mits hij daartoe een aanvraag indient bij het bureau te Geel.

Bij gebrek aan inlichtingen vanwege de Minister van Verkeerswezen heeft de V.C.T. beslist zich te baseren op de inlichtingen en documenten die door de klager werden verschaft.

Volgens de door deze verstrekte informatie is het automobielininspectiebureau te Geel een gewestelijke dienst, waarvan de werking gemeenten met een speciale taalregeling of met verschillende regelingen uit het Nederlandse (i.c. de gemeente Voeren) of het Franse taalgebied bestrijkt en waarvan de zetel in dat gebied gevestigd is. Het is dus een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, a, van de gecoördineerde taalwetten. Vermits het adres van de klager in het Frans op de briefomslag werd vermeld, staat het vast dat de aangeklaagde

dienst wist dat de bestemming van deze brief een Franstalig inwoner van Voeren was. Overeenkomstig artikel 34, § 1, 5e lid, verwijzend naar artikel 12, 3e lid, van de gecoördineerde taalwetten, moet dit bureau aan een Franstalige Voerenaar een in het Frans gestelde brief in een briefomslag met een Franstalig briefhoofd zenden (cfr. het V.C.T. advies nr. 20.098 van 8 september 1988 e.a.).

De klacht is ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 19.073/III/PF van 12 januari 1989).

- 1. Ministerie van Pensioenen - Rijksdienst voor Pensioenen te Hasselt
- 2. Ministerie van Sociale Voorzorg - Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers te Hasselt
- 3. Ministerie van Financiën - Administratie der directie belastingen te Hasselt
- 4. Ministerie van P.T.T. - R.T.T. te Hasselt
- 5. Ministerie van Financiën - Administratie der directe belastingen - Inspectie der belastingen te Tongeren

De klagers, Franstalige inwoners van Voeren, hebben van de voornoemde administraties Franstalige documenten ontvangen in een omslag met Nederlandstalige vermeldingen.

De voornoemde administraties zijn gewestelijke diensten in de zin van artikel 34, § 1, a, van de gecoördineerde wetten, die in hun betrekkingen met een particulier de taal gebruiken die te dezer zake opgelegd is aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulier.

Met toepassing van artikel 12, 3de lid, van de gecoördineerde taalwetten wenden de diensten in de taalgrensgemeenten zich tot de particulieren in die van beide talen -het Frans of het Nederlands- waarvan de betrokkenen zich hebben bediend of het gebruik hebben gevraagd.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. maakt de envelop deel uit van het schrijven en dient ze in dezelfde taal gesteld te zijn als die van de brief, dus, in dit geval, in het Frans.

Bijgevolg beslist de V.C.T. dat de klachten ontvankelijk en gegrond zijn.

(Adviezen nr. 20.161/III/PF van 19 januari 1989
nr. 20.171/III/PF van 19 januari 1989
nr. 21.012/III/PF van 16 februari 1989
nr. 21.015/III/PF van 22 juni 1989
nr. 21.106/III/PF van 28 september 1989)

- Ministerie van P.T.T. - R.T.T.-diensten te Hasselt

De klacht betreft het sturen door de voornoemde dienst van een Nederlandstalig herinneringsschrijven aan een Voerenaar die als Franstalig abonnee staat ingeschreven en Franstalige facturen ontvangt.

De R.T.T. te Hasselt is een gewestelijke dienst bedoeld door artikel 34, § 1, van de gecoördineerde taalwetten, waarvan de werkkring gemeenten van het Nederlands taalgebied bestrijkt die aan verschillende stelsels zijn onderworpen.

De voornoemde gewestelijke dienst gebruikt voor zijn betrekkingen met een particulier de taal die te dezer zake is opgelegd aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokkene.

Krachtens artikel 12, 3e lid, van de gecoördineerde taalwetten, richten de gewestelijke diensten zich, in de taalgrens-gemeenten, tot de particulieren, in die van beide talen -het Nederlands of het Frans- waarvan de betrokkenen zich hebben bediend of het gebruik hebben gevraagd.

Aangezien de taal van de particulier bekend was, hadden de R.T.T.-diensten van Hasselt hem een Franstalig herinneringsschrijven moeten sturen.

De klacht is ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.001/II/P van 2 februari 1989).

- Ministerie van Financiën - Registratiekantoor van Tongeren

De klacht is gebaseerd op het feit dat het Registratiekantoor van Tongeren naar een Franstalige V.Z.W. uit Voeren een brief heeft gestuurd die weliswaar in het Frans was gesteld, maar Nederlandstalige stempelafdrukken droeg.

Het Registratiekantoor van Tongeren is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, van de gecoördineerde taalwetten die zich, overeenkomstig de artikelen 34, § 1, 5e lid en 12, 3e lid, van de gecoördineerde taalwetten, tot de particulieren van Voeren moet richten in die van beide talen, het Nederlands of het Frans, waarvan de betrokkenen zich hebben bediend of het gebruik hebben gevraagd.

Uit het advies nr. 512 van 26 mei 1966 van de V.C.T. blijkt dat het woord "particulier" doelt op de privé sector, in tegenstelling tot de openbare diensten.

De taal van de geadresseerde was bekend, aangezien de benaming van de v.z.w. en de eigenlijke brief in het Frans waren gesteld.

Het aanbrengen van Nederlandstalige stempelafdrukken is dus, in casu, strijdig met de gecoördineerde taalwetten.

De klacht is ontvankelijk en gegrond.
(Advies nr. 21.006/II/PF van 2 februari 1989).

- Ministerie van P.T.T.- R.T.T. te Hasselt

Klacht die tegen de Regie van T.T. te Hasselt en St.-Truiden door een Franstalig inwoner van Voeren werd ingediend om de volgende redenen:

- op de gebruikte enveloppen komen uitsluitend Nederlandstalige vermeldingen voor;
- de term "Voeren" komt voor in sommige Franstalige documenten;
- andere termen worden in het Frans vertaald (dhr);
- De Franstalige brieven worden getypt op briefpapier met Nederlandstalig hoofd (ontvangkantoor Hasselt).

De R.T.T.-kantoren van Hasselt en St.-Truiden zijn gewestelijke diensten bedoeld door artikel 34, § 1, van de gecoördineerde taalwetten waarvan de werkring gemeenten van het Nederlandse taalgebied met verschillende taalstelsels bestrijkt.

De voornoemde gewestelijke diensten gebruiken in hun betrekkingen met een particulier de taal die ter zake is opgelegd aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokkene.

Krachtens artikel 12, 3e lid, van de gecoördineerde taalwetten richten de gewestelijke diensten zich, in de taalgrensgemeenten, tot de particulieren in die van beide talen - het Nederlands of het Frans - waarvan zij zich hebben bediend of het gebruik hebben gevraagd.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. maken de hoofden en enveloppen integraal deel uit van de briefvermelding. Zij moesten dus in het Frans gesteld zijn, aangezien dat de taal is van het schrijven.

De klacht is ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.027/III/PF van 18 mei 1989).

- Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening te Hasselt : klacht van een Franstalig Voerenaar tegen de voornoemde intercommunale, wegens de volgende feiten :
  - op de recto-verso dienstkaart is het hoofd met de benaming van de Maatschappij tweemaal in het Nederlands gesteld;
  - de kaart werd op de Nederlandstalige zijde ingevuld terwijl de klager duidelijk als Franstalige bekend staat;
  - zijn de personeelsleden die omgang hebben met het publiek tweetalig ?

De Gewestelijke Directie van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, a, van de gecoördineerde taalwetten. In zijn betrekkingen met een particulier gebruikt de voornoemde dienst de taal die te dezer zake opgelegd is aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulier.

Conform artikel 12, laatste lid, van de voornoemde wetten, wenden de diensten in de taalgrensgemeenten zich tot de particulieren in die van beide talen - het Nederlands of het Frans - waarvan de betrokkenen zich hebben bediend of het gebruik hebben gevraagd.

Bijgevolg moet een Franstalig inwoner van Voeren een Franstalige dienstkaart ontvangen.

Met toepassing van artikel 38, § 3, van de voornoemde wetten moet de kwestieuze dienst zo worden georganiseerd, dat het publiek, zonder enige moeite, te woord kan worden gestaan in de talen die de wet erkent.

Daarentegen meende de V.C.T., in haar adviezen nrs. 19.178 van 27 december 1987 en 20.055 van 28 april 1988, dat de Maatschappij niet verplicht was een vertaling van haar officiële benaming toe te voegen ter intentie van de Franstalige minderheid maar dat die vertaling niet strijdig met de wet zou zijn.

(Advies nr. 21.028/III/PF van 22 juni 1989).

- Ministerie van Financiën - Bestuur der Directe Belastingen Hasselt.

Klacht van een Franstalig inwoner van Voeren tegen de Gewestelijke Dienst van het Bestuur der Directe Belastingen te Hasselt.

De klager heeft van die dienst een Franstalige dienstkaart ontvangen maar de datum, de straat en de verschillende stempels op die kaart zijn in het Nederlands gesteld.

Het Bestuur der Directe Belastingen te Hasselt is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, a, van de bij gecoördineerde taalwetten.

Conform artikel 34, § 1, van de gecoördineerde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken gebruikt de voornoemde dienst in zijn betrekkingen met een particulier de taal die te dezer zaak opgelegd is aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulier.

Met toepassing van artikel 12, 3e lid, van de voornoemde wetten wenden de diensten in de taalgrensgemeenten zich tot de particulieren in die van beide talen - het Nederlands of het Frans -, waarvan de betrokkenen zich hebben bediend of het gebruik hebben gevraagd.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. (advies nr. 19.149 van 18 februari 1988), maken het hoofd, het adres en de stempelafdrukken deel uit van de eigenlijke brief.

Bijgevolg is de klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.107/III/PF van 5 oktober 1989).

- Ministerie van P.T.T. - Regie T.T. Vilvoorde.

Klacht van een Franstalig inwoner van een gemeente uit de Brusselse agglomeratie, m.n. Evere, tegen het feit dat de R.T.T.-beambte die zich, n.a.v. een aanvraag betreffende een storing die in het Frans werd ingediend, bij de klager thuis aanmeldde, geen Frans kende.

Uit de inlichtingen die door het voornoemde departement werden verstrekt blijkt dat de abonnees uit de gemeente Evere normalerwijze afhangen van het commercieel centrum te Schaarbeek dat met alle werken i.v.m. telefoonaansluitingen belast is maar dat in afwachting van het einde van de werken om de netgrenzen aan de taalgebieden aan te passen, storingen die betrekking hebben op de telefoonnummers beginnend met 720 (o.a. dit van de klager) en 721 van het net Sint-Stevens-Woluwe, wegens praktische redenen, ongedaan worden gemaakt door het personeel van het exploitatiecentrum van Evere dat heel strikte onderrichtingen i.v.m. de naleving van de bepalingen over het taalgebruik heeft ontvangen. Het is nochtans niet onmogelijk dat een ééntalig ambtenaar de storing bij de klager heeft moeten ongedaan maken wegens het feit dat er geen tweetalig beambte beschikbaar was en om de klager zo vlug mogelijk te helpen.

Het exploitatiecentrum van de R.T.T. te Vilvoorde is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, a, van de gecoördineerde taalwetten.

Met toepassing van artikel 34, § 1, 4e lid, van de voornoemde gecoördineerde wetten gebruikt de bovengenoemde gewestelijke dienst in zijn betrekkingen met een particulier de taal die te dezer zake opgelegd is aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulier.

Overigens worden, luidens artikel 38, § 3, van de gecoördineerde wetten, de diensten bedoeld in artikel 34, § 1, zo georganiseerd dat het publiek, zonder enige moeite te woord kan gestaan worden in de talen die deze wetten voor de gemeenten uit het ambtsgebied erkennen.

Aangezien de storingsdienst van Vilvoorde zich tijdelijk heeft bekommerd om de abonnees van Evere, had hij naar die gemeente personeelsleden moeten sturen die Frans kenden.

De Franstalige particulier van Evere moest i.c. in zijn taal in zijn betrekkingen met de dienst storingen van Vilvoorde te woord worden gestaan.

Bijgevolg meent de V.C.T. dat de klacht ontvankelijk en gegrond is.

(Advies nr. 21.074/III/PF van 16 november 1989).

D. Organisatie van de diensten. Personeel dat omgang heeft met het publiek (artikel 38, § 3).

cfr. supra advies nr. 21.028/III/PF van 22 juni 1989, blz. 40 en advies nr. 21.074/III/PF van 16 november 1989, zelfde bladzijde.

III. BRUSSEL-HOOFDSTAD

A. GEWESTELIJKE EN NIET-GEMEENTELIJKE PLAATSELIJKE DIENSTEN.

1. Berichten en mededelingen aan het publiek (artikel 18).

- S.V. "Habitations et logements sociaux d'Auderghem : enkel Franstalige benaming - Franstalige vermelding in het telefoonboek

Volgens de rechtspraak van de V.C.T. moet een gewestelijke huisvestingsmaatschappij die door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting is erkend en zich onderwerpt aan alle wettelijke en reglementaire voorwaarden, beschouwd worden als een openbare dienst die onder toepassing valt van artikel 1, 1e lid, 2°, der gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

In haar advies nr. 19093 heeft de V.C.T. o.a. geoordeeld dat het gebruik van de benaming van de vennootschap in briefhoofden een betrekking met een particulier vormt die, krachtens artikel 19 van de voornoemde wetten, moet plaatsgrijpen in de taal die wordt gebruikt door de betrokkene, voor zover het gaat om het Nederlands of om het Frans.

De V.C.T. heeft eveneens gemeend dat de vermelding van de benaming van de vennootschap in de telefoongids een mededeling aan het publiek is die, krachtens artikel 18 van diezelfde wetten, in het Nederlands en in het Frans moet worden gesteld.

De V.C.T. heeft de samenwerkende vennootschap "Habitations et logements sociaux d'Auderghem" verzocht haar statuten in beide landstalen te stellen en te publiceren in het Belgische Staatsblad.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.092-20.137 van 12 januari en 16 februari 1989).

- Brusselse huisvestingsmaatschappijen : geen Nederlandstalige benaming.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. worden de gewestelijke huisvestingsmaatschappijen die erkend zijn door de Nationale Maatschappij voor Huisvesting en zich onderwerpen aan alle wettelijke en reglementaire voorwaarden, beschouwd als openbare diensten waarop artikel 1, § 1, 2de lid, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken van toepassing is.

In haar advies 19.211 van 21 januari 1988 heeft de V.C.T. geoordeeld dat de benamingen van de Brusselse huisvestingsmaatschappijen moeten gesteld worden in het Frans en in het Nederlands.

De klacht tegen de Brusselse huisvestingsmaatschappijen die niet over Nederlandstalige benamingen beschikken is ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 19.140/III/PN van 22 juni 1989).

- S.V. "Les Habitations et logements sociaux d'Auderghem" : enkel Franstalige vermelding in het telefoonboek.

In haar advies nr. 19.093 van 8 oktober 1987 heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht geoordeeld dat de samenwerkende vennootschap "Les Habitations et Logements sociaux d'Auderghem" onder toepassing van de gecoördineerde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken valt. Zij heeft tevens geoordeeld dat het gebruik van de benaming van de maatschappij in het telefoonboek een mededeling aan het publiek is die, krachtens artikel 18 van de voornoemde wetten, moet gedaan worden in het Nederlands en in het Frans.

Anderdeels heeft de V.C.T. de maatschappij verzocht haar statuten in beide landstalen te stellen en te publiceren in het Belgisch Staatsblad.

Aangezien de situatie nog niet is rechtgezet, acht de V.C.T. de klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.103 van 26 oktober 1989).

- Intercommunale Asverlec : eentalig Nederlandse informatie via het kabeltelevisienet in St.-Genesius-Rode, Linkebeek en Drogenbos.

De bedoelde intercommunale is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 35, § 1, b, va, de gecoördineerde taalwetten. Dit betekent dat haar werkkring gemeenten uit Brussel-Hoofdstad evenals gemeenten van één van beide taalgebied, het Franse of het Nederlandse, of van allebei die taalgebieden bestrijkt.

Die dienst is derhalve onderworpen aan hetzelfde stelsel als de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad.

Met toepassing van artikel 18 van de voornoemde wetten stellen de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, de berichten, mededelingen en formulieren die rechtstreeks voor het publiek bestemd zijn, in het Nederlands en in het Frans.

Bijgevolg meent de V.C.T. dat het aangewezen zou zijn dat elke Nederlandstalige mededeling die via het net wordt uitgezonden in de betreffende randgemeenten, vergezeld wordt van een Franstalig bericht. Het voornoemd bericht zou door de volgende vermelding worden voorafgegaan "A l'attention des habitants des communes périphériques".

(Advies nr. 21.020/III/PF van 9 november 1989).

Gemeente Oudergem - Cultureel Centrum : tijdschrift "Loisirs et Culture"

1) Sommige artikels uit het september-oktober-novembernummer 1989, m.n. de titel, de publiciteit voor de lokalen van het gemeentelijk centrum, de oproep tot de adverteerders, de aankondiging van tentoonstellingen, blijven eentalig Nederlands.

2) De speciale voorzijde van het tijdschrift "Loisirs et Culture", gewijd aan de 20e verjaardag van het Cultureel Centrum is enkel in het Frans gesteld.

De V.C.T. heeft aan haar vaste rechtspraak herinnerd (adviezen nrs. 20.064 van 1 december 1988, 21.104 van 7 september 1989 en 21.035 van 18 mei 1989) en geoordeeld dat het bewuste informatieblad, krachtens artikel 18 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken in het Nederlands en in het Frans moet gesteld zijn, behoudens wat de artikelen betreft die enkel de Franse cultuurgemeenschap of enkel de Nederlandse cultuurgemeenschap aanbelangen.

I.v.m. de eerste klacht stelt zij vast dat het onderzoek van het september-oktober-novembernummer 1989 van het tijdschrift uitwijst dat tal van artikelen in beide talen zijn gesteld maar dat er nog een inspanning moet worden gedaan i.v.m. de rubrieken die door de klager worden vermeld.

I.v.m. de tweede klacht meent zij dat ofschoon de vermeldingen betreffende de 20e verjaardag in het Nederlands op de keerzijde van de bewuste speciale voorzijde voorkomen, een tweetalige voorzijde meer conform artikel 18 van de voornoemde wetten was geweest.

Een afschrift van de adviezen werd aan de Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve gestuurd.

(Adviezen nrs. 21.157/III/PN en 21.158/III/PN van 23 november 1989).

2. Betrekkingen met particulieren (artikel 19).

- Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen, Plantenstraat 69 te 1030 Brussel: Nederlandsonkundige Toketbediende.

Het uitbetalingsbureau 2C van de H.V.W. Brussel is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 35, § 1, a, van de gecoördineerde taalwetten en is derhalve onderworpen aan hetzelfde stelsel als de plaatselijke diensten gevestigd in Brussel-Hoofdstad.

Met toepassing van artikel 19, 1e lid, van die wetten gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad, in zijn betrekkingen met een particulier, de taal van de betrokkene, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

De klacht aangaande de slechte ontvangst die een Nederlandstalige te beurt viel aan het loket van het uitbetalingsbureau 2C van de H.V.W. Brussel, is ontvankelijk en gegrond in de mate dat niet alle personeelsleden tewerkgesteld bij het uitbetalingsbureau 2C tweetalig zijn.

(Advies nr. 20.132/II/PN van 16 februari 1989).

- Taxatiekantoor Ukkel : franstalige formulieren gestuurd aan Nederlandstaligen

Het Centraal Taxatiekantoor te Ukkel heeft als opdracht de directe belastingen te innen in deze gemeente. Het kan derhalve beschouwd worden als een plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad.

Krachtens artikel 19 van de gecoördineerde taalwetten gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier, de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Daar op het aangifteformulier een Nederlandstalige identiteitsklever voorkomt, diende aan de Nederlandstalige belastingplichtigen uit Ukkel een Nederlandstalig aangifteformulier gestuurd te worden.

Krachtens artikel 58 van de voornoemde wetten, zijn alle administratieve handelingen en verordeningen, die naar vorm of naar inhoud, die strijdig zijn met de bepalingen van die wetten, nietig.

Derhalve dient het Centraal Taxatiekantoor te Ukkel, het strijdige document te vervangen door een regelmatig, d.i. in het Nederlands gesteld, stuk.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.144/II/PN van 8 mei 1989).

- Postkantoor Brussel 5 : franstalige formulieren voor een Nederlandstalige.

Het betreft een Franstalig voorgedrukt document dat in het Nederlands werd aangevuld.

Overeenkomstig artikel 19 van de gecoördineerde wetten gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.057/II/PN van 1 juni 1989).

- Provincie Brabant - Bestendige deputatie die optreedt als administratief rechtscollege.

De hiernavolgende vragen werden aan de V.C.T. voorgelegd:

- 1) Zijn de gecoördineerde taalwetten van toepassing op de bestendige deputatie in het geval waarin zij optreedt als rechtsprekend college bij de behandeling van bezwaarschriften tegen gemeentebelastingen?
- 2) Heeft een particulier de vrije taalkeuze bij het indienen van een bezwaarschrift tegen een aanslag in een gemeentebelasting van een éentalig Nederlandse gemeente?

T.a.v. de gecoördineerde taalwetten is de bestendige deputatie van Brabant een gewestelijke dienst in de zin van artikel 35, § 1, b, van deze wetten, dat verwijst naar het taalstelsel van de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad zijn gevestigd.

Op grond van artikel 19 van de voornoemde wetten moet ervan worden uitgegaan dat een particulier, zelfs al verblijft hij in een eentalige gemeente, de mogelijkheid heeft gebruik te maken van de Franse of de Nederlandse taal om zich tot de bestendige deputatie van Brabant te richten.

Deze laatste zal evenwel niet uit het oog verliezen dat de proceduretaal zal bepaald worden door toepassing van artikel 17, § 1 van deze wetten. Rekening houdend met het feit dat de gemeente Brabant een bijzonder geval oplevert, verwijst de V.C.T. in dit verband naar het arrest nr. 17.129 van 9 juli 1975, waarin de Raad van State opmerkt "dat er een antinomie ontstaat tussen een uitdrukkelijke regel van onze taalwetgeving - in een eentalig taalgebied direct of indirect te localiseren zaken moeten volledig in de taal van dat taalgebied worden behandeld - en een uit de geest van de taalwet af te leiden regel - een verkozen mandataris die deel uitmaakt van een collectief orgaan dat zaken in meer dan één landstaal moet afdoen, is niet verplicht om persoonlijk in staat te zijn de landstaal te gebruiken waarin een zaak door het collectief orgaan als zodanig moet worden behandeld, indien die landstaal een andere is dan deze van de kiesomschrijving waarvan hij de afgevaardigde is; dat de strijd tussen beide vermelde regels enkel kan worden opgelost door de complementaire regel in artikel 17, § 1, A, 1°, opgenomen, volgens welke geen vertaler bij de behandeling van een zaak mag worden ingeschakeld af te zwakken."

Niettemin oordeelt de Raad van State dat er een einde moet worden gesteld aan de "praktijk waarin op dezelfde voet beurtelings twee talen, de opgelegde en de andere, werden gebruikt, zonder dat de voorrang van de principieel enig toegelaten taal nog in acht genomen werd".

(zie ook advies nr. 21.045/1/PN van 8 juni 1989 in de rubriek "I - Toepassingssfeer", bladzijde 6).

(Advies nr. 21.072/1/PN van 8 juni 1989).

- S.V. "Les Habitations et logements sociaux d'Auderghem" : eentalig Franse benaming van de maatschappij.

In haar advies nr. 19.093 van 8 oktober 1987 heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht geoordeeld dat de samenwerkende vennootschap "Les Habitations et Logements sociaux d'Auderghem" onder toepassing van de gecoördineerde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken valt. Zij heeft o.m. geoordeeld dat het gebruik van de benaming van de maatschappij in de briefhoofden, een betrekking met de particulier vormt, die krachtens artikel 19 van de voornoemde wetten, moet geschieden in de taal van de particulier, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Anderdeels heeft de V.C.T., in haar advies nr. 19.211 van 21 januari 1988, geoordeeld dat de benamingen van de Brusselse huisvestingsmaatschappijen in het Frans en in het Nederlands moeten worden gesteld.

Bijgevolg moet op een Nederlandstalige brief de Nederlandstalige benaming van die maatschappij voorkomen.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.120 van 26 oktober 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : franstalige circulaires gestuurd aan Nederlandstaligen

De B.I.W.M. beheert de B.I.W.D. (Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie) waarvan de werkring enkel de 19 gemeenten van het gebied Brussel-Hoofdstad bestrijkt.

Met toepassing van de artikelen 35, § 1, a, en 19 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken moet de voornoemde intercommunale in haar betrekkingen met een particulier de door deze gebruikte taal gebruiken, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.115 van 23 november 1989).

3. Taalkennis van het personeel (artikel 21, §§ 2, 4 en 5).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : functie van Directeur van de Directie Productie uitgeoefend door de heer P.

De betrokkene heeft niet bewezen Nederlands te kennen.

De V.C.T. constateert dat hij afhangt van de Directie Productie die een autonome dienst van de B.I.W.M. is, aangezien haar werkring uitsluitend het Franse taalgebied bestrijkt.

Artikel 33, § 2, van de gecoördineerde taalwetten, dat verwijst naar artikel 33, § 1, bepaalt dat iedere gewestelijke dienst waarvan de werkring uitsluitend gemeenten zonder speciale taalregeling uit het Nederlandse of uit het Franse taalgebied bestrijkt en waarvan de zetel gevestigd is in Brussel-Hoofdstad, uitsluitend de taal van het gebied gebruikt, d.i. in casu het Frans.

Bijgevolg is de klacht ontvankelijk maar niet gegrond.

(Advies nr. 20.009/II/PN van 21 januari 1989).

- Postkantoor van Brussel-Hoofdstad - personeel zonder elementaire kennis van de tweede taal

Aan de loketten van sommige kantoren rijzen inderdaad problemen, o.m. met de R.V.A.-stagiairs die geen taalexamen afleggen bij hun aanwerving.

In haar advies nr. 20.123 van 15 september 1988 heeft de V.C.T. geoordeeld dat de personeelsleden die tewerkgesteld zijn in de postkantoren van Brussel-Hoofdstad, overeenkomstig artikel 21, §§ 2 en 5 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, over een elementaire kennis van de tweede taal moeten beschikken.

Daarenboven moeten ook stagiairs en tewerkgestelde werklozen voldoen aan de taalvereisten van de functies die zij tijdelijk uitoefenen (zie o.m. advies nr. 15.309-16.109 van 30.01.1986).

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.169/II/PN van 12 januari 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : functie van hoofdingenieur bij de Directie Produktie uitgeoefend door de heer L.

De betrokkene heeft niet bewezen de tweede landstaal - in casu het Nederlands - te kennen.

Hij is bevoegd voor een gewestelijke dienst waarvan de zetel gevestigd is in Brussel-Hoofdstad en waarvan de werkring uitsluitend gemeenten zonder speciale taalregeling uit het Franse taalgebied bestrijkt.

Krachtens artikel 33, § 2, dat verwijst naar artikel 33, § 1 van de gecoördineerde taalwetten, is de uitsluitend gebruikte taal in een dergelijke dienst, die van het taalgebied, in casu het Frans.

Klacht ontvankelijk maar niet gegrond.

(Advies nr. 20.058/II/PN van 20 april 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : Functies van studietechnici bij het Centrale Laboratorium van de B.I.W.M. (Terkamerenbos Brussel) uitgeoefend door de heren R. en H. die niet hebben bewezen Nederlands te kennen.

Het Centrale Laboratorium is volgens artikel 35, § 1, b, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken een gewestelijke dienst, meer bepaald een gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten uit Brussel-Hoofdstad en tevens gemeenten uit het Nederlandse of Franse taalgebied of uit beide gebieden bestrijkt.

Bijgevolg is die dienst onderworpen aan dezelfde regeling als die van de plaatselijke diensten gevestigd in Brussel-Hoofdstad. Wat betekent dat, conform artikel 21, § 2, van de voornoemde wetten, bij de aanwerving een elementaire kennis van de tweede taal vereist wordt.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.068/II/PN van 20 april 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : mej. S en de heer H., die niet hebben bewezen Nederlands te kennen, werden benoemd tot administratief beheerders bij de Technische Commerciële Dienst

Aangezien de, in Brussel gevestigde, Technische Commerciële Dienst bevoegd is voor de bevoorrading van de drie gewesten, is de klacht ontvankelijk en gegrond wegens het feit dat de betrokkenen van de tweede taal niet de kennis bezitten die is opgelegd door artikel 21, § 2, van de gecoördineerde taalwetten, conform artikel 35, § 1, b, van die wetten.

(Advies nr. 20.069/II/PN van 2 maart en 27 april 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : functie van ingenieur van de Technische Directie uitgeoefend door de heer A.

De betrokkene heeft niet bewezen de tweede taal - in casu het Nederlands - te kennen.

Hij is niet in het bezit van het bewijs van de taalkennis voorgeschreven door artikel 53 van de gecoördineerde taalwetten.

Bij de Directie Technische Diensten en Laboratoria kreeg hij functies toegewezen die verband houden met de exploitatie van de Werkplaats en van de Garage afhankelijk van het Technisch Centrum, een tweetalige eenheid.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.011/II/PN van 1 juni 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : functie van administratief groeischef uitgeoefend door de heer D. die niet heeft bewezen Nederlands te kennen

Daar de heer D. voor 1 september 1963 als ambtenaar in Brussel-Hoofdstad verbonden was aan een gewestelijke dienst, in de zin van artikel 35, § 1, b, van de gecoördineerde taalwetten, is op deze ambtenaar artikel 2, 2°, b, en artikel 3 van het Koninklijk Besluit VI van 30 november 1966 betreffende de vrijwaring van de verkregen rechten, van toepassing. Artikel 3 van dit K.B. stelt dat de in artikel 2 bedoelde ambtenaar, die slechts van de kennis van een taal moet blijken, zijn betrekking behoudt tot het mogelijk wordt hem, naar aanleiding van een bevordering die hij aanvaardt, over te plaatsen naar een dienst waarvoor hij uit een oogpunt van taal geschikt is. Inmiddels mag hij niet worden belast met taken die hem omgang doen hebben met het publiek.

Klacht ontvankelijk maar niet gegrond.

(Advies nr. 20.081/II/PN van 15 juni 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : functie van administratief groepschef uitgeoefend door de heer C.

De betrokkene heeft niet bewezen de tweede landstaal - in casu het Nederlands - te kennen.

Hij is bevoegd voor een gewestelijke dienst waarvan de zetel gevestigd is in Brussel-Hoofdstad en waarvan de werkkring uitsluitend gemeenten zonder speciale taalregeling uit het Franse taalgebied bestrijkt (artikel 33, § 1, waarnaar artikel 33, § 2 van de gecoördineerde taalwetten verwijst).

Klacht ontvankelijk maar niet gegrond.

(Advies nr. 20.082/II/PN van 15 juni 1989).

- Brusselse Intercommunale Watermaatschappij : functie van conceptiebeambte bij het Centrale Laboratoria uitgeoefend door Mevrouw E.B.

Krachtens artikel 21, § 2, waarnaar artikel 33, § 1, b, verwijst, van de gecoördineerde taalwetten, diende de betrokkene een elementaire schriftelijke kennis van het Nederlands te bewijzen. Zij is niet in het bezit van het bewijs van taalkennis voorgeschreven door artikel 53 en geniet de maatregelen tot vrijwaring van de verkregen rechten niet.

De klacht betreffende de uitoefening van de functie van conceptiebeambte door een ééntalige ambtenaar is dus ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.112/II/PN van 15 juni 1989).

- Postkantoor Brussel 5 : nederlandsontkundige loketbeambte

In haar adviezen nrs. 20.133 van 15 september 1988 en 20.169 van 12 januari 1989, heeft de V.C.T. gesteld dat de personeelsleden die verbonden zijn aan de postkantoren van Brussel-Hoofdstad, krachtens artikel 21, §§ 2 en 5, van de gecoördineerde taalwetten, van de tweede taal een elementaire kennis moeten bezitten.

Bovendien moet het niet-statutair personeel ook voldoen aan de taaleisen die gesteld worden door de ambten die het tijdelijk uitoefent.

Bij de aanstelling van personeelsleden met een tijdelijke opdracht dienen de nodige maatregelen te worden getroffen, opdat zij vooraf het bewijs leveren van hun praktische kennis van de tweede taal.

De V.C.T. oordeelt, anderdeels, dat de klacht betreffende de slechte ontvangst die een Nederlandstalige te beurt viel in het postkantoor Brussel 5, ontvankelijk en gegrond is.

(Advies nr. 20.165/11/PN van 28 september 1989).

4. Gebruik van de talen in binnendienst.

- R.T.T. - Gewest Brussel : eentalig Franse nota.

Het secretariaat-commutatie heeft een nota verstuurd die enkel in het Frans is gesteld. Zij is nochtans van algemene aard en is bestemd voor al de chefs van de commerciële centra en exploitatiecentra. Zij heeft betrekking op de verschillende taalgebieden bediend door de zone Brussel, nl. Brussel-Hoofdstad, de Vlaamse regio, de Waalse regio en de faciliteitengemeenten.

De dienst R.T.T. - gewest Brussel, is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 35, § 1, b, van de gecoördineerde taalwetten; die onder dezelfde taalregeling valt als de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn.

In zijn betrekkingen met de diensten uit het Nederlandse of het Franse taalgebied gebruikt deze dienst de taal van het gebied; zulks met toepassing van artikel 17, § 1, a van de voornoemde wetten.

De V.C.T. oordeelt derhalve dat de klacht ontvankelijk is en gegrond; naar Halle diende een Nederlandstalige nota gestuurd te worden.

(Advies nr. 20.185/11/PN van 1 juni 1989).

- Provincie Brabant : bestendige deputatie die optreedt als administratief rechtscollege.

zie supra advies nr. 21.072/11/PN van 8 juni 1989 in rubriek 2 : "Betrekingen met de particulieren", bladzijde 46.

5. Getuigschriften (artikel 20, § 1):

- Automobielininspectie te Schaarbeek : franstalig bezoekgetuigschrift voor Nederlandstalige uit Kraainem.

Uit het advies 13.284B van 4 december 1986 blijkt dat de autobestuurders van Kraainem, Wemmel en Wezenbeek-Oppem opgeroepen worden naar een station van de Brusselse agglomeratie.

De automobielininspectie van Schaarbeek kan derhalve beschouwd worden als een gewestelijke dienst bedoeld bij artikel 35, § 1, b. Dergelijke dienst valt onder dezelfde regeling als de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn.

Volgens artikel 20, § 1, van de gecoördineerde taalwetten stellen de plaatselijke diensten, die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, hun getuigschriften, die aan de particulieren worden afgegeven, in het Nederlands of in het Frans, naargelang van de wens van de belanghebbende.

Het bezoekgetuigschrift en het kwijtschrift uitgaande van de automobielininspectie van Schaarbeek dienen derhalve aan een Nederlandstalig particulier uit Kraainem in het Nederlands te worden overgemaakt.

Wat, anderdeels, het taalgebruik aan het loket betreft, moest de bewuste dienst, met toepassing van artikel 19 van de voornoemde wetten, het Nederlands gebruiken, aangezien de klager een Nederlandstalig inschrijvingsbewijs had ingediend.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.184/III/PN van 9 februari 1989).

B. GEMEENTELIJKE PLAATSELIJKE DIENSTEN : O.C.M.W. - BRUSSELSE AGGLOMERATIE

1. Berichten en mededelingen aan het publiek (artikel 18).

- Gemeente Oudergem : eentalig Frans gedenkboekje.

Een eentalig Frans gedenkboekje werd ter beschikking gesteld van het publiek n.a.v. het tienjarig bestaan van het Kunstcentrum Rood Klooster (Kunstvereniging van Oudergem V.Z.W.).

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. moeten de V.Z.W. "Kunstvereniging van Oudergem" en het "Kunstcentrum Rood Klooster" beschouwd worden als gemeentelijke diensten.

De V.C.T. constateert dat de V.Z.W. "Kunstvereniging van Oudergem" en de gemeente als subsidiërende en patronerende overheid, mede verantwoordelijk voor de culturele activiteiten die door het Kunstcentrum Rood Klooster worden georganiseerd, overeenkomstig artikel 18, 1e lid, van de gecoördineerde taalwetten, een Nederlandstalige gedenkboekje hadden moeten ter beschikking stellen van de Nederlandstalige belangstellenden.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 19.160/III/PN van 12 januari 1989).

- Gemeente St.-Gillis : eentalig Franse brochure "Sécurité et hygiène dans le logement"

De brochure werd gedeponereerd in de brievenbussen van alle inwoners van St.-Gillis, terwijl de gemeente er duizend exemplaren van heeft gekregen, die ze ter beschikking stelt van het publiek.

Zoals het is gesteld, gaat het document uit van de gemeente. Het moet derhalve tweetalig zijn.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.135/III/PN van 20 april 1989).

- O.C.M.W. van Oudergem : restaurant enkel in het Frans vermeld in het telefoonboek.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T., is een vermelding in het telefoonboek een mededeling aan het publiek. Overeenkomstig artikel 18 van de gecoördineerde taalwetten, stellen de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, hun berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek, in het Nederlands en in het Frans.

Het restaurant van het O.C.M.W. van Oudergem moet in het telefoonboek zowel in het Frans als in het Nederlands vermeld staan.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 20.089/III/PN van 20 april 1989).

- Gemeente St.-Pieters-Woluwe : "Centre de Congrès" enkel in het Frans vermeld in het telefoonboek.

Bij een raadpleging van de officiële telefoongids 1988/1989 valt het op dat het Congrescentrum van Sint-Pieters-Woluwe er zowel in het Nederlands als in het Frans in voorkomt. In de Gouden Gids wordt voor het "Centre de Congrès" evenwel enkel publiciteit gevoerd in het Frans.

Het Congrescentrum van Sint-Pieters-Woluwe is onderworpen aan de gecoördineerde taalwetten, daar het bestemd is voor alle inwoners van de gemeente en klaarblijkelijk de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat.

De reclame voorkomende in de Gouden Gids wordt overeenkomstig de vaste rechtspraak van de V.C.T. beschouwd als een bericht of mededeling aan het publiek.

Krachtens artikel 18, 1ste lid, van de voornoemde gecoördineerde wetten stellen de plaatselijke diensten in Brussel-Hoofdstad deze berichten in het Nederlands en in het Frans.

De klacht betreffende het "Centre du Congrès" is ontvankelijk en gegrond, wat de vermeldingen in de Gouden Gids, uitgave 1988/1989, betreft.

(Advies nr. 20.091/II/PN van 20 april 1989)

- Gemeente Oudergem : tijdschrift "Loisirs et Culture".

De gecoördineerde taalwetten zijn op de "Kunstvereniging van Oudergem" van toepassing aangezien die gesubsidieerd wordt door de gemeente, gecontroleerd wordt via het jaarlijkse verslag tot goedkeuring der rekeningen en zich zowel tot het Franstalig als tot het Nederlandstalig publiek richt.

De inhoud van het informatietijdschrift "Loisirs et Culture" is een mededeling gericht tot het publiek en dient derhalve in het Frans en in het Nederlands gesteld te worden, krachtens art. 18 van de gecoördineerde taalwetten. Zulks evenwel met uitzondering van de artikelen die enkel de Franse of de Nederlandse cultuurgemeenschap aanbelangen.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.035/II/PN van 18 mei 1989)

- Gemeente Oudergem : eentalige mededeling in de brochure "Oudergem Vandaag".

Overeenkomstig de vaste rechtspraak van de V.C.T. zijn mededelingen van het gemeentebestuur, gepubliceerd in het gemeentelijk informatieblad, onderworpen aan de gecoördineerde taalwetten.

Krachtens artikel 18 van die wetten stellen de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, hun berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek, in het Nederlands en in het Frans.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.044/II/PN van 29 juni 1989).

- Gemeente Oudergem : eentalige Franse richtingaanwijzers "Centre Sportif d'Auderghem" en "Centre Culturel d'Auderghem"

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. zijn verkeersborden, berichten en mededelingen aan het publiek.

Krachtens artikel 18, 1e lid, van de gecoördineerde taalwetten, stellen de plaatselijke diensten, die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, hun berichten en mededelingen bestemd voor het publiek, in het Nederlands en in het Frans.

De klachten betreffende het bekladden van verkeersborden en het voorkomen van éentalige verkeersborden te Oudergem zijn ontvankelijk en gegrond.

Het gemeentebestuur van Oudergem dient er in de nabije toekomst voor te waken, dat de Nederlandstalige vermeldingen op verkeersborden zo vlug mogelijk in hun oorspronkelijk staat worden hersteld en dat de ééntalige borden "Centre Sportif d'Auderghem" vervangen worden door tweetalige.

(Advies nr. 20.136/III/PN van 22 juni 1989)

- Gemeente Oudergem : tijdschrift "Loisirs et Culture" van de Kunstvereniging van Oudergem

In haar advies nr. 19.102 van 12 november 1987 heeft de V.C.T. geoordeeld dat de inhoud van het informatietijdschrift "Loisirs et Culture", aangezien het om een mededeling aan het publiek gaat, krachtens artikel 18 van de gecoördineerde taalwetten, in het Frans en in het Nederlands moet worden gesteld.

In haar advies nr. 20.064 van 1 december 1988 was de V.C.T. van mening dat het kwestieuze informatietijdschrift in het Frans en in het Nederlands moest gesteld zijn, behalve wat de artikels betreft die enkel de Franse of de Nederlandse cultuurgemeenschap aanbelangen.

Uit het onderzoek van het nummer van juni-juli-augustus blijkt dat bepaalde artikels tweetalig zijn en dat andere rubrieken uitsluitend in het Frans zijn gesteld omdat ze betrekking hebben op activiteiten die in het Frans plaatsvinden (artikel 22 van de gecoördineerde wetten) Niettemin hadden het hoofd en de publiciteit voor de lokalen in de twee talen moeten gesteld zijn.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.104 van 7 september 1989).

- Gemeente Oudergem : cultureel centrum vermeld in het Frans in het telefoonboek en de Gouden Gids

Overeenkomstig de vaste rechtspraak van de V.C.T. zijn vermeldingen in de telefoongids berichten en mededelingen aan het publiek

Krachtens artikel 18 van de gecoördineerde taalwetten, stellen de plaatselijke diensten, die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, hun berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek, in het Nederlands en in het Frans.

De klacht is ontvankelijk en gegrond, daar de integrale tweetaligheid nog niet is bereikt in de Gouden Gids uitgave 1989/1990 wat betreft de reclame voor het Cultureel Centrum van Oudergem.

Het advies werd eveneens gestuurd naar de N.V. PROMEDIA, de uitgever van de Gouden Gids, teneinde de nauwgezette naleving van de taalwetgeving in bestuurszaken te bevorderen.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.121/III/PN van 15 november 1989).

- 2. Betrekkingen met particulieren (artikel 19).

- Stad Brussel : wegslepen van wagens door de firma RADAR.

In haar advies nr. 16.181 van 6 december 1984 heeft de V.C.T. geconstateerd dat de politie van Brussel voor het wegslepen van wagens een beroep doet op de firma RADAR en dat die firma bijgevolg een private medewerker is, in de zin van artikel 50 van de gecoördineerde taalwetten; krachtens dat artikel moet een politiedienst van Brussel-Hoofdstad ervoor waken dat zijn private medewerkers dezelfde regels naleven als die welke voor de dienst zelf gelden.

Tijdens inspecties uitgevoerd op de zetel van de firma RADAR, werd geconstateerd dat de formulieren, documenten en berichten er eentalig Frans zijn en dat sommige personeelsleden er geen Nederlands kennen.

Volgens artikel 50 van de gecoördineerde taalwetten ontslaat de aanstelling van private medewerkers, door de stad Brussel, deze laatste niet van de toepassing van de taalwetgeving.

Krachtens artikel 18 van de gecoördineerde wetten, stellen de plaatselijke diensten, die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn, de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en het Frans.

Krachtens artikel 19 gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Aangezien de bepalingen van die artikelen niet worden nageleefd, worden beide klachten ontvankelijk en gegrond verklaard.

(Advies nr. 20.003/20.029 van 19 januari 1989)

- Brusselse agglomeratie : aanslagbiljet belasting voor het ophalen van huisvuil.

Een Nederlandstalig particulier heeft een Nederlandstalig formulier ontvangen waarop de Franstalige vermeldingen met corrector werden verwijderd.

De Agglomeratieraad Brussel is een gewestelijke dienst waarvan de werkring uitsluitend gemeenten uit Brussel-Hoofdstad bestrijkt; hij is onderworpen aan dezelfde regeling als de plaatselijke diensten die in Brussel-Hoofdstad gevestigd zijn.

Volgens artikel 19 van de gecoördineerde taalwetten gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Een aanslagbiljet voor de belasting op het ophalen van huisvuil bestemd voor een Nederlandstalige particulier uit Brussel-Hoofdstad, dient derhalve integraal in het Nederlands te worden gesteld.

Oorspronkelijke eentalig Franse en eentalig Nederlandse documenten dienen derhalve te beschikking te worden gesteld van de particulieren uit Brussel-Hoofdstad.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.004/III/PN van 16 februari 1989).

- Brusselse agglomeratie : Nederlandstalige ontvangt Franstalig aanslagbiljet betreffende de belasting op het ophalen van huisvuil

De Brusselse agglomeratie is een gewestelijke dienst waarvan de werkring uitsluitend gemeenten van Brussel-Hoofdstad bestrijkt. Hij is onderworpen aan hetzelfde stelsel als de plaatselijke diensten gevestigd in Brussel-Hoofdstad.

Een aanslagbiljet betreffende de belasting op het ophalen van huisvuil wordt, volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T., beschouwd als een betrekking met een particulier.

Volgens artikel 19 van de gecoördineerde taalwetten gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad, in zijn betrekkingen met een particulier, de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Een aanslagbiljet betreffende de belasting op het ophalen van huisvuil, bestemd voor een Nederlandstalige particulier van Brussel-Hoofdstad, dient dus in het Nederlands te worden gesteld.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.087/III/PN van 29 juni 1989).

- Stad Brussel - brief gesteld in het Frans door de V.Z.W. "Toerisme Informatie Brussel".

Een Vlaamse vereniging heeft van de V.Z.W. T.I.B. een in het Frans gestelde brief ontvangen, waarvan alleen het adres bijna volledig in het Nederlands was gesteld.

In het kwestieuze geval gaat het klaarblijkelijk om een vergissing die niet met opzet werd begaan.

Met toepassing van artikel 19 van de gecoördineerde taalwetten gebruikt iedere plaatselijk dienst van Brussel-Hoofdstad, in zijn betrekkingen met een particulier, de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.079/III/PN van 26 oktober 1989).

- Gemeente Jette : schepenen schrijven in het Frans naar duidelijk Nederlandstalige burgers en instellingen.

Schepen H. heeft in het Frans geschreven naar een Nederlandstalige socio-culturele vereniging te Jette in verband met het gebruik van de speelplaats van een school n.a.v. de jaarmarkt.

Bovendien heeft Schepen V. in het Frans geschreven naar een gemeenteraadslid van Jette (dat zijn eed heeft afgelegd in het Nederlands). In casu ging het om een "brief aan de bureu" i.v.m. het rooien van bomen.

Krachtens artikel 19 van de gecoördineerde taalwetten, gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad, in zijn betrekkingen met een particulier, de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.075/III/PN van 23 november 1989).

3. Taalkennis van het personeel (artikel 21, §§ 2, 4 en 5).

- Gemeente Elsene : gebrek aan taalevenwicht tussen de betrekkingen gelijk aan of hoger dan die van afdelingschef

Aangezien er op een totaal van 41 betrekkingen waarin het kader voorziet, slechts 21 door Franstaligen en 11 door Nederlandstaligen worden bezet en de overige 9 vacant zijn, heeft de gemeente de verplichting zo snel mogelijk Nederlandstaligen te benoemen in de 9 vacante betrekkingen en mag ze geen Franstaligen meer benoemen zolang de numerieke gelijkheid niet is bereikt.

De V.C.T. dringt er op aan dat de situatie zo snel mogelijk wordt geregulariseerd.

(Advies nr. 19.108/III/PN van 8 juni 1989).

- O.C.M.W. Etterbeek : Nederlands-sonkundige dokter.

Het O.C.M.W.-ziekenhuis is een plaatselijke dienst in Brussel-Hoofdstad.

Overeenkomstig artikel 21, § 2, van de gecoördineerde taalwetten moet iedere kandidaat die dingt naar een ambt of betrekking in de plaatselijke diensten gevestigd in Brussel-Hoofdstad, aan een schriftelijk examen over de elementaire kennis van de tweede taal onderworpen worden. Daarenboven kan volgens artikel 21, § 5, van de gecoördineerde taalwetten niemand benoemd of bevorderd worden tot een ambt of betrekking waarvan de titularis omgang heeft met het publiek indien hij geen voldoende of elementaire kennis (volgens de aard van de waar te nemen functie) bezit van de tweede taal.

Klacht ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.056/III/PN van 26 oktober 1989).

IV. GEMEENTEN MET EEN SPECIALE REGELING

1. Berichten en mededelingen aan het publiek (artikel 11, § 2, 2e lid)

- Telegraafkantoor te Sint-Martens-Voeren

Eentalig Nederlandse datumstempel en vermelding "Voeren" op in het Frans gesteld telegram.

Het Telegrafiekantoor te Voeren bedient uitsluitend de gemeente Voeren. Het gaat dus om een plaatselijke dienst in de zin van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Overeenkomstig artikel 11, § 2, lid 2, van de voornoemde wetten stellen de plaatselijke diensten de berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en het Frans.

In haar advies 16.231 van 24 januari 1985 heeft de V.C.T. beslist dat het Telegrafiekantoor te Voeren over een Nederlandstalige en een Franstalige datumstempel, die op de telegrammen wordt aangebracht, moet beschikken.

Anderzijds is het woord "Voeren" een dienstaanwijzing ten behoeve van het telegrafiekantoor.

(Advies nr. 21.002/11/PF van 9 maart 1989).

- Gemeente Edingen

Eentalig Franse reclame in een folder die het programma van de sportwedstrijden van de sportclub "Le Cyclo Bol d'Air" bevat en ook Franstalige propaganda voor monumenten en bezienswaardigheden van Edingen.

Uit de inlichtingen is gebleken dat de activiteit een privé karakter heeft en niet afhangt van de stad en dat ook de reclame gevoerd werd op initiatief van de sportclub.

Aangezien de gecoördineerde taalwetten niet van toepassing zijn op een programma dat uitgegeven werd door een louter privé club en de stad Edingen dus geen enkel verwijt kan treffen, acht de V.C.T. de klacht ontvankelijk maar niet gegrond.

(Advies nr. 21.094/11/PN van 28 september en 7 december 1989).

2. Getuigschriften (artikel 14, § 2, b).

- Postkantoor van Sint-Martens-Voeren

Beambten reiken de ontvangsbewijzen uit het boekje 607 uit in de ene of de andere taal zonder rekening te houden met de taal waarin de facturen en stortingsformulieren zijn gesteld.

De bedoelde ontvangstbewijzen worden door de postbode uitgereikt voor bedragen die door particulieren worden betaald.

Zij kunnen dus worden beschouwd als getuigschriften in de zin van de gecoördineerde taalwetten .

Krachtens artikel 14, § 2, b, van die wetten wordt dat document, naargelang van de wens van de belanghebbende, in het Nederlands of in het Frans gesteld, wanneer de plaatselijke dienst -zoals hier het geval is- in een taalgrensgemeente is gevestigd.

Een postkantoor is een plaatselijke dienst in de zin van artikel 9 van de voornoemde wetten.

Bijgevolg moeten de ontvangstbewijzen uit het boekje 607, in Voeren, in de taal van de particulier worden gesteld.

(Advies nr. 20.129/II/PF van 12 januari 1989).

3. Betrekkingen met particulieren (artikel 12, 3e lid).

- Postkantoor te Waasten : syndicale afgevaardigden.

Klacht die de wnd. postmeester van het kantoor 17.790 te Waasten heeft ingediend tegen twee bezoekers die optraden voor een Nederlandstalige postvakbond. De twee bezoekers behoorden niet tot het kanton Komen-Waasten, kwamen voor een zaak betreffende een van de ondergeschikten van de klager en spraken Nederlands hoewel het kanton Komen-Waasten Franstalig is met faciliteiten die uitsluitend gelden voor de inwoners van het gebied.

Uit het onderzoek van het dossier blijkt dat:

- 1) de twee vakbondsafgevaardigden als particulieren moeten worden beschouwd;
- 2) de gecoördineerde taalwetten, aan de particulieren in de taalgrensgemeenten, in de mate dat zij zich tot een openbare dienst wendden, geen enkele verplichting opleggen i.v.m. het taalgebruik, zodat ze de taal van hun keuze mogen gebruiken;
- 3) de klager zich; wat hem betreft, in het geschil met beide particulieren ten onrechte beroept op de toepassing van de voornoemde wetten;
- 4) één van de aangesproken leden van die dienst zich op grond van artikel 12, lid 3, van die wetten tot de particulieren moest wenden in die van beide talen -het Nederlands of Frans- waarvan de betrokkenen zich hadden bediend of het gebruik hadden gevraagd (in casu dus in het Nederlands).

Drie leden van de Nederlandse Afdeling en twee leden van de Franse Afdeling hebben dit advies goedgekeurd. Twee leden van de Franse afdeling hebben zich onthouden.

(Advies nr. 20.095/III/PF van 16 februari en 27 april 1989).

4. Taalkennis van het personeel (artikel 15, § 2).

- Postkantoor te Ronse : vervanging van een tweetalige uitreiker door een ééntalige uitreiker.

Volgens de inlichtingen die aangaande het kantoor te Ronse werden verstrekt, ziet de personeelsformatie van de postmannen er als volgt uit:

Er zijn 44 betrekkingen waarvan 32 vaste posten en 12 algemene diensten.

Van deze 32 vaste posten zijn er 30 tweetalig die alle door tweetalige agenten getitulariseerd zijn.

Van de 12 algemene diensten zijn er zes postmannen die voldoen aan de taalwetgeving en die instaan voor de vervanging van o.a. die 30 tweetalige agenten.

Deze ééntalige personeelsleden worden, bij gebrek aan wettelijk tweetalige uitreikers soms, ingeschakeld om in de vervanging van de afwezige titularissen te voorzien (zes van de twaalf zijn niet tweetalig).

Krachtens artikel 15, § 2, van de gecoördineerde taalwetten mag niemand in een taalgrensgemeente een ambt bekleden, waarin hij omgang heeft met het publiek, indien hij geen aan het ambt aangepaste, voldoende of elementaire kennis bezit van de tweede taal, het Nederlands of het Frans, naargelang van het geval. Die kennis wordt vastgesteld aan de hand van een examen.

Bovendien moet het niet-statutaire personeel ook voldoen aan de taaleisen die gesteld worden voor de betrekkingen die het tijdelijk uitoefent (cfr. V.C.T.-advies nr. 15.309/16.109 van 30 januari 1986).

Derhalve moet een tweetalige uitreiker bij het postkantoor te Ronse vervangen worden door een andere tweetalige uitreiker.

(Advies nr. 21.033/III/PN van 28 september 1989).

V. EENTALIGE PLAATSELIJKE DIENSTEN

1. Betrekkingen met particulieren. (artikel 12).

- Gemeentebestuur van Kortenberg : vertaling van de gemeentenamen.

Het document betreffende de aanvraag van de nieuwe identiteitskaart draagt de vermelding Luik i.p.v. Liège.

Overeenkomstig artikel 12 van de gecoördineerde taalwetten gebruikt iedere plaatselijke dienst die in het Nederlandse, het Franse of het Duitse taalgebied is gevestigd, uitsluitend de taal van zijn gebied voor zijn betrekkingen met de particulieren.

Overeenkomstig de onderrichtingen die door de minister-raad in vergadering van 4 december 1964 vastgesteld werden betreffende de vertaling van sommige gemeentenamen, dienen de namen van de provincies en arrondissementshoofdplaatsen waarvoor een vertaling of, naargelang van de taal, een verschillende schrijfwijze bestaat, te worden vermeld in de taal die gebruikt is voor het stellen van de tekst waarin er sprake is van de provincie of van het arrondissement.

Het Koninklijk Besluit van 24 juni 1988 (B.St. 6 juli 1988) houdende rangschikking van de gemeenten van het Rijk bij toepassing van artikel 19, 2e lid, van de gemeentewet en tot vaststelling van de gemeentenamen, maakt melding van "Luik" als officiële vertaling van Liège.

Op een in het Nederlands gesteld document wordt de plaatsnaam in het Nederlands vermeld, voor zover daarvan een officiële Nederlandse vertaling bestaat.

(Advies nr. 21.040/II/PF van 25 mei 1989).

2. Betrekkingen tussen diensten (artikel 10).

- Douanediensten te Brussel - Franstalige nota aan de douanediens te Zaventem.

De V.C.T. opteert voor een oplossing die gelijk is aan die van een vroeger, gelijkaardig geval, nl. het douaneagentschap van de N.M.B.S. op de luchthaven van Brussel-Nationaal, een dienst in de zin van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (advies nr. 12.272 van 10 februari 1983).

- 1) De betrokken dienst is een plaatselijke dienst van het Nederlandse taalgebied.
- 2) Met toepassing van artikel 10 van de voornoemde wetten zal hij enkel het Nederlands gebruiken in zijn binnendiensten in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert, alsook in zijn betrekkingen met de andere diensten van hetzelfde taalgebied en van Brussel-Hoofdstad.

- 3) Gezien zijn lokalisatie in een luchthaven met nationale en internationale bestemming en omwille van het publiek dat hij moet bedienen, moet deze dienst zo georganiseerd worden dat het publiek zonder enige moeite kan te woord gestaan worden in een andere landstaal. Daarom zal de overheid van bepaalde personeelsleden die omgang hebben met het publiek een bijzondere taalkennis kunnen eisen die inherent is aan de functie die ze moeten vervullen.

(Advies nr. 20.179/II/PN van 2 februari 1989).

3. Organisatie van de diensten : ambtenaren in contact met het publiek.
cfr. supra advies nr. 20.179/II/PN van 2 februari 1989, zelfde bladzijde.

VI. DUITSE TAALGEBIED EN GEMEENTEN UIT HET MALMEDYSE.

1. Berichten, mededelingen en formulieren (artikelen 11 en 40, 2e lid).

- Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen : vermeldingen in het busboekje.

Klacht tegen de N.M.V.B. i.v.m. de opstelling van het busboekje nr. 50/7 dat op 1 september 1987 werd uitgegeven en betrekking heeft op het gebied "St. Vith-Weismes-Malmedy".

De klager laakt het feit dat het busboekje tweetalige -Franse en Duitse- vermeldingen bevat die betrekking hebben op gemeenten uit het Malmedyse (lijnen 45 a en 48 a) en, meer bepaald:

- het gebruik van de tweetalige benaming Waimes-Weismes;
- de Duitse vertaling van algemene aanduidingen zoals "A Waimes, les correspondances d'Eupen vers Malmedy s'effectuent à l'arrêt de la place communale" of "dessert Burnenville" of ook "correspondance vers Eupen."
- de Duitse vertaling van aanduidingen betreffende haltes in delen van Weismes zoals "école", "gare", "cimetièrre", "atelier" enz...

De V.C.T. constateert dat de dienstregelingen van de buurtspoorwegen door gewestelijke diensten worden opgesteld en mededelingen voor het publiek zijn. Het gaat in casu om de gewestelijke dienst van Luik die een dienst is in de zin van artikel 36, § 1, van de gecoördineerde taalwetten.

Een letterlijke toepassing van de gecoördineerde taalwetten zou vereisen dat het busboekje uitsluitend in de taal van de dienst wordt gesteld, d.w.z. in het Frans (art. 36, § 1 dat verwijst naar artikel 34, § 1). In het advies nr. 1868 van 5 oktober 1967 meende de V.C.T. echter dat het passend was de wet toe te passen volgens haar algemene inrichting: dat het exclusieve gebruik van de taal van de zetel moet worden gereserveerd voor de berichten en mededelingen aan het publiek, welke in of op de gebouwen van de dienst voorkomen en dat voor andere gemeenten uit het ambtsgebied het stelsel dient te worden toegepast dat ter zake aan de plaatselijke diensten van die gemeenten is opgelegd.

De gemeenteraden van Malmedy en Weismes hebben nooit beslist gebruik te maken van de mogelijkheid die hun door het 2e lid van artikel 11, § 1, van de gecoördineerde taalwetten wordt geboden. Bijgevolg blijft het de regel dat berichten en mededelingen aan het publiek aldaar eentalig Frans zijn.

De klacht werd ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond bevonden:

- de benaming Waimes-Weismes wordt terecht gebruikt voor de vermelding van de lijnen die o.m. het Duitse taalgebied aandoen. Hetzelfde geldt voor aanduidingen van algemene aard die betrekking hebben op lijnen die zowel het Franse taalgebied of gemeenten uit het Malmedyse en het Duitse taalgebied doorkruisen. Die aanduidingen moeten in het Frans en in het Duits worden gesteld;
- daarentegen mogen de aanduidingen betreffende de haltes in de deelgemeenten van Weismes en Malmedy niet in het Duits worden vertaald.

(Advies nr. 20.181 van 26 januari 1989).

- Regie voor Telegrafie en Telefonie : vermeldingen in de officiële telefoongids.

De klacht is gericht tegen het feit dat boekdeel 6 van de officiële telefoongids 1987-1988 Duitstalige vermeldingen bevat voor de gemeenten uit het Malmédysse en voor Weismes. De klager beschouwt dit als strijdig met de gecoördineerde taalwetten, aangezien de betrokken gemeenteraden nooit beslist hebben gebruik te maken van de mogelijkheid waarin voorzien wordt in artikel 11, § 1, 2de lid, van die wetten en dat de gemeenten Malmédy en Weismes, wat de berichten en mededelingen aan het publiek betreft, bijgevolg eentalig Frans zijn.

De V.C.T. laat opmerken dat elke vermelding in de telefoongids een mededeling is die door de abonnee wordt gedaan aan het publiek, door bemiddeling van een gewestelijke openbare dienst van de Regie voor Telegrafie en Telefonie (cfr. adviezen 1550A van 20 april 1967; 1550C van 29 februari 1968 en 3507 van 25 januari 1973).

Wanneer het gaat om een mededeling afkomstig van een particulier (natuurlijk persoon of rechtspersoon) zijn de gecoördineerde wetten dus niet van toepassing, zonder dat er een onderscheid dient gemaakt te worden tussen een gratis mededeling en een betaalde. De vrije wil van de abonnee is nochtans beperkt in de mate dat de wet voor dat soort mededelingen of delen ervan, geen keuze laat wat de taal betreft. En dat is precies het geval voor de namen van de gemeenten en de straten.

Enkel de officiële benaming van de gemeente mag vermeld worden of, desgevallend, de wettelijke vertaling zo het taalstelsel van de gewestelijke dienst die het gedeelte betreffende de abonnees opstelt, zulks mogelijk maakt. Dit is i.c. het geval voor de gemeente Weismes (in het Duits: Weismes) die afhangt van het van het T.T.-gewest Verviers, een gewestelijke dienst in de zin van artikel 36, § 1, van de gecoördineerde taalwetten.

De particulier mag enkel de officiële naam van zijn straat laten opnemen en keuze is er slechts wanneer de wet die mogelijk laat. In de gemeenten uit het Malmédysse bestaat die mogelijkheid niet aangezien de gemeenteraden geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid waarin voorzien wordt in artikel 11, § 1, 2de lid, van de gecoördineerde taalwetten.

Voor de plaatselijke diensten van de gemeenten uit het Malmédysse en de gewestelijke diensten die daar gevestigd zijn, moet er worden verwezen naar de taalregeling die hun eigen is om te bepalen welke taal of talen zij in hun mededelingen tot het publiek dienen te gebruiken.

Men moet ervan uitgaan dat de plaatselijke diensten van de gemeenten uit het Malmédysse hun mededelingen enkel in het Frans dienen te stellen (gelet op artikel 11, § 1, 2e lid).

Hetzelfde geldt voor de gewestelijke diensten waarvan de zetel in een gemeente uit het Malmeyse is gevestigd en waarvan de werkkring enkel het Franse taalgebied bestrijkt - gewestelijke diensten in de zin van artikel 34, § 1, a, dat verwijst naar de taalregeling van de plaatselijke diensten van de gemeente waar de zetel gevestigd is.

De gewestelijke diensten waarvan de zetel gevestigd is in een gemeente uit het Malmeyse en waarvan de werkkring het Duitse taalgebied bestrijkt, zijn diensten in de zin van artikel 36, § 2, van de gecoördineerde taalwetten. Tot nu toe heeft de Koning niet bepaald welke taalregeling voor hen toepasselijk is. Nochtans meende de V.C.T., in haar advies nr. 2313 van 8 januari 1970, dat men zich, bij ontstentenis van een dergelijk koninklijk besluit, moest laten leiden door de algemene inrichting van de wetgeving en, desgevallend, door de beginselen van artikel 36, § 1. Dit laatste artikel verwijst echter, wat de berichten en mededelingen voor het publiek betreft, naar artikel 34, § 1, van de gecoördineerde taalwetten.

Bijgevolg moet er worden erkend dat de wet niet voorschrijft dat er naast het gebruik van het Frans ook Duits moet worden gebruikt.

De klacht wordt ontvankelijk en gegrond verklaard.

Nochtans meent de V.C.T. dat, voor zover de diensten in de zin van artikel 36, § 2, het wensen, het niet verboden is een Duitse vertaling toe te voegen aan de mededeling in het Frans.

(Advies nr. 20.180 van 20 april 1989).

- Ministerie van Financiën : brochure over de fiscale hervorming.

De klacht werd ingediend tegen het feit dat de brochure die uitleg geeft over de fiscale hervorming en die afkomstig is van het departement van Financiën, niet in het Duits beschikbaar is.

De Commissie constateert dat luidens artikel 40, 2e lid, van de gecoördineerde taalwetten, de berichten en mededelingen die de centrale diensten rechtstreeks aan het publiek richten, in het Nederlands en in het Frans worden gesteld. De klacht heeft dus geen wettelijke grond.

Niettemin rijst er onvermijdelijk een probleem betreffende het Duitse taalgebied en de Commissie heeft herhaaldelijk geadviseerd dat er voor moet worden gezorgd dat de berichten of mededelingen van de centrale diensten die de Duitstalige bevolking kunnen aanbelangen, in het Duits kunnen worden verspreid (cfr. V.C.T.-adviezen nr. 1980 van 28 september 1967; nr. 2397 van 24 juni 1971; nr. 4112 van 16 september 1976).

Hierbij stelde zij onder meer (advies 2397) dat, indien een mededeling in het Belgisch Staatsblad in het Nederlands en het Frans moet worden bekendgemaakt, "een gelijktijdige bekendmaking in het Duits niet in strijd zou zijn geweest met de algemene inrichting van de wetgeving, aangezien artikel 40, 2e lid, niet het woord "uitsluitend" gebruikt en dat de aankondiging evenzeer de inwoners van het Duitse taalgebied als die van de andere gebieden aanbelangde."

Volgens dezelfde gedachtengang is de Commissie van mening dat wanneer een Regeringslid, zoals hier het geval is, zich voorneemt een mededeling te verspreiden die de hele bevolking aanbelangt, hij die best in de drie landstalen laat opstellen.

(Advies nr. 21.030 van 7 december 1989)

2. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen (artikel 13, § 3).

De gemeente St. Vith richt een vraag om inlichtingen aan de V.C.T. i.v.m. de overschrijving van de akten van de burgerlijke stand. Die vraag werd door het Duitstalig lid van de Commissie overgenomen om de ontvankelijkheid ervan te verzekeren.

De V.C.T. constateert dat de materie waarover de gestelde vragen gaan, uitvoerig werd bestudeerd in het advies nr. 15.277 van 15 december 1983, uitgebracht op vraag van de Minister van Justitie. Een afschrift van dat advies werd aan de gemeente St. Vith gestuurd.

Concreet, zijn de antwoorden op de gestelde vragen de volgende:

1. De gemeente Eigenbrakel, een gemeente zonder speciale regeling uit het Franse taalgebied, eist volkomen terecht dat er bij de overlijdensakte van één van haar inwoners, die door de gemeente Burg-Reuland in het Duits werd gesteld, een Franse vertaling wordt gevoegd.

Artikel 13, § 3, 2e, van de gecoördineerde wetten zoals gewijzigd door het arrest van de Raad van State nr. 14.241 van 12 augustus 1970, stelt immers:
"Het gemeentebestuur van een gemeente uit het Malmédysse, een gemeente uit het Duitse taalgebied, een gemeente uit Brussel-Hoofdstad of een randgemeente, dat de akte verzendt, voegt er zelf de vertaling bij, tenzij het gemeentebestuur dat de akte ontvangt wettelijk bevoegd is om die vertaling te maken. Voor de Duitse vertaling van akten uitgaande van een gemeente van Brussel-Hoofdstad of van een randgemeente en voor de Nederlandse vertaling van akten uit het Duitse taalgebied, wendt het gemeentebestuur dat de akte ontvangt zich tot de gouverneur van de provincie Luik..."
2. Van een akte die door de gemeente Malmédy in het Frans is gesteld, mag de gemeente Burg-Reuland geen Duitse vertaling eisen, aangezien zij, als ontvangende gemeente, wettelijk bevoegd is die zelf te maken (cfr. supra art. 13, § 3, 2e, en art. 3, c, van het V.C.T.-advies nr. 15.277/1.P van 15 december 1983).
3. De derde vraag wordt beantwoord door de formulering zelf van art. 13, § 2, van de gecoördineerde wetten.
"Iedere plaatselijke dienst, die in het Duitse taalgebied gevestigd is, stelt de akten die de particulier betreffen in het Duits. Iedere belanghebbende kan daarvan zonder bijkomende onkosten en zonder verantwoording van zijn aanvraag, bij de dienst die de akte heeft opgemaakt, een gewaarmerkte Franse vertaling met waarde van uitgifte of een geïnkluudend afschrift bekomen".

Gelet op het feit dat er tot op heden geen enkele officiële Duitse vertaling van de gecoördineerde taalwetten bestaat, wordt de Nederlandstalige en Franstalige tekst van artikel 13 van de voornoemde wetten als bijlage aan het advies gestuurd.

(Advies nr. 21.037 van 28 september 1989).

3. Talenkennis van het personeel - Administratieve toestand (artikel 15, §§ 1 en 3).

- Regie der Posterijen : vrijstelling van taalexamens.

Twee klagers, postbeambten in het Duitse taalgebied, hebben bij de Regie een aanvraag ingediend tot vrijstelling van het taalexamen dat hun elementaire kennis van het Frans moest bewijzen; hiervoor baseerden zij zich enerzijds op het diploma uitgereikt door de "Ecole technique de l'Etat" te Burgenbach waaruit blijkt dat ze gedurende drie schooljaren (480 uur) Frans hebben gevolgd en anderzijds op het advies nr. 19.117B/19.121B/19.221/19.226/19.227/19.229/19.232 van 4 februari 1988 waarin de V.C.T. meende dat die vrijstelling in bepaalde gevallen mocht worden toegekend.

De V.C.T. constateert dat de betrokkenen intussen het examen hebben afgelegd en dat ze ervoor geslaagd zijn. De twee klachten i.v.m. een vrijstelling zijn dus achterhaald.

Het onderzoek heeft niettemin aangetoond dat de verwerking door de gewestelijke directie van Luik van de brieven die haar door Duitstalige postbeambten worden gestuurd, niet op een gepaste manier wordt verzekerd.

De conclusie ligt dan ook voor de hand: die gewestelijke directie, die een gewestelijk dienst is in de zin van artikel 36, § 1, van de gecoördineerde taalwetten, is niet georganiseerd om de taken te kunnen vervullen die haar door het voornoemde artikel 36, § 1, worden opgelegd, of het nu gaat om de behandeling in binnendienst van zaken die in het Duitse taalgebied gelocaliseerd of localiseerbaar zijn, om de verwerking van akten betreffende ambtenaren van de dienst die tot de Duitse taalgroep behoren of om betrekkingen met de plaatselijke diensten uit het Duitse taalgebied of met particulieren die het Duits wensen te gebruiken (zie V.C.T.-adviezen nr. 1409 van 9 juni 1966 en nr. 2313 van 8 januari 1970).

Hoewel de V.C.T. zich niet dient in te laten met de organisatie van de diensten, heeft zij toch de plicht eraan te herinneren dat deze laatste derwijze moeten zijn georganiseerd dat ze rekening kunnen houden met de vereisten van de gecoördineerde taalwetten, die wetten van openbare orde zijn.

(Advies nr. 20.174/20.176 van 23 februari 1989).

- Regie der Posterijen : mutatiebevelen in het Frans gesteld.
- Twee postbeambten, werkzaam in Butgenbach, Duits taalgebied, die beiden van Duitse taalaanhorigheid zijn, baseren hun klacht op het feit dat een mutatiebevel "buiten kader" naar het kantoor Eupen 1, dat hun op 9 november 1988 werd betekend, in het Frans was gesteld. Zij hebben geweigerd het te ondertekenen en beriepen zich daarvoor op het V.C.T.-advies nr. 19.116 en volgende van 29 oktober 1987.

De V.C.T. constateert dat de betrokkenen zonder examen werden aangeworven op basis van hun Duitstalig studiegetuigschrift en dit om een ambt te bekleden in de gewestelijke diensten van het Duitse taalgebied. Ze behoren zonder enige twijfel tot de Duitse taalgroep.

De V.C.T. bevestigt haar voornoemd advies nr. 19.116 e.v. Dergelijke diensten moeten voor hun betrekkingen met hun personeel (binnenzaken), uitsluitend het Duits gebruiken.

De mutatiebevelen m.b.t. de betrokken postbeambten zijn onregelmatig naar de vorm. Het komt de Regie der Posterijen toe die documenten te vervangen door Duitstalige documenten die van kracht zullen worden op de datum van de vervangen stukken.

De klachten worden ontvankelijk en gegrond verklaard.

De V.C.T. stelt met verbazing vast dat de Regie der Posterijen nog steeds de nodige schikkingen niet heeft genomen terwijl het advies waaraan wordt gerefereerd al van 29 oktober 1987 dateert. De procedure die momenteel wordt gevolgd en waaraan nog werd herinnerd in de brieven nrs. P4/5841 en P4/6007 die op 1 en 12 december 1988 door de gewestelijke directie te Luik aan de postmeester van EUPEN 1 werden gestuurd, is strijdig met de gecoördineerde taalwetten. Hetzelfde geldt overigens voor de brieven die door een gewestelijke dienst in de zin van artikel 36, § 1, van die wetten, met zetel te Luik, in het Frans worden gestuurd aan een plaatselijke dienst van het Duitse taalgebied uit zijn ambtsgebied.

(Advies nr. 20.172/20.175/III/PD van 23 februari 1989).

- Regie der Posterijen : Taalexamen af te leggen voor het V.W.S.
- Postbeambte X, werkzaam in het Duitse taalgebied, laat opmerken dat zijn "mutatie binnen kader" bij handeling van 18 april 1988 als gevolg van zijn slagen voor het taalexamen over de elementaire kennis van het Frans, geen rekening houdt met de anciënniteit die hij verworven heeft sinds zijn benoeming "binnen kader" op 1 oktober 1974 maar slechts met de anciënniteit sinds de datum van dit examen (26 juni 1987), wat hem geen recht laat wedervaren.

De V.C.T. herinnert eraan dat zij heeft gemeend dat de beslissing van de Regie der Posterijen om de elementaire kennis van het Frans door een examen voor het Vast Wervingssecretariaat te laten vaststellen, niet strijdig is met de gecoördineerde taalwetten.

Het probleem dat hier wordt voorgelegd is een gevolg van die maatregel en de V.C.T. heeft geoordeeld dat het haar niet toekant uit te maken of het ingenomen standpunt een negatieve weerslag heeft op de statutaire rechten van het personeel.

(Advies nr. 20.071 van 23 februari 1989).

- Regie der Posterijen : wervingsbeleid.
- Het dossier betreft twee klachten i.v.m. het wervingsbeleid door de Regie der Posterijen in het Duitse taalgebied.

De eerste klacht (dossier 21.014) gaat over het feit dat de Regie der Posterijen een - in het Frans gestelde - verklarende nota en dito lijsten met openstaande betrekkingen stuurt aan kandidaten die het toelatingsexamen voor hulppersoneel bij de posterijen in het Duits hebben afgelegd. Bovendien worden zij ervan op de hoogte gebracht dat zij niet in het Duitse taalgebied kunnen tewerkgesteld worden zolang zij niet, door een V.W.S.-examen, hebben bewezen elementair Frans te kennen. Er wordt hun echter geen enkele precisie verstrekt nopens de organisatie van dat taalexamen.

Hieromtrent merkt de V.C.T. met verbazing op dat, hoewel het toelatingsexamen op 20 oktober 1988 plaats vond, de aanvraag van de Regie om het (taal)examen te organiseren slechts half februari 1989 bij het V.W.S. werd ingediend.

De voornoemde verklarende nota gaat uit van het hoofdbestuur van de Regie der Posterijen en, met toepassing van artikel 41, § 1, van de gecoördineerde taalwetten, diende zij het Duits te gebruiken omdat het evident was dat de geadresseerden gebruik wilden maken van het Duits.

De klacht over dit punt wordt ontvankelijk en gegrond verklaard.

De tweede klacht (dossier 21.023) hangt samen met de vorige : zij gaat uit van een Franstalige postbeambte die op 1 februari 1989 werd aangeworven voor een kantoor te Verviers en die in een kantoor te Eupen werd tewerkgesteld hoewel hij geen enkele kennis van het Duits heeft.

De - zelfs voorlopige - aanstelling in een plaatselijke dienst van het Duitse taalgebied, van een beambte die geen bewijs van de kennis van de taal van het gebied heeft geleverd, is een schending van artikel 15, § 1, van de gecoördineerde taalwetten (zie hieromtrent de vaste rechtspraak van de V.C.T. en meer bepaald haar adviezen nr. 1090 van 24 februari 1966, nr. 3936 van 16 januari 1975, nr. 14.136 van 15 maart 1984).

De klacht over dit punt wordt eveneens ontvankelijk en gegrond verklaard.

Het verband tussen die twee klachten is veelzeggend. Zij geven blijk van de nonchalance waarmee de Regie der Posterijen de toepassing van de gecoördineerde taalwetten bejegt. Is het niet onthutsend te zien dat de Regie, in het Duitse taalgebied, een Franstalig beambte aanstelt aan wie de wet een grondige kennis oplegt van de taal van het gebied, i.c. het Duits, terwijl ze terzelfdetijd de aanwerving afremt van een Duitstalig postbeambte van wie zij eist dat hij, via een examen, het bewijs levert van de elementaire kennis van het Frans ?

De V.C.T. herinnert er uitdrukkelijk aan dat het doorgaans gebruikte argument van de "noodwendigheden van de dienst" niet eeuwig de toepassing van wetten van openbare orde die de voornoemde wetten toch zijn, mag blijven tegenwerken. Vooral wanneer het aanleiding geeft tot zulke verbijsterde beslissingen.

De V.C.T. dringt erop aan dat zij zo snel mogelijk op de hoogte wordt gebracht van de maatregelen die zullen genomen worden om dergelijke toestanden te verhelpen.

(Advies nr. 21.014/21.023 van 20 april 1989).

- Regie der Posterijen : wervings- en tewerkstellingsbeleid.

- Het dossier betreft een nieuwe klacht gericht tegen de Regie der Posterijen wegens het beleid inzake werving en tewerkstelling van personeel in de diensten gevestigd in de gemeenten uit het Malmédysse en het Duits taalgebied. De klacht is afkomstig van de V.Z.W. "Défense et Aide aux postiers".

Het eerste element van de klacht ging over de werving van ambtenaren van de Franse taalgroep en hun tewerkstelling in het postkantoor te Malmédy - Frans taalgebied - zonder dat zij, door een examen voor het V.W.S., het bewijs van hun elementaire kennis van het Duits hadden geleverd en terwijl zij niettemin betrekkingen bekleden waardoor zij omgang hebben met het publiek.

De Commissie herinnert eraan dat zij geoordeeld heeft dat de beslissing waardoor de Regie der Posterijen dat personeel heeft opgelegd, door een V.W.S.-examen, te bewijzen dat het elementair Duits kende, niet strijdig was met de bepalingen van de gecoördineerde taalwetten (advies nr. 13.020 van 19 mei 1983). Zij heeft daarbij evenwel laten opmerken dat het de Regie vrij stond, die kennis, op eigen verantwoordelijkheid, door andere beoordelingswijzen te controleren (advies nr. 19.219 van 10 maart 1988).

In het huidige geval, dat betrekking heeft op nieuwe wervingen, werd die kennis inderdaad niet vastgesteld en kan de V.C.T. enkel constateren dat de Regie der Posterijen zich, door haar handelwijze, weinig zorgen heeft gemaakt over de bepaling van artikel 15, § 3, van de gecoördineerde wetten.

De klacht wordt, op dat punt, ontvankelijk en gegrond verklaard.

Het tweede element van de klacht gaat over de tewerkstelling in Eupen - Duits taalgebied - van, ofwel, ambtenaren van de Franse taalgroep die hun kennis van de taal van het gebied niet hebben bewezen, ofwel ambtenaren van de Duitse taalgroep die hun elementaire kennis van het Frans niet hebben bewezen en door hun ambt omgang hebben met het publiek.

Net zoals in het voornoemde geval van Malmédy, moeten de ambtenaren van de Duitse taalgroep, die worden aangeworven met het oog op het bekleden, in het kantoor te Eupen, van een ambt waarin zij omgang hebben met het publiek, krachtens de beslissing van de Regie der Posterijen, door een examen hun elementaire kennis van het Frans bewijzen.

Gelet, evenwel, op de dringende dienstnoodwendigheden waarvan gewag wordt gemaakt, is de Commissie van oordeel dat het opleggen van een examen dat binnen een bepaalde en vrij korte periode (1 jaar) met succes moet worden afgelegd, zonet de letter, dan toch de geest van de gecoördineerde taalwetten eerbiedigt. De behaalde resultaten (7 van de 10 aangeworven ambtenaren zijn geslaagd) kunnen als aanmoedigend worden bestempeld.

Daartegenover staat dat de tewerkstelling te Eupen van ambtenaren die de taal van het gebied niet kennen - een kennis die wordt geconstateerd volgens de regels vermeld in artikel 15, § 1, van de voornoemde gecoördineerde wetten en overeenkomstig het peil bepaald door artikel 7 van het Koninklijk Besluit nr. IX van 30 november 1966, - neerkomt op een overtreding van dat bewuste artikel 15, § 1. Dit geldt overigens voor iedere aanbreng van personeel, ongeacht of die gebeurt door aanwerving, transfert, mutatie, belasting met uitoefening van bepaalde functies, enz ... (advies nr. 2365 van 23 mei 1970).

Op dit punt wordt de klacht ontvankelijk en gegrond verklaard.

Het derde element van de klacht gaat over de - recente - afschaffing van de betrekking van vertaler (Duits-Frans) die behoorde tot de formatie van de gewestelijke directie Luik waarvan de kantoren van het Duits taalgebied en van de gemeenten uit het Malmeyse afhangen.

Naar het zeggen van de klager zou het opnieuw invoeren van die betrekking "de mogelijkheid bieden te beantwoorden aan de wensen die door het personeel als geheel werden geuit; de personeelsleden eisen namelijk dat de geschreven teksten, berichten en documentatie hun in één van de beide talen, naargelang van hun respectieve taalaanhoorigheid, zouden worden overgemaakt".

Die bezorgdheid heeft de V.C.T. uitgesproken in haar advies nr. 19.235 van 10 november 1988 betreffende de toepassing van de gecoördineerde wetten door de Regie der Posterijen in het Duitse taalgebied.

Ze deed daarbij niets anders dan haar advies nr. 2313 van 8 januari 1970 bevestigen waarin zij het had over de betrekkingen van de gewestelijke diensten, in de zin van de artikelen 36, § 1, en 36, § 2 van de gecoördineerde wetten, die het Duitse taalgebied en de gemeenten uit het Malmeyse aanbelangen, met o.m. de leden van het personeel : gebruik van de taal van die ambtenaren, oplossing conform de geest van de gecoördineerde wetten en hun artikel 36, § 1, 2e.

De brief van 31 juli 1989 van de minister van P.T.T. voerde aan dat de afschaffing van de betrekking van vertaler de naleving van de reglementaire bepalingen inzake taalgebruik helemaal niet in het bedrag kon brengen, aangezien een tweetalige betrekking van ambtenaar van niveau 1 en twee dito betrekkingen van eerstaanwezend adjunct-controlleur aldaar behouden blijven. Bovendien kan het personeel van de cel "Formation professionnelle" te Eupen 1, sinds 1 oktober 1988, ook worden belast met andere taken, als vertalingen, en zulks volgens het oordeel van de gewestelijke directeur.

De Commissie heeft in dat verband de volgende opmerkingen gemaakt :

1. De betrekking van niveau 1 die bij de gewestelijke directie bestaat, vereist dat de titularis ervan de taal kent van het gebied waar de zetel is gevestigd, in casu, het Frans (artikel 38, § 2, van de gecoördineerde wetten) en zulks als voorgeschreven door artikel 7 van het Koninklijk Besluit nr. IX van 30 november 1966. Bovendien moet de betrokkene de Duitse taal kennen conform artikel 15 van het voornoemde Koninklijk Besluit. Dit artikel verwijst naar artikel 9, § 2, van hetzelfde Koninklijk Besluit, dat, voor een ambt van niveau 1, een voldoende kennis voorschrijft.
2. De twee eersaamwezende adjunct-controleurs, ambtenaren van niveau 3, verbonden aan de gewestelijke directie zijn :
  - enerzijds, de heer D... die een taalexamen in de zin van artikel 9, § 2, van het Koninklijk Besluit nr. IX van 30 november 1966 heeft afgelegd, waardoor hij slechts kan bewijzen elementair Duits te kennen met het oog op betrekkingen van de niveaus 2, 3 of 4.
  - anderzijds, de heer T..., die hetzelfde soort examen heeft afgelegd over de elementaire kennis van het Frans, terwijl zijn tewerkstelling te Luik in feite vereist dat hij een taalexamen in de zin van artikel 7 van het voormelde Koninklijk Besluit nr. IX zou afleggen.
3. De cel "Formation professionnelle" te Eupen omvat een postontvanger A (niveau 2), maar die betrekking is momenteel niet ingenomen. Verder omvat zij een betrekking van eersaamwezende adjunct-hoofdcontroleur (niveau 3) die wordt bekleed door dhr. M... Het taalexamen dat die laatste heeft afgelegd (artikel 9, § 2 van het Koninklijk Besluit nr. IX), bewijst alleen dat ook hij een elementaire kennis van het Frans bezit.

Conclusie : dat de taalbekwaamheden van al die ambtenaren hen in staat zouden stellen de taken van een titelvoerend vertaler uit te voeren, lijkt nogal twijfelachtig.

In haar advies nr. 19.235 van 10 november 1988 heeft de V.C.T. opnieuw het principe bevestigd volgens hetwelk "het Duitstalig personeel niet het recht mag ontzegd worden in zijn eigen taal te worden behandeld door de gewestelijke directie te Luik, een gewestelijke dienst in de zin van artikel 36, § 1 (cfr. artikel 36, § 1, 2°)". De Commissie voegde eraan toe dat het "de Regie toekwam haar diensten in overeenstemming daarmee te organiseren of een beroep te doen op private medewerkers".

Gelet op de hierboven aangehaalde elementen, rijst noodgedwongen de vraag of de Regie wel echt de bedoeling heeft maatregelen te nemen die van die aard zijn dat zij de bestaande toestand kunnen verbeteren.

(Advies nr. 21.029 van 21 december 1989).

4. Handelingen van de gerechtelijke overheid (artikel 1, § 1, 4°).

Het gaat om twee klachten betreffende :

- a) (dossier 19.163) het feit dat de betrekking van telefoniste bij de Rechtbank van eerste aanleg te Verviers bekleed wordt door een persoon die eentalig Frans zou zijn terwijl Duitstaligen op haar diensten een beroep moeten doen.
- b) (dossier 19.164) het feit dat de vermeldingen ("occupé", "attendez", "entrez") in de lokalen van het Vredegerecht te Eupen eentalig Frans zijn.

Betreffende de eerste klacht constateert de V.C.T. het gebruik van het Duits in gerechtszaken en betreffende de rechterlijke organisatie op 1 september 1988 voor de rechtbanken van kracht is geworden en dat hierdoor de kantons Eupen en Sankt Vith voortaan één gerechtelijk arrondissement vormen en dat de zetel van de Rechtbank van eerste aanleg te Eupen is gevestigd.

Bijgevolg moet de klacht ontvankelijk maar achterhaald worden verklaard.

Betreffende de tweede klacht dient te worden opgemerkt dat al die vermeldingen, berichten voor het publiek zijn en dat ze als administratieve handelingen van een rechterlijk gezag aan de gecoördineerde taalwetten onderworpen zijn. Het vredegerecht van EUPEN is een gewestelijke dienst in de zin van artikel 34, § 1, b, van de voornoemde wetten dat voor de berichten het gebruik van de taal of talen bepaalt die ter zake oorgelegd zijn aan de plaatselijke diensten van de gemeenten waar zijn zete' gevestigd is.

In dit geval is het gebruik van het Duits en het Frans vereist (zie artikel 11, § 2, 1e lid van de gecoördineerde taalwetten).

De klacht wordt ontvankelijk en gegrond verklaard.

(Advies nr. 19.163-19.164 van 23 februari 1989).

DEEL III

BIJZONDER VERSLAG VAN DE NEDERLANDSE AFDELING.INLEIDING.

De Nederlandse Afdeling (N.A.) van de V.C.T. waakt, op grond van artikel 61, § 5, van de bij Koninklijk Besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken voor de toepassing van die wetten in het homogeen Nederlands taalgebied. Tevens heeft zij de controle over de naleving van de decreten die de Vlaamse Gemeenschapsexecutieve heeft getroffen ter regeling van het gebruik van de talen.

De N.A. hield in 1989 vier zittingen. Tijdens datzelfde jaar werden drieëntwintig klachten ingediend, één vraag om advies en een vraag om onderzoek. Zij bracht 17 adviezen uit. Vier adviezen handelen over het Taaldecreet van 19 juli 1973 en dertien over de toepassing van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

De behandeling van de dossiers gaf naast het algemeen onderzoek, in één geval aanleiding tot een inspectie bij een privaat bedrijf, met het oog op de toepassing van het Taaldecreet. Het jaarverslag 1988 vermeldde reeds dat een onderzoek was ingezet, ingevolge drie Pro Justitia's van de sociale inspectie, die door de Auditeur van de Arbeidsrechtbank te Leuven werden overgelegd. De inspecteur van de N.A. begaf zich op 27 februari 1989 voor een laatste maal naar het betrokken bedrijf en stelde over zijn vaststellingen een proces-verbaal op overeenkomstig de voorschriften van artikel 6 van het decreet van 19 juli 1973. Dit proces-verbaal werd gezonden aan de Arbeidsauditeur te Leuven en aan het betrokken privaat bedrijf. De N.A. werd nog niet in kennis gesteld van het gevolg dat de Arbeidsrechtbank eraan heeft gegeven.

In 1989 werd met toepassing van artikel 5 van het Taaldecreet, door tien werkgevers een aanvraag om vertaling van berichten, mededelingen, akten, getuigschriften en formulieren bestemd voor hun personeel, betekend aan de ambtenaar van de N.A. die met het toezicht op de uitvoering van dit decreet is belast. Het gaat om de volgende bedrijven:

- D/VPB/29 - N.V. LOCADIF - Vernieuwing
- D/VPB/76 - N.V. OTIS LIFTEN - Vernieuwing
- D/VPB/23 - N.V. HASELDONCKX - Vernieuwing
- D/VPB/83 - N.V. KODAK - Vernieuwing
- D/VPB/16 - N.V. TELEMECANIQUE - Vernieuwing
- D/VPB/62 - N.V. SCANIA - Vernieuwing
- D/VPB/79 - N.V. CIBA-GEIGY - Vernieuwing
- D/VPB/18 - N.V. D'IETEREN - Vernieuwing
- D/VPB/90 - N.V. PABELTEC - Vernieuwing
- D/VPB/66 - N.V. ANSUL - Vernieuwing

Tot einde mei 1989 werden de functies van inspecteur op de naleving van het Taaldecreeet en van secretaris-verslaggever van de afdeling waargenomen door de heer VERMEULEN, bestuurssecretaris-inspecteur. Na zijn bevordering tot adjunct-adviseur moest deze ambtenaar de administratieve dienst van de V.C.T. verlaten. Daar niet in zijn vervanging is voorzien, kon, wegens personeelsgebrek, de behandeling van de zaken t.b.v. de N.A., niet naar behoren worden verzekerd en liep ernstige vertraging op.

De Voorzitter van de N.A. drong er bij de minister van Binnenlandse Zaken op aan dat een bestuurssecretaris van de Nederlandse taalrol ter beschikking zou worden gesteld.

Voorlopig oefent de heer PIESSENS, adviseur en secretaris van de N.A., de functie van secretaris-verslaggever uit en zorgt voor de behandeling van de meest dringende zaken.

OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN UITGEBRACHT IN 1989.

1. Decreet van 19 juli 1973.

- Klacht tegen de N.V. AC Restaurants te Geel i.v.m. tweetalige kassabonnen.

Krachtens art. 6 van de wet van 17 juli 1975 worden alle handelsdaden en dienstverleningen waarvoor geen factuur vereist is, globaal per dag ingeschreven in een dagboek. Enkel dit dagboek dient beschouwd te worden als een boekhoudkundig document dat wettelijk voorgescreven is en dus niet de kassabonnen. Daar deze laatste documenten niet onderworpen zijn aan het decreet van 19 juli 1973, is de N.A. van oordeel dat de klacht niet gegrond is.

(Advies nr. 20.168/III/N van 24 januari 1989).

- Personeelsadvertenties in de pers.

Een aanwervingsbericht van een firma, waarvan de exploitatiezetel in het Nederlands taalgebied is gevestigd, maakt deel uit van de precontractuele fase en dient derhalve krachtens de artikelen 2, 3 en 4 van het decreet van 19 juli 1973 in het Nederlands te zijn.

De klachten zijn derhalve gegrond. Dit advies werd gezonden aan de volgende bedrijven:

- N.V. DONALDSON EUROPE - Leuven;
- ICI EUROPA Ltd. - Everberg;
- BF GOODRICH CHEMICAL EUROPE - Zaventem;
- NESTE CHEMICALS - Beringen;
- DU PONT-DE NEMOURS - Mechelen.

(Advies nr. 21.047/III/N van 24 januari 1989).

- Mogen facturen, die bestemd zijn voor het hele land, in de twee landstalen worden gesteld op één document ?

Een factuur, waarvan de aflevering is opgelegd, is een document voorgeschreven door de wetten en reglementen, zodat de wettelijke en noodzakelijke vermeldingen die op de factuur voorkomen (voor een opsomming ervan: cfr. art. 2 K.B. van 23 juli 1969 inzake B.T.W.-stortingen) uitsluitend dienen te zijn gesteld in het Nederlands vermits de exploitatiezetel van het betrokken bedrijf is gevestigd te Overijse, een gemeente uit het homogeen Nederlandse taalgebied. Dit geldt ook voor facturen die voor een ander taalgebied bestemd zijn.

Mutatis mutandis volgt uit deze stellingname dat de vermeldingen die niet essentieel of niet wettelijk verplicht zijn, zoals b.v. verkoopvoorwaarden, in de twee talen of in meerdere talen op de facturen mogen vermeld zijn. De facturen die over de hele lijn tweetalig of meertalig zijn, zijn in strijd met de taalwetgeving in het algemeen en met het decreet van 19 juli 1973 in het bijzonder en derhalve nietig.

De taalwetgeving is bovendien van openbare orde en ieder andere wettelijke regeling zoals conformiteit van de facturen met de bestelborden, is eraan ondergeschikt zodat de vraag naar de mogelijkheid Nederlandstalige facturen in overeenstemming te brengen met Franstalige bestelborden, negatief moeten worden beantwoord.

(Advies nr. 21.013/V/N van 9 mei 1989).

- Klacht tegen de N.V. WILLO te Groot-Bijgaarden wegens het gebruik van Engelstalige formulieren door haar handelsvertegenwoordigers.

Het aangeklaagde document, dat uitsluitend is gesteld in het Engels, wordt klaarblijkelijk door de vertegenwoordigers van het bedrijf gebruikt bij de verkoopbezoeken en dient door hen te worden ingevuld; het bijblad is een werkschema dat door de vertegenwoordigers dient te worden bijgehouden.

Volgens de N.A. vormt dit voorgedrukte formulier een sociale betrekking en zelfs een document dat bestemd is voor het personeel, i.c. de handelsvertegenwoordigers. Die personeelsleden zijn inderdaad de voornaamste bestemmingen van dit document; het is voor hen van belang en het wordt te hunner attentie opgemaakt.

Overeenkomstig artikel 5 van het decreet van 19 juli 1973 dienen documenten die bestemd zijn voor het personeel ab initio in het Nederlands te zijn en dienen door het personeel in deze taal te worden ingevuld.

De klacht is dan ook gegrond.

(Advies nr. 21.047/III/N van 8 november 1989).

De N.V. WILCO-COURBAIN liet per brief van 31 januari 1990 weten dat sedert midden 1988 een nieuw formulier wordt gebruikt dat in het Nederlands is gesteld. Een exemplaar ervan was gehecht aan die brief.

2. Toepassing van de gecoördineerde taalwetten in bestuurszaken.

2.1. Toepassingsfeer.

- Klacht tegen de manifestatie "Cités-Cinés" : algemene tweetaligheid van het gebeuren.

De N.A. acht de klacht ongegrond omdat die manifestatie een louter privé-aangelegenheid is waarop de gecoördineerde taalwetten niet van toepassing zijn.

Zij achtte het evenwel gepast aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en aan de Burgemeester van de Stad Gent de volgende opmerking te moeten maken:

"De N.A. is terzake van oordeel dat de homogeniteit van het Nederlandse taalgebied geschonden wordt door de algemene tweetaligheid van deze manifestatie. Als openbare overheid hebt U de opdracht de taalwetgeving in geest en in letter te doen naleven en diende U aan de organisatoren voldoende waarborgen te vragen opdat de eentaligheid van het Nederlandse taalgebied zou worden geëerbiedigd. Dit is duidelijk niet gebeurd. De N.A. vraagt dan ook met nadruk dat indien U nogmaals een dergelijke of een andere culturele manifestatie steunt of zelfs meehelpt inrichten, U in de nodige maatregelen zou voorzien om de geest van de taalwetgeving te doen naleven".

(Advies nr. 21.048/II/N van 9 mei 1989).

Bij brief van 16 juni 1989 liet de stad Gent weten dat zij een onderzoek heeft ingesteld en, naar aanleiding van een verlen-ging van de manifestatie, de inrichters de verplichting heeft opgelegd de taalwetgeving na te leven. Als gevolg daarvan zouden alle aanduidingen in 4 talen zijn aangebracht.

- Notaris : Gebruik van het Frans.

De klacht is gericht tegen het feit dat een notaris het Frans zou hebben gebruikt met een collega en met de verschijnende partijen, tijdens een vergadering i.v.m. een echtscheidingsprocedure waarin hij, ter uitvoering van de huwelijksgemeenschapsverdeling, was aangewezen door de rechtbank.

Daar de notaris verklaart nooit Frans te spreken met cliënten beschouwt de N.A. de klacht als niet bewezen.

De N.A. geeft ter overweging dat een notaris, handelend in de hoedanigheid van medewerker van de rechterlijke macht, onder toepassing valt van artikel 1, § 1, 4°, van de gecoördineerde taalwetten en dat de administratieve handelingen die hij in die hoedanigheid verricht, zowel de mondelinge als de schriftelijke, dan ook uitsluitend dienen te worden gesteld in het Nederlands indien zijn ambt is gevestigd of de zitting plaatsvindt in een gemeente van het homogeen Nederlandse taalgebied.

-(Advies nr. 21.050/II/N van 8 november 1989).

- Gerechtsdeurwaarders : tweetalige berichten m.b.t. openbare verkoop van een nalatenschap, verspreid in het Nederlands taalgebied.

De N.A. bevestigt haar advies nr. 20.024/II/N van 20 september 1988 waarin zij o.m. overwoog dat de gerechtsdeurwaarders die zich op privaatrechtelijk terrein begeven ten behoeve van hun particuliere cliënten, gelet op hun investituur en de taak die hun werd opgedragen in het belang van het algemeen, als diensten dienen te worden beschouwd in de zin van artikel 1, § 1, 2°, van de gecoördineerde taalwetten; dat de publiciteit verricht ter aankondiging van een openbare verkoop van goederen uit een nalatenschap een bij wet voorgeschreven bericht aan het publiek is als een administratieve handeling moet worden beschouwd; dat een dienst in de zin van artikel 1, § 1, 2°, ertoe gehouden is de reeds vermelde gecoördineerde wetten na te leven; dat een dergelijk bericht aan het publiek verspreid in een gemeente zonder speciale regeling uit het Nederlandse taalgebied, uitsluitend in de taal van het gebied dient gesteld te zijn, krachtens artikel 11, § 1 van diezelfde wetten.

De klachten zijn gegrond.

(Adviezen nrs. 21.122-21.132-21.133 en 21.134/II/N van 20 december 1989).

2.2. Plaatselijke diensten.

a. Berichten en mededelingen aan het publiek.

- Regie voor Maritiem Transport (R.M.T.) : klacht tegen viertalige vermeldingen in het station van Oostende en viertalige landingskaarten.

Uit door de minister van Verkeerswezen meegedeelde inlichtingen blijkt dat de motivering voor die viertalige louter commerciële informatie te vinden is in de oprichtingswet van de R.M.T. waarbij aan die Regie een zuiver commerciële opdracht werd toebedeeld (wet van 1 juli 1971).

De mededelingen die door de R.M.T. worden aangebracht in de ontvangsthal van de jetfoil en in de inschepingshal voor de ferries, zijn berichten en mededelingen die door een plaatselijke dienst tot een internationaal publiek worden gericht. Aangezien de R.M.T. zich in overwegende mate tot vreemdelingen wendt, adviseert de N.A. dat dergelijke berichten ten minste in 3 talen mogen worden gesteld, naar analogie met artikel 11, § 3, van de gecoördineerde taalwetten. T.o.v. de berichten waarvoor geen Nederlands werd gebruikt, acht de N.A. dit gedeelte van de klacht echter ontvankelijk en gegrond.

Wat de landingskaarten betreft, blijkt uit inlichtingen dat deze ter beschikking worden gesteld door de Britse immigratiedienst ten behoeve van niet-E.G. onderdanen. Deze laatste moeten die documenten afgeven bij aankomst op Engels grondgebied. Deze documenten zijn dus sensu stricto niet bestemd voor Belgische onderdanen en gaan niet uit van een Belgische openbare dienst, zodat de hogervernoemde taalwetgeving er niet op van toepassing is. De N.A. acht dit deel van de klacht derhalve ontvankelijk maar niet gegrond.

(Advies nr. 20.152/III/N van 8 november 1989).

- Gemeente Halle : aanbrengen van Franstalige verkeersborden.

Een door de klager voorgelegde foto toont een verkeersbord met de uitsluitend in het Frans gestelde tekst "Robinetterie A.V.H. SANITAIRE". De N.A. meent dat dit bord, geplaatst op de openbare weg, moet worden beschouwd als uitgaande of toch minstens geplaatst met medewerking van de gemeentelijke overheid en niet als een privaat publicitair bericht uitgaande van het bedrijf zelf. Een dergelijk verkeersbord is een bericht en mededeling aan het publiek dat, op het grondgebied van Halle moet worden gesteld in het Nederlands (cfr. artikel 11, § 1, van de gecoördineerde taalwetten).

De N.A. wijst er nochtans op dat, indien de private vennootschap inderdaad een Franstalige firmanaam heeft aangenomen, die keuze niet onder toepassing van de evenvermelde gecoördineerde wetten valt. In dit geval acht de afdeling dit eerste gedeelte van de klacht ongegrond.

Het tweede gedeelte van de klacht betreft het verkeersbord "Sortie" met een pictogram van een vrachtwagen. Hoofdstuk IV van de Wegcode bepaalt in zijn artikel 78.2 dat de wegbelemmering moet worden signaleerd hetzij door de overheid die het beheer van de openbare weg heeft, hetzij door diegene die de belemmering in het leven heeft geroepen, i.c. het bedrijf. In elk geval, indien dit bord niet wordt beschouwd als het aangeven van een wegbelemmering, dan is het toch zo dat krachtens artikel 80.1 de verkeerstekens op de openbare weg slechts mogen worden aangebracht door de wettelijk bevoegde overheden.

Vermits een dergelijk bord maar mag worden aangebracht door of met de goedkeuring van de bevoegde overheid, i.c. het gemeentebestuur, dient het als een bericht aan het publiek te worden beschouwd, uitgaande van een plaatselijke dienst. Dergelijke berichten dienen krachtens artikel 11, § 1, van de hogervermelde gecoördineerde wetten in het Nederlands te zijn gesteld zodat de klacht gegrond is.

(Advies nr. 20.158/III/N van 8 november 1989).

- "V.Z.W.-Komitee voor initiatief van het Kortrijkse": verspreiding van een tweetalige folder in de Kortrijkse scholen.

De V.Z.W., die haar secretariaat heeft in het stadhuis en wordt voorgezeten door de Eerste Schepen, is een emanatie van het stadsbestuur en valt aldus onder toepassing van artikel 1, § 1, 2°, van de gecoördineerde taalwetten. Haar berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn, mogen slechts in het Nederlands worden gesteld (artikel 11, § 1, 1e lid).

De klacht is gegrond.

(Advies nr. 21.065/III/N van 8 november 1989).

b. Betrekkingen met particulieren.

- Stad Gent: gebruik van enveloppen met tweetalige vermeldingen op de sluitklep.

Overeenkomstig artikel 12, 1e lid, van de gecoördineerde taalwetten, dienen de teksten op enveloppen, daar zij deel uitmaken van de betrekkingen met de particulier, uitsluitend in het Nederlands te worden gesteld door de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het homogeen Nederlandstalig gebied, voor zover het gaat om betrekkingen met particulieren uit hetzelfde taalgebied.

De N.A. acht de klacht gegrond en wijst erop dat reeds een gelijkaardige klacht tegen Gent werd gegrond verklaard op 21 januari 1986 in het advies nr. 17.266/III/N

(Advies nr. 21.166/III/N van 20 december 1989).

c. Betrekkingen met particulieren - getuigschriften.

- Rijkswachters (o.a. Franstalige) die optreden voor "VIA SECURA": uitreiking te Koksijde, van in het Frans gestelde formulieren en bekwaamheidsattesten.

In haar advies nr. 19.174/III/N van 20 september 1988 meent de N.A. dat de rijkswachters of andere aangestelden die optreden voor naam en rekening van "VIA SECURA" - van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid - in een gemeente behorend tot het homogeen Nederlands taalgebied die bepalingen in acht dienen te nemen die van toepassing zijn op de plaatselijke diensten behorend tot het homogeen Nederlands taalgebied (de artikelen 10 tot 15 van de gecoördineerde taalwetten).

Dit houdt o.m. in dat dergelijke getuigschriften alleen in het Nederlands mogen worden afgegeven (artikel 14, § 1), dat de publicaties in het Nederlands dienen te zijn (artikel 11, § 1) en dat het afgevaardigde personeel het Nederlands niet alleen machtig moet zijn, maar ook moet gebruiken, en met het publiek (artikel 12, 1e lid), en in contact met de plaatselijke diensten en hun personeel (artikel 10, 1e lid).

In de mate dat de bovenstaande wettelijke regels werden overtreden, is de N.A. van oordeel dat de klacht gegrond is.

(Advies nr. 20.151/11/N van 24 januari 1989).

Op 11 juli 1989 antwoordde het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid V.Z.W. dat de rijkswachters die hun medewerking verlenen onder verantwoordelijkheid staan van de Generale Staf - Hogere directie van de Public Relations.

Die directie meent dat de actie "informatie veilig verkeer" georganiseerd zowel aan de kust als in de Ardennen, past in een toeristisch kader zodat artikel 11, § 3 van de gecoördineerde taalwetten van toepassing is en de berichten in minimum 3 talen mogen worden gesteld. De directie verklaart de vragenlijsten rond te delen in de taal van de betrokkene en hem zijn getuigschrift uit te reiken in zijn moedertaal.

DEEL IV

 BIJZONDER VERSLAG VAN DE FRANSE AFDELING

De Franse afdeling heeft de volgende adviezen uitgebracht over klachten die bij haar aanhangig werden gemaakt.

- Berichten en mededelingen aan het publiek (artikelen 11, § 1, 34, § 1, en 40, 2e lid).

- Het "Ministère des Travaux Publics" van de Waalse Gewestexecutieve.

Verkeerssignalisatie - Berichten aan het publiek.

1) De klacht was gericht tegen vermeldingen op zandbakken die ter beschikking van het publiek werden gesteld in de buurt van Spa en, meer bepaald, op de "route de Balmoral", de "route de Spa-Monopole" en de "route de la Sauvenière".

Op de bakken komt, aan de ene kant, de vermelding "laitier" voor, en, aan de andere kant, de vermelding "zand".

De V.C.T. heeft tevergeefs gepoogd de inlichtingen te verkrijgen die administratieve overheden door artikel 61, § 4, van de gecoördineerde taalwetten verplicht zijn te verstrekken; niettemin werd de juistheid van de aangeklaagde feiten nagegaan.

De V.C.T. is van oordeel dat het in casu gaat om berichten aan het publiek, die ofwel rechtstreeks uitgaan van het Bestuur der Wegen, een centrale dienst, ofwel van de Luikse gewestelijke dienst van datzelfde bestuur, een dienst in de betekenis van artikel 36, § 1, van de voornoemde gecoördineerde wetten.

In dit laatste geval moet artikel 34, § 1, worden toegepast, waarnaar artikel 36, § 1 verwijst; berichten aan het publiek die worden aangeplakt op het grondgebied van een gemeente zonder speciale regeling van het Franse taalgebied, moeten uitsluitend in het Frans worden gesteld.

Zo de berichten uitgaan van het Bestuur der Wegen, een centrale dienst, dan worden ze "in het Nederlands en in het Frans gesteld", naar luid van artikel 40, 2e lid, van de gecoördineerde wetten.

De V.C.T. heeft evenwel geoordeeld dat artikel 40, 2e lid, op een genuanceerde manier moest worden geïnterpreteerd, rekening houdend met de letter en de geest van de wetgeving van 1963, alsook met de rechtspraak van de wet van 1932. In dat licht bekeken, moet het bewuste bericht, dat tot het publiek wordt gericht in een gemeente zonder speciale regeling van het Franse taalgebied, uitsluitend in het Frans worden gesteld (zfr. advies 1980 van 28 september 1967).

De klacht werd ontvankelijk en gegrond verklaard.

(Advies nr. 20.062/III/F van 25 mei 1989).

2) Er werd een klacht ingediend tegen de aanwezigheid van een bord met de vermelding "Hautes Fagnes - Hohes Venn" langs de autoweg E. 40, tussen de uitritten Verviers en Spa, d.w.z. op het grondgebied van een gemeente zonder speciale regeling uit het Franse taalgebied.

Aangezien het bord werd aangebracht door de diensten van het "Ministère des Travaux Publics" van het Waalse gewest, moeten de bepalingen van de wet tot hervorming der instellingen van 9 augustus 1980 worden toegepast, die verwijst naar de taalregeling waarin, m.b.t. tot de plaatselijke diensten van de bewuste gemeente, wordt voorzien door de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken; met toepassing van artikel 11, § 1, van die wetten, moet het bericht aan het publiek uitsluitend in het Frans worden gesteld.

De Commissie is van oordeel dat dergelijke borden, die langs de autowegen worden geplaatst ingevolge een beslissing van de centrale overheid, niet kunnen worden beschouwd als berichten bestemd voor toeristen, in de zin van artikel 11, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten.

De klacht is ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.064/III/F van 21 december 1989).

DEEL V

BIJZONDERE RUBRIEKEN

I. VERKIEZINGEN

- Gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1988.
- Gemeenten Ganshoren en Schaarbeek (artikel 19).

Toesturen aan Nederlandstalige inwoners van een in het Frans gestelde oproepingsbrief om te zetelen als bijzitter in een stembureau.

De voornoemde gemeentebesturen hebben medegedeeld dat de klagers als Nederlandstaligen in het bevolkingsregister zijn ingeschreven.

Volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T. moeten de oproepingsbrieven voor de kiezers, alsook trouwens de oproepingsbrieven geadresseerd aan de bijzitters, als betrekkingen met particulieren worden beschouwd in de zin van de gecoördineerde taalwetten.

Daaruit volgt dat, overeenkomstig artikel 19 van de voornoemde wetten, die oproepingsbrieven in de gemeenten van Brussel-Hoofdstad, uitsluitend gesteld moeten worden in de taal (Nederlands of Frans) waarvan de betrokken particulier gebruik maakt in zijn betrekkingen met de plaatselijke overheid.

De voorzitters van de stembureaus dienen Nederlandstalige particulieren uit Brussel-Hoofdstad Nederlandstalige oproepingsbrieven toe te sturen.

Bovendien dringt de V.C.T. er bij de Minister van Binnenlandse Zaken op aan dat de aandacht van de voorzitters van de stembureaus in het vooruitzicht van de nakende verkiezingen moet worden gevestigd op de naleving van de taalwetgeving in bestuurszaken.

Daarenboven moeten de gemeentelijke verantwoordelijken ervoor zorgen, dat bij de opstelling van de lijsten van de bijzitters, bestemd voor de voorzitters van de stembureaus, de taalaanhangigheid van die bijzitters duidelijk wordt aangeduid.

De klachten zijn bijgevolg gegrond.

(Adv. ezer nrs. 20.163/II/PN en 20.164/II/PN van 12 januari 1989).

- Europese verkiezingen van 18 juni 1989.

- Gemeente Voeren (artikel 11, § 2).

De klacht werd door de gemeente Voeren ingediend tegen de voorzitter van het Nederlandstalig kiescollege die de gemeente berichten heeft bezorgd die de lijsten van de Nederlandstalige kandidaten afsluiten en die ter intentie van het publiek moeten worden uitgehangen.

De gemeente heeft verklaard dat ze die berichten niet kon en mocht uithangen omdat op de rechterkant ervan, het grootste deel van de tekst niet vertaald is.

De linkerkant van het document is volledig in het Nederlands gesteld, terwijl op de rechterkant de titels, de verklaringen van het collegehoofdbureau en de onderrichtingen aan de kiezer in het Frans zijn gesteld. De vermeldingen onder de namen van de kandidaten zijn niet vertaald. Het betreft de geboortedatum, het beroep en het adres, alle eentalig Nederlands.

Het collegehoofdbureau voor het Nederlandse kiescollege kan worden beschouwd als een gewestelijke dienst waarvan de werkring gemeenten met een speciale taalregeling of met verschillende regelingen uit het Nederlandse taalgebied besrijkt en waarvan de zetel gevestigd is in hetzelfde gebied (artikel 34, § 1, a, van de gecoördineerde taalwetten).

De berichten, mededelingen en formulieren die aan het publiek worden verstrekt door bemiddeling van de plaatselijke diensten worden gesteld in de taal of talen welke die diensten voor soortgelijke bescheiden moeten gebruiken.

Op grond van artikel 11, § 2, van de gecoördineerde taalwetten worden in de gemeente Voeren, de berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn in het Nederlands en in het Frans gesteld.

De V.C.T. constateert dat de gemaakte affiche tweetalig is, met uitzondering van de vermeldingen onder de naam van de kandidaten. Zij meent dat die affiche tot doel heeft het publiek mee te delen dat het om Nederlandstalige kandidaten gaat en dat de Franse vertaling van hun geboortedatum, beroep en adres de kiezers had kunnen misleiden door hen te laten geloven dat het om Franstalige kandidaten ging.

Bijgevolg meent de V.C.T. dat de affiche niet strijdig is met de gecoördineerde taalwetten en dat de klacht niet gegrond is.

(Advies nr. 21.073/11/PN van 26 oktober 1989).

II. TAALEXAMENS

Met toepassing van artikel 61, § 4, van de gecoördineerde taalwetten is de V.C.T. gemachtigd tot het houden van toezicht op de taalexamens die met of zonder de medewerking van het V.W.S. worden georganiseerd en tot het sturen van waarnemers naar die examens.

Zoals in vorige verslagen reeds werd gezegd, moest de controle die door middel van waarnemers wordt uitgeoefend, wat het V.W.S. betreft, beperkt blijven tot de examens van niveau 1, zulks, ingevolge een gebrek aan gepast personeel bij de V.C.T.

Die beperking werd evenwel slechts toegepast i.v.m. het V.W.S. De waarnemers van de V.C.T. werden inderdaad geregeld uitgezonden naar aanleiding van examens die werden georganiseerd door plaatselijke overheden van de taalgrens (gemeenten en O.C.M.W.), alsook naar aanleiding van examens die door de plaatselijke overheden van Brussel-Hoofdstad werden georganiseerd ten gunste van kandidaten die konden bogen op de overgangsmaatregelen waarin werd voorzien door artikel 53, § 4. De examens grijpen plaats onder het stelsel waarin het Koninklijk Besluit van 28 februari 1933 voorziet.

Wat de samenstelling van de examencommissies betreft, heeft de V.C.T. haar standpunt gehandhaafd op het stuk van de te volgen rechtspleging: een adequate beoordeling van de taalkennis kan slechts worden bereikt wanneer de punten worden toegekend door examencommissieleden die op een onweerlegbare manier daartoe bevoegd zijn; die bevoegdheid volgt, enerzijds, uit het bezit van de gepaste diploma's en, anderzijds, uit de uitoefening van de functie die met die diploma's overeenstemt.

De V.C.T. bevestigt haar advies nr. 15.296/III/P van 23 februari 1984 aan de Vaste Wervingssecretaris waarbij gepreciseerd werd dat wat de taal van de leden van de examencommissies betreft noch het K.B. van 30 november 1966 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de voornoemde gecoördineerde wetten, noch de wijzigende besluiten, noch het reglement van orde van 23 december 1966 voor de organisatie van de taalexamens bepaald bij het reeds vernoemde Koninklijk Besluit van 30 november 1966, enigerlei specifieke bepalingen i.v.m. hun taalrol bevatten.

Bovendien bevestigt de V.C.T. haar vroegere adviezen (nr. 630 van 20 mei 1965 en nr. 1525 van 23 juni 1966) waarin zij reeds gesteld heeft dat de examinatoren alle waarborgen moeten bieden wat hun bekwaamheid betreft om een oordeel te vellen over de waarde van de vereiste taalkennis; in dit kader heeft de V.C.T. het V.W.S. gevraagd op voorhand de samenstelling van de examencommissie te kennen, met aanduiding van het onderwijs dat elk van de leden ervan heeft genoten of de academische graad die de betrokkenen hebben behaald. In geen van beide adviezen werd er geoordeeld dat de taalrol van de examinatoren wettelijk zou vastgesteld zijn.

Om billijkheidsredenen en met het oog op een uniforme beoordeling, verkiest het V.W.S. steeds dezelfde examinatoren aan te stellen.

De V.C.T. bevestigt haar vroeger standpunt waarbij zij adviseert dat de taalrol van de examinatoren niet wettelijk geregeld is.

III. TAAUGEBRUIK IN DE BEDRIJVEN (artikel 52).

- Er werd een klacht ingediend wegens het feit dat de voorzitter van de ondernemingsraad van E.... het voorstel tot wijzigingen, amendementen en toevoegingen van het Arbeidsreglement, op 27 januari 1989 ingediend door Mw. R...., enkel in het Frans heeft uitgehangen.

In haar advies nr. 12.312/P van 5 februari 1981 oordeelde de V.C.T. dat onder akten en getuigschriften voor het personeel moet worden verstaan de akten en bescheiden waarbij het personeel of een personeelslid de voornaamste belanghebbende is. Zij verwijst naar advies nr. 8000 van 13 juni 1967 waarin de N.A. stelde dat het duidelijk is dat akten en bescheiden die voorgeschreven zijn door de sociale wetgeving ten bate van het personeel of een personeelslid binnen deze categorie vallen. Als voorbeeld wordt o.a. genoemd : aangeplakte mededelingen i.v.m. het arbeidsreglement.

Overeenkomstig artikel 52, § 1, 2e, van de gecoördineerde taalwetten, stellen de bedrijven in Brussel-Hoofdstad de bescheiden in het Nederlands wanneer zij bestemd zijn voor het Nederlandssprekend personeel en in het Frans wanneer zij bestemd zijn voor het Franssprekend personeel.

Indien een nota niet individueel gestuurd wordt naar de personeelsleden, maar uitgehangen op een mededelingenbord, dient zij in de twee talen gesteld te zijn.

De klacht is gegrond.

(Advies nr. 21.070/III/PF van 28 september 1989).

- Er werd een klacht ingediend door een Franstalig inwoner van Voeren tegen het Ministerie van Financiën, Bestuur van de B.T.W. te Tongeren, omdat hij van die dienst twee documenten en een envelop heeft ontvangen die in het Nederlands waren gesteld.

Vooraf dient opgemerkt dat de documenten geadresseerd zijn aan een vennootschap van twee personen en dat op een van die documenten de vermelding "Landbouw-fruitkweker" voorkomt.

Artikel 52, § 1, van taalwetten stelt :

"Voor de akten en bescheiden, die voorgeschreven zijn bij de wetten en reglementen en voor die welke bestemd zijn voor hun personeel, gebruiken de private nijverheids-, handels- of financiebedrijven de taal van het gebied waar hun exploitatiezetel of onderscheiden exploitatiezetels gevestigd zijn."

Er moet dus worden bepaald of de uitgeoefende activiteit - landbouw en fruitteelt - een nijverheids-, handels- of financiebedrijf is.

Volgens artikel 1 van het Wetboek van Koophandel zijn kooplieden zij die daden uitoefenen, bij de wet daden van koophandel genoemd, en daarvan, hoofdzakelijk of aanvullend, hun gewoon beroep maken.

Volgens het arrest van het Hof van Cassatie van 22 oktober 1965 beschouwt artikel 2 van het Wetboek van Koophandel de verwerking door de exploitant van een landbouwbedrijf, van produkten voortkomende uit de eigen zaak niet als een daad van koophandel indien die verwerking normaal bij de landbouwbedrijven behoort.

Volgens inlichtingen die bij de dienst van het Handelsregister werden ingewonnen, is de fruitteelt door een landbouwer op zijn eigen grond niet onderworpen aan de inschrijving in het handelsregister (Koninklijk Besluit van 31 augustus 1964, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 20 augustus 1981).

Aangezien de activiteit die de betrokkenen uitoefenen niet als een handelsactiviteit wordt beschouwd, is bijgevolg artikel 52, § 1, van de gecoördineerde taalwetten er niet op toepasselijk en dienen de betrokkenen als privé-personen te worden beschouwd.

Aangezien de Controle van de B.T.W. te Tongeren een gewestelijke dienst is in de zin van artikel 34, § 1, van de gecoördineerde taalwetten, moet die dienst, conform artikelen 34, § 1, 5e lid en 12, 3e lid, aan Franstalige inwoners van Voeren die ernaar hebben gevraagd, Franstalige documenten sturen.

De klacht is ontvankelijk en gegrond.

(Advies nr. 21.105/II/PF van 28 september 1989).

- De klacht die werd ingediend tegen de zetel Brussel van de Bank B... betreffende :
  1. een toespraak aangaande de dienst die uitsluitend in het Frans werd gehouden niettegenstaande het verzoek tot vertaling in het Nederlands
  2. een afscheidsrede voor een Nederlandstalig personeelslid die in het Frans werd gehouden
 werd door de V.C.T. ongegrond geacht aangezien de klacht niet gaat over akten en bescheiden zoals bedoeld door artikel 52 van de gecoördineerde taalwetten dat het mondeling taalverkeer niet regelt.

(Advies nr. 21.118/III/PN van 5 oktober 1989).

I N H O U D

(de nummers verwijzen naar de bladzijden)

INLEIDING

- I. Samenstelling van de Commissie en de administratieve dienst : 1
- II. Werkzaamheden van de Commissie : 2

RECHTSpraak

DEEL I

- I. Toepassingsveld van de gecoördineerde wetten : 4
- II. Klachten waarover de V.C.T. zich niet heeft uitgesproken wegens onbevoegdheid : 7

- A. Gecoördineerde wetten niet van toepassing : 7
- B. Wet op het gebruik in gerechtszaken : 8
- C. Taalgebruik in het leger : 8

DEEL II

- IA. Diensten waarvan de werkring het ganse land bestrijkt : 9

- A. Behandeling in binnendienst : 9
- B. Berichten en mededelingen aan het publiek : 10
- C. Betrekkingen met particulieren : 11
- D. Handelingen en getuigschriften : P.M.
- E. Betrekkingen met andere diensten : 16
- F. Betrekkingen met een privaat bedrijf : 17
- G. Trappen van de hiërarchie : 17

- 1. Aantal uitgebrachte adviezen : 17
- 2. Controle en naleving van de taalkaders : 17
- 3. Ontstentenis van taalkaders : 17
- 4. Rechtspraak van de V.C.T. : 23
  - 4.a. Trappen van de hiërarchie : 23
  - 4.b. Taalkaders : 24
  - 4.c. Niet-naleving van de taalkaders : 25
  - 4.d. Bevorderingen met terugwerkende kracht : 28
  - 4.e. Ontstentenis van taalkaders : 28

- H. Taalrol : 29
- I. Taalkennis : 30
- J. Tweektalig adjunct : 31
- K. Organisatie van de diensten : 32
- L. Sabena : 33

- IB. Diensten van de Gemeenschaps- en gewestexecutieven : 33
- II. Gewestelijke diensten :
  - A. Kwalificatie van de dienst : P.M.
  - B. Berichten en mededelingen aan het publiek : 35
  - C. Betrekkingen met particulieren : 36
  - D. Organisatie van de diensten : 41
- III. Brussel-Hoofdstad : 42
  - A. Gewestelijke en niet-gemeentelijke plaatselijke diensten : 42
    - 1. Berichten en mededelingen aan het publiek : 42
    - 2. Betrekkingen met particulieren : 44
    - 3. Taalkennis van het personeel : 47
    - 4. Gebruik van de talen in binnendienst : 51
    - 5. Getuigschriften : 52
  - B. Gemeentelijke plaatselijke diensten - O.C.M.W. - Brusselse agglomeratie : 52
    - 1. Berichten en mededelingen aan het publiek : 52
    - 2. Betrekkingen met particulieren : 56
    - 3. Taalkennis van het personeel : 58
- IV. Gemeenten met een speciale regeling : 59
  - 1. Berichten en mededelingen aan het publiek : 59
  - 2. Getuigschriften : 59
  - 3. Betrekkingen met particulieren : 60
  - 4. Taalkennis van het personeel : 61
- V. Eentalige plaatselijke diensten : 62
  - 1. Betrekkingen met particulieren : 62
  - 2. Betrekkingen tussen diensten : 62
  - 3. Organisatie van de diensten : 63
- VI. Duits taalgebied en gemeenten uit het Malmédysse : 64
  - 1. Berichten, mededelingen en formulieren : 64
  - 2. Getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen : 67
  - 3. Taalkennis van het personeel - Administratieve toestand : 68
  - 4. Handelingen van de gerechtelijke overheid : 74

DEEL III

Bijzonder Verslag van de Nederlandse Afdeling : 75

Overzicht van de uitgebrachte adviezen : 76

1. Decreet van 19 juli 1973 : 76
2. Toepassing van de gecoördineerde wetten : 78
  - 2.1. Toepassingsfeer : 78
  - 2.2. Plaatselijke diensten
    - a. Berichten en mededelingen aan het publiek : 79
    - b. Betrekkingen met particulieren : 81
    - c. Betrekkingen met particulieren - Getuigschriften : 81

DEEL IV

Bijzonder verslag van de Franse afdeling : 83

Berichten en mededelingen aan het publiek : 83

DEEL V

Bijzondere rubrieken : 85

- I. Verkiezingen : 85
- II. Taalexamens : 87
- III. Taalgebruik in de bedrijven : 88